

Päiväys
18.6.2026

1 (2)

Diaarinumerot

18/03.04.04.04.23/2025
53/03.04.04.04.23/2025
77/03.04.04.04.23/2025
79/03.04.04.04.23/2025
82/03.04.04.04.23/2025
85/03.04.04.04.23/2025
87/03.04.04.04.23/2025
89/03.04.04.04.23/2025
91/03.04.04.04.23/2025
93/03.04.04.04.23/2025
95/03.04.04.04.23/2025
97/03.04.04.04.23/2025
99/03.04.04.04.23/2025
101/03.04.04.04.23/2025
103/03.04.04.04.23/2025
105/03.04.04.04.23/2025
107/03.04.04.04.23/2025
110/03.04.04.04.23/2025
113/03.04.04.04.23/2025
115/03.04.04.04.23/2025
117/03.04.04.04.23/2025
119/03.04.04.04.23/2025
126/03.04.04.04.23/2025
127/03.04.04.04.23/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös maa-aines- ja ympäristönsuojelulain sekä vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

18.6.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **25.6.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 18.6.2026 nro 798/2026, valitukset ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain sekä vesilain mukaisessa lupa-asiassa, Nurmijärvi

Luvan hakija

Louhintahiekka Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **18.6.2026 – 27.7.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **27.7.2026**.

18.6.2026

Diaarinumerot

18/03.04.04.04.23/2025
53/03.04.04.04.23/2025
77/03.04.04.04.23/2025
79/03.04.04.04.23/2025
82/03.04.04.04.23/2025
85/03.04.04.04.23/2025
87/03.04.04.04.23/2025
89/03.04.04.04.23/2025
91/03.04.04.04.23/2025
93/03.04.04.04.23/2025
95/03.04.04.04.23/2025
97/03.04.04.04.23/2025
99/03.04.04.04.23/2025
101/03.04.04.04.23/2025
103/03.04.04.04.23/2025
105/03.04.04.04.23/2025
107/03.04.04.04.23/2025
110/03.04.04.04.23/2025
113/03.04.04.04.23/2025
115/03.04.04.04.23/2025
117/03.04.04.04.23/2025
119/03.04.04.04.23/2025
126/03.04.04.04.23/2025
127/03.04.04.04.23/2025

Asia

Valitukset ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain sekä vesilain mukaisessa lupa-asiassa

Sisällysluettelo

Asia	1
Valittajat.....	5
Luvan hakija	5
Päätös, josta on valitettu	5
Käsittelyratkaisut	5
Maa-aines- ja ympäristöluparatkaisu (päätös numero 294/2024).....	6
Vesitalousluparatkaisu (päätös numero 295/2024).....	6
Lupamääräykset.....	6
Maa-aines- ja ympäristöluvan lupamääräykset.....	6
Vesitalousluvan lupamääräykset.....	19
Päätöksen perusteluja.....	21
Ympäristöluparatkaisun yleisiä perusteluja	21
Perustelut ympäristölupahakemuksen hylkäämisen osalta	23
Vaatimukset hallinto-oikeudessa	24
1) [REDACTED]	24
Valituksen perusteluja.....	24
2) [REDACTED]	24
Valituksen perusteluja.....	25
3) Nurmijärven kunnan valitus	25
Valituksen perusteluja.....	25
4) Nukarin ja Raalan osakaskuntien valitus.....	26
Valituksen perusteluja.....	26
5) [REDACTED] valitus	26
Valituksen perusteluja.....	27
6) [REDACTED] valitus	28
Valituksen perusteluja.....	28
7) [REDACTED] valitus	30
8) [REDACTED] valitus	30
Valituksen perusteluja.....	30
9) [REDACTED] valitus	32
Valituksen perusteluja.....	32
10) [REDACTED] valitus.....	33
Valituksen perusteluja.....	33

11) [REDACTED] valitus	36
Valituksen perusteluja.....	36
12) [REDACTED] valitus	38
Valituksen perusteluja.....	38
13) [REDACTED] valitus	40
Valituksen perusteluja.....	40
14) [REDACTED] valitus	41
Valituksen perusteluja.....	41
15) [REDACTED] valitus	42
Valituksen perusteluja.....	42
16) [REDACTED] valitus	43
17) [REDACTED] valitus	43
Valituksen perusteluja.....	43
18) [REDACTED] valitus	45
Valituksen perusteluja.....	45
19) [REDACTED] valitukset	48
Valituksen perusteluja.....	49
20) [REDACTED] valitus.....	52
Valituksen perusteluja.....	52
21) [REDACTED] valitus	53
Valituksen perusteluja.....	53
22) Raalan Kyläyhdistys ry:n ja asiakumppanin valitus.....	59
Valituksen perusteluja.....	59
23) Louhintahiekka Oy:n valitus	64
Valituksen perusteluja.....	64
24) [REDACTED] valitus	65
Valituksen perusteluja.....	65
Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa	66
Hallinto-oikeuden ratkaisu.....	73
Perustelut	74
1. Valituksen tutkimatta jättäminen	74
2. Maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevat valitukset.....	74
Sovellettavia säännöksiä	74
Asiassa saatu selvitys.....	78
Päätöksellä sallittu toiminta	78
Toiminnan sijaintipaikka.....	79

Toiminnan arvioidut ilmanlaatu-, värinä- ja meluvaikutukset.....	80
Oikeudellinen arviointi	83
3. Vesitalouslupapäätöstä koskeva ratkaisu.....	88
4. Oikeudenkäyntikulut.....	89
Julkinen kuulutus	89
Päätöksestä ilmoittaminen	89
Päätöksen tiedoksiantaminen.....	89
Muutoksenhaku.....	90
Hallinto-oikeuden kokoonpano.....	90
Jakelu	91
Äänestyslausunto	93

Valittajat

- 1) [REDACTED]
- 2) [REDACTED]
- 3) Nurmijärven kunta
- 4) Nukarin ja Raalan osakaskunnat
- 5) [REDACTED]
- 6) [REDACTED]
- 7) [REDACTED]
- 8) [REDACTED]
- 9) [REDACTED]
- 10) [REDACTED]
- 11) [REDACTED]
- 12) [REDACTED]
- 13) [REDACTED]
- 14) [REDACTED]
- 15) [REDACTED]
- 16) [REDACTED]
- 17) [REDACTED]
- 18) [REDACTED]
- 19) [REDACTED]
- 20) [REDACTED]
- 21) [REDACTED]
- 22) Raalan Kyläyhdistys ry ja Nurmijärven Luonto ry
- 23) Louhintahiekka Oy
- 24) [REDACTED]

Luvan hakija

Louhintahiekka Oy

Päätös, josta on valitettu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 11.12.2024 numerot 294/2024 ja 295/2024

Käsittelyratkaisut

Aluehallintovirasto on käsitellyt maa-ainesten ottamista koskevan lupahakemuksen sekä kivenlouhintaa ja murskausta koskevan ympäristölupahakemuksen yhdessä ja ratkaissut ne samalla päätöksellä. Päätöksellä on ratkaistu myös hakemukseen sisältynyt jätteenkäsittelytoimintoja koskeva ympäristölupahakemus. Hanketta koskeva vesilain mukainen hakemus on ratkaistu erillisellä päätöksellä. Päätökset on sisällytetty samaan asiakirjaan.

Maa-aines- ja ympäristöluparatkaisu (päätös numero 294/2024)

Aluehallintovirasto on myöntänyt maa-aineslain nojalla luvan maa-ainesten ottamiseen Nurmijärven kunnassa kiinteistöillä 543-412-1-356 ja 543-412-1-874. Lupa on voimassa 10 vuotta sen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen sekä pilaantumattoman maa-ainesjätteen loppusijoittamiseen ja hyödyntämiseen varasto- ja toimintakentän ja suojavallien rakentamisessa. Louhintaa ja kivenmurskausta koskeva ympäristölupa on voimassa 10 vuotta sen lainvoimaiseksi tulemisesta. Muilta osin ympäristölupa on voimassa 20 vuotta sen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Aluehallintovirasto on hylännyt lupahakemuksen siltä osin kuin siinä on haettu lupaa betoni- ja tiilijätteen sekä puujätteen, risujen ja kantojen vastaanottoon ja käsittelyyn sekä ylijäämämaan vastaanottoon ja käsittelyyn muualle toimitettavaksi.

Vesitalousluparatkaisu (päätös numero 295/2024)

Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan kiviainesten ottamiselle ja pilaantumattoman ylijäämämaan loppusijoittamiselle kiinteistöillä 543-412-1-356 ja 543-412-1-874 hakemuksen mukaisesti. Vesilain mukainen lupa on voimassa 20 vuotta sen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Lupamääräykset

Maa-aines- ja ympäristöluvan lupamääräykset

Päätöksessä on annettu lupamääräykset 1–45, jotka kuuluvat seuraavasti:

Maa-ainesten ottaminen, louhinta ja kiviaineksen murskaus

1. Maa- ja kiviaineksia saa ottaa päätöksen liitteinä 2, 3 ja 6 olevissa suunnitelmapiirustuksissa rajatuilta alueilta (Ottamisalue A Lumikallio ja Ottamisalue B Linnamäki). Alueella A Lumikallio kiviainesta saa ottaa enintään 917 000 k-m³ ja alueella B Linnamäki enintään 340 000 k-m³.

Ottamisessa on edettävä ja ottaminen on muutoinkin toteutettava ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Louhintasyvyyydet saavat kummallakin alueella olla alimmillaan +70,0 m (N2000).

Louhinta-alueiden pohjat on muotoiltava siten, että alueiden pohjalle ei kerry vettä ja vedet saadaan johdettua hallitusti vesienkäsittelyjärjestelmään.

2. Louhinta-alueiden rajat on merkittävä maastoon. Alueille on rakennettava riittävä määrä kiinteitä korkeuskiintopisteitä (N2000) ja pisteiden sijainti on merkittävä kartalle. Merkintöjen on oltava tehty ennen ottamistoiminnan aloittamista ja ne on pidettävä kunnossa ottamistoiminnan ajan.

3. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että alueelle ei ole mahdollista tulla havaitsematta vaarallisia kohtia tai työtilanteita riittävän ajoissa.

Työnaikaisista luiskista on varoitettava aidoin ja varoituskyltein tai muutoin vastaavasti. Aitojen on oltava sellaisia, että ne estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn kallioleikkauksen reunalle tai tahaton pääsy kallion rintaaukselle on muutoin estettävä.

Tulotiet alueelle on varustettava puomein ja puomit on pidettävä suljettuina ja lukittuina toiminta-ajan ulkopuolella tai asiattomien pääsy alueelle on estettävä muulla vastaavalla järjestelyllä.

Louhintaräjähdyksistä on varoitettava ennen räjäyttämistä annettavalla varoitussignaalilla.

4. Irrotettu louhe on käsiteltävä mahdollisimman nopeasti. Murske on varastoitava päätöksen liitteen 1 mukaisessa asemapiirroksessa esitetyllä varasto- ja toimintakentällä.

Maa-ainesjätteen käsittely

5. Toiminta-alueella saa ottaa vastaan vain pilaantumaton ylijäämämaata (17 05 04 ja 17 05 06) yhteensä enintään 320 000 t/a.

Vastaanotettavan maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet eivät saa ylittää maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) asetettuja alempia ohjearvoja. Alueelle ei saa ottaa vastaan maa-aineksia alueilta, joita on käytetty ampumarata-, huoltoasema-, korjaamo- tai pesulatoimintaan, jätteiden käsittelyyn taikka muuhun vastaavaan teolliseen toimintaan, ellei maa-ainesten pilaantumattomuudesta ole varmuutta. Jos maa-aines on peräisin edellä mainituilta alueilta tai muutoin on syytä epäillä maa-aineksen voivan sisältää haitallisia aineita, on siitä toimitettava etukäteen luotettavat tutkimustulokset ja riippumattoman asiantuntijan lausunto pilaantumattomuudesta.

Vastaanotettava maa-aines ei saa sisältää jätettä. Alueella ei saa vastaanottaa jätteillä stabiloituja maa-aineksia tai maa-aineksia, jotka on stabiloitu haitta-aineiden liukoisuuden vähentämiseksi.

Vastaanotettavien ruoppausmassojen (17 05 06) on oltava esikuivattuja.

6. Vastaanotettavien maa-ainesten määrä ja laatu on tarkastettava vastaanoton yhteydessä.

Mikäli alueelle tuodaan jätettä, jonka vastaanottoa ei ole sallittu, on jäte viipymättä toimitettava laitokseen, jolla on oikeus tällaisen jätteen vastaanottoon tai jäte on palautettava sen haltijalle.

7. Maa- ja kiviaineksia saa käyttää hakemuksessa esitetysti varasto- ja toimintakentän sekä suojavallien rakentamisessa. Rakentamisessa käytettävän maa- ja kiviaineksen haitta-ainepitoisuudet eivät saa ylittää maaperän

pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) asetettuja kynnysarvoja. Maa- ja kiviaines ei saa sisältää rakennusjätettä eikä muutakaan maa-ainekseen luontaisesti kuulumatonta ainesta.

Rakentamisessa käytettävän maa- ja kiviaineksen on oltava teknisiltä ominaisuuksiltaan tarkoitukseen soveltuvaa ja sen määrän on vastattava mahdollisimman tarkasti todellista tarvetta.

8. Vallien ja kentän rakentaminen on toteutettava niin, että pölyäminen ja hienoaineksen leviäminen ympäristöön veden mukana on mahdollisimman vähäistä. Vallit on rakennettava siten, että haitat ja vaaratilanteet, kuten sortumat ja vallien puutteellinen vakaus, tulevat estetyiksi.

Varasto- ja toimintakentän sekä vallien rakentamisesta on laadittava toteutussuunnitelma. Suunnitelmien on sisällettävä tiedot rakentamisen toteutuksesta, käytettävien maa- ja kiviainesten määrästä, laadusta ja laadunhallinnasta sekä edellä mainittujen haittojen ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi tehtävistä toimenpiteistä.

Suunnitelmat on toimitettava valvontaviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen rakentamisen aloittamista.

9. Määräyksessä 5 tarkoitettua pilaantumaton ylijäämämaata saa loppusijoittaa päätöksen liitteinä 4–6 olevissa suunnitelmapiirustuksissa rajatuille täyttöalueille. Alueet, joille pilaantumattomia maa-aineksia loppusijoitetaan, luokitellaan pilaantumattoman maa-ainesjätteen kaatopaikaksi (maankaatopaikaksi).

Lumikallion alueelle saa loppusijoittaa pilaantumaton maa-ainesta yhteensä enintään 1 380 000 m³ ja Linnamäen alueelle yhteensä enintään 586 000 m³. Maankaatopaikalle saa loppusijoittaa vain sellaisia maa-aineksia, joita ei voida hyödyntää.

10. Maa-ainesten sijoittaminen on tehtävä päätöksen liitteinä 4–6 olevien suunnitelmapiirustusten mukaisesti. Sijoittaminen on tehtävä suunnitelmallisesti siten, että estetään ja torjutaan haitat ja vaaratilanteet, kuten sortumat ja veden lammikoituminen täyttöalueelle tai sen ympärille.

Humuspitoista pintamaata ja ruoppausmassoja ei saa sijoittaa louhoksen pohjalle. Runsaasti orgaanista ainesta sisältävät maa-ainekset ja ruoppausmassat on sijoitettava täytön ylimpiin kerroksiin. Louhoksen pohjalle sijoitettavan maa- ja kiviaineksen haitta-ainepitoisuudet eivät saa ylittää maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) asetettuja kynnysarvoja.

Täyttöalueille kertyvä vesi on kerättävä ja johdettava hallitusti määräyksessä 17 tarkoitettuun vesienkäsittelyjärjestelmään.

11. Täyttötoiminnan toteutuksesta on laadittava suunnitelma. Suunnitelman on sisällettävä muun muassa tiedot täyttötoiminnan vaiheistuksesta, täytön riittävän vakavuuden varmistamiseksi tehtävistä toimenpiteistä sekä täyttötoiminnan aikaisesta vesien hallinnasta. Suunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen täyttötoiminnan aloittamista. Suunnitelma on pidettävä ajantasalla ja päivitetty suunnitelma on toimitettava edellä mainituille viranomaisille.

12. Täyttöalueet on maisemoitava viipymättä täytön saavutettua lopullisen korkeutensa. Maisemointi on tehtävä mahdollisuuksien mukaan vaihteittain.

Maisemoinnin toteutuksesta on laadittava suunnitelma. Suunnitelmassa on esitettävä tiedot täyttötoiminnan lopettamisen jälkeen tehtävistä toimista ja niiden aikataulusta sekä suunnitelma täyttötoiminnan jälkeisestä hulevesien hallinnasta. Suunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen maisemoinnin aloittamista.

13. Tulotiet alueelle on varustettava puomein ja puomit on pidettävä suljettuina ja lukittuina toiminta-ajan ulkopuolella tai asiattomien pääsy alueelle on estettävä muulla vastaavalla järjestelyllä.

14. Toiminnanharjoittajan on nimettävä toiminta-alueen asianmukaisesta hoidosta ja käytöstä ja niihin liittyvästä toiminnan valvonnasta ja tarkkailusta vastaava henkilö. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos vastuuhenkilön nimi tai yhteystiedot muuttuvat, on siitä tiedotettava viipymättä edellä mainituille viranomaisille.

Toiminta-ajat

15. Toimintaa saa harjoittaa arkisin maanantaista perjantaihin seuraavia toiminta-aikoja noudattaen:

- kallion poraaminen klo 7.00–19.00
- räjäytykset ja suurten kappaleiden rikotus klo 8.00–18.00
- kiviaineksen murskaaminen ja seulonta klo 7.00–20.00
- ylijäämämaan käsittely ja alueelta poistetun puun murskaus klo 7.00–20.00
- kuormaaminen, kuljetukset ja muu melua aiheuttava toiminta klo 7.00–20.00.

Edellä mainitusta poiketen louhintaa (kallion poraus ja räjäytykset) ja kiviaineksen rikotusta ja murskasta ei saa tehdä 1.5.–1.9. välisenä aikana.

Vesien hallinta ja päästöt pintavesiin

16. Ulkopuoliset valumavedet on pidettävä erillään toiminta-alueella muodostuvista vesistä ojitusten tai muiden tarkoitukseen soveltuvien rakenteiden avulla.

Toiminta-alueella muodostuvat hulevedet on kerättävä yhteen hallitusti ja käsiteltävä ennen niiden johtamista pois toiminta-alueelta. Hulevedet on käsiteltävä niin, ettei maastoon johdettavasta vedestä aiheudu haitallista tulvimista, purkualueen liettymistä, vettymistä tai muuta haittaa purkualueella eikä pintaveden kiintoainekuormituksen haitallista lisääntymistä purku-uomassa.

Altaisiin muodostuva liete on poistettava säännöllisesti ja käsittelyjärjestelmän toimivuus on muutoinkin varmistettava riittäväällä kunnossapidolla.

Käsitellyt hulevedet saa johtaa maastoon hakemuksessa esitetysti. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava laskuojien ja niiden rakenteiden kunnossapitoon siltä osin, kun kunnostuksen tarve johtuu toiminta-alueella muodostuvien hulevesien johtamisesta.

17. Vesienkäsittelyjärjestelmään kuuluvien altaiden on oltava vesitiiviitä. Järjestelmä on rakennettava siten, että niitä voidaan huoltaa ja altaiden pohjalle kertyvää kiintoainetta poistaa vaurioittamatta rakenteita.

Käsittelyjärjestelmä on suunniteltava ja toteutettava siten, että järjestelmään johdettavat vedet voidaan käsitellä hallitusti kaikissa sääolosuhteissa. Järjestelmä on mitoitettava siten, että siihen voidaan hallitusti johtaa ja käsitellä kerran 10 vuodessa tapahtuvan lyhytkestoisen rankkasateen (15 min, 187 l/s*ha) vesimäärät.

Käsittelyjärjestelmä on suunniteltava ja toteutettava siten, että lähtevästä vedestä voidaan ottaa edustavia näytteitä ja vesien purku altaista voidaan tarvittaessa estää.

18. Vesien hallinnasta ja käsittelystä on laadittava toteutussuunnitelma. Suunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen vesienkäsittelyjärjestelmän rakentamisen aloittamista.

Päästöt ilmaan

19. Toiminta on toteutettava ja toiminta-alue ja kuljetuksiin käytettävää tiestöä on hoidettava siten, että toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä ei aiheudu merkittäviä pölyhaittoja. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle.

Kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä varustamalla poravaunut pölynkeräyslaitteilla tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta yhtä tehokasta tekniikkaa.

Kivenmurskauksesta syntyvän pölyn leviämistä on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Kuormattavan ja kuljettimelta varastokasaan putoavan materiaalin pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi,

kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

Pölynpoistojärjestelmät on pidettävä hyvässä kunnossa ja niiden kunto on tarkistettava toiminta-aikana päivittäin. Pölynpoistojärjestelmän rikkoutuessa tai jonkin muun pölypäästöjä olennaisesti lisäävän häiriön sattuessa on päästöjä aiheuttava toiminta keskeytettävä, kunnes järjestelmä on korjattu tai häiriö poistettu. Samoin toiminta on keskeytettävä tilanteissa, joissa pölynpoistojärjestelmää ei voida käyttää normaalilla teholla esimerkiksi pakkasen vuoksi eikä pölypäästöjen määrää voida muutoin riittävästi vähentää.

20. Pölystä ei saa aiheutua alueen naapurustolle kohtuutonta haittaa. Asumiseen käytettävillä alueilla hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) kalenterivuoden 36. suurin vuorokausikeskiarvo ei toiminnan seurauksena saa ylittää raja-arvoa $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Melu, tärinä ja valaistus

21. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle ja louhintaseinämien ja varastokasojen suojiin siten, että seinämät ja varastokasat estävät melun leviämistä melulle alttiiden kohteiden suuntaan.

Poraamiseen on käytettävä vaimennettuja poravaunuja tai porauksesta aiheutuvaa melua on torjuttava muulla yhtä tehokkaalla tekniikalla.

Kivenmurskauksesta aiheutuvaa melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Murskaus ja rikotus on tehtävä melulle alttiiden kohteiden suhteen louhintarintauksen ja/tai muiden melun leviämistä ehkäisevien rakenteiden suojassa. Melun leviämistä ehkäisevien rakenteiden on sijaittava melua tuottavien kohteiden välittömässä läheisyydessä ja niiden on oltava riittävän korkeita. Rakenteiden on oltava valmiit ennen melua aiheuttavan toiminnan aloittamista. Rakenteita on tarvittaessa siirrettävä louhinnan edetessä siten, että meluntorjunta on tarkoituksenmukaista ja tehokasta toiminnan kaikissa eri vaiheissa.

Toiminnassa käytettävät koneet ja laitteet sekä meluntorjunnan kannalta tarpeelliset laitteet ja rakenteet on pidettävä kunnossa ja niiden kunto on tarkistettava toiminta-aikana päivittäin.

22. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asuinrakennusten ulko-oleskelualueilla klo 7–20 keskiäänitasoa ($L_{Aeq, 7-20}$) 55 dB eikä lomaa-asumiseen käytettävien rakennusten ulko-oleskelualueilla klo 7–20 keskiäänitasoa ($L_{Aeq, 7-20}$) 45 dB.

Edellä asetettuja raja-arvoja katsotaan noudatetun, jos melumittauksissa tai mallinuksissa saadut tulokset eivät ylitä raja-arvoja ottaen huomioon käytetyn menetelmän epävarmuus.

Jos melu on luonteeltaan kapeakaistaista tai iskumaista, määräyksen 31 mukaiseen mittaus- tai laskentatulokseen on lisättävä 5 dB ennen tuloksen vertaamista edellä mainittuihin raja-arvoihin.

23. Räjähätykset on mitoitettava, räjähtysaineet valittava ja räjähtykset on muutoinkin toteutettava siten, että räjähtyksistä ja niistä aiheutuvasta tärinästä ei aiheudu vahinkoa tai haittaa alueen ulkopuolisille rakennuksille, rakenteille, laitteille tai muulle ympäristölle ja että räjähtyksistä aiheutuva meluhaitta on mahdollisimman pieni.

Ennen toiminnan aloittamista on tehtävä riskianalyysi, jossa arvioidaan räjähtyksistä aiheutuvan tärinän vaikutukset ympäristöön ja määritetään ne toimenpiteet, joita tarvitaan tärinän aiheuttamien vahinkojen välttämiseksi. Riskianalyysin tuloksen perusteella on tehtävä tarvittavat kiinteistökatselemukset ja tärinänmittaussuunnitelmat.

Riskianalyysi, tiedot tehdyistä kiinteistökatselemuksista sekä niiden perusteella laaditut mittaussuunnitelmat on toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen louhinnan aloittamista.

24. Laitosalueen valaistus on suunniteltava ja valolähteet on sijoitettava ja suunnattava tai muutoin järjestettävä toiminta siten, että valaistus ei aiheuta kohtuutonta haittaa lähiasutukselle.

Polttoaineet ja muut kemikaalit

25. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Polttoaineiden ja muiden kemikaalien varasto- ja käsittelyalueen on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Varasto- ja käsittelyalue on sijoitettava varasto- ja toimintakentälle.

Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Suoja-altaan on oltava tilavuudeltaan vähintään 110 % altaaseen sijoitetun suurimman säiliön tilavuudesta. Polttoainesäiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja ne on suojattava siten, että alueella liikkuvat työkoneet eivät aiheuta niille vaaraa. Tankkauslaitteistot on varustettava lukittavalla sulkuventtiilillä ja niiden käyttö on oltava estetty, kun alueella ei työskennellä.

Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta polttoainesäiliöiden varastointipaikoilla ja työkoneiden tankkauspaikoilla on oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia.

Polttoaineiden varasto- ja tankkausalueella muodostuvat hulevedet on käsiteltävä öljynerottimessa. Erottimen poistoviemärissä, välittömästi

öljynerottimen jälkeen, on oltava näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo, tai muu vastaava järjestely, jolla vesien purku voidaan tarvittaessa estää viivytyksettä kaikissa olosuhteissa. Öljynerottimesta lähtevän veden kokonaishiilivetypitoisuus saa olla enintään 5 mg/l.

Työkoneita ja laitteita tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

26. Pölynsidonta- ja liukkaudentorjunta-aineita ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Toiminta-alueella ja uuden tieyhteyden alueella Linnanojan kohdalla suolan (kloridit) käyttö on kielletty.

Louhinnassa on käytettävä emulsioräjähteitä.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

27. Lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on kerättävä ja varastoitava erillään toisistaan. Jätteitä on varastoitava ja käsiteltävä siten, että toiminnasta ei aiheudu roskaantumista, maaperän, pohjaveden tai pintaveden pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Vaaralliset jätteet on varastoitava suljetuissa ja asianmukaisesti merkityissä astioissa vesitiiviisti. Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan. Jätteiden varastointiaika on pidettävä mahdollisimman lyhyenä.

Kaivannaisjätteet on käsiteltävä hakemuksessa esitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

Tarkkailu

28. Toiminnanharjoittajan on seurattava säännöllisesti ja suunnitelmallisesti

- ottamisen etenemistä, louhinta-alueen laajuutta ja louhintakorkeutta sekä otetun maa-aineksen määrää ja laatua
- määräyksessä 2 velvoitettujen valvontaa varten tarvittavien rakenteiden ja merkintöjen kuntoa ja sijaintia
- määräyksessä 3 velvoitettujen turvarakenteiden kuntoa ja sijaintia
- toiminnassa käytettävien koneiden ja laitteiden sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarvittavien laitteiden ja rakenteiden kuntoa ja toimintaa.

Laitteita ja rakenteita on huollettava ja havaitut viat ja vauriot on korjattava viipymättä.

29. Jätteiden käsittelyä on seurattava ja tarkkailtava säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Seurannassa ja tarkkailussa on noudatettava päätöstä sekä hakemukseen liitettyä jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa.

Seuranta- ja tarkkailusuunnitelma on tarkistettava vastaamaan päätöstä. Toiminnassa on lisäksi seurattava ja tarkkailtava säännöllisesti ja

suunnitelmallisesti maankaatopaikan täytön pinta-alaa, täyttötilavuutta, korkeutta, luiskakaltevuuksia sekä mahdollisia sortumia. Seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa on täydennettävä edellä mainituilla maankaatopaikkatoiminnan seurantaa ja tarkkailua koskevilla tiedoilla.

Täydennetty ja tarkistettu suunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen jätteiden käsittelytoiminnan aloittamista.

30. Hankealueelta poisjohdettavan veden laatua, toiminnan vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin sekä talousvesikaivojen vedenlaatuun on tarkkailtava hakemukseen sisältyvän tarkkailuohjelmaesityksen mukaisesti seuraavasti täydennettynä:

- Pintavesivaikutuksia on seurattava vähintään yhdestä pisteestä ja tarkkailupiste on sijoitettava niin, että tulokset kuvaavat mahdollisimman hyvin toiminnan vaikutuksia purku-uomassa.
- Vesienkäsittelyjärjestelmästä lähtevästä vedestä ja pintavesivaikutusten tarkkailupisteestä otetuista näytteistä on hakemuksessa esitetyn lisäksi analysoitava seuraavat parametrit; biologinen hapenkulutus (BOD₇), kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kloridi, sulfaatti, alumiini (Al), kokonaistyyppi, nitraattityppi, nitriittityppi, ammoniumtyppi ja kokonaisfosfori. Vesienkäsittelyjärjestelmästä lähtevästä vedestä on analysoitava lisäksi öljyhiilivedyt (C₁₀–C₄₀).
- Pohjavesinäytteistä on analysoitava hakemuksessa esitetyn lisäksi seuraavat parametrit: rauta (Fe), mangaani (Mn), alumiini (Al), happi, kloridi, sulfaatti, ammonium-, nitraatti- ja nitriittityppi, alkaliniteetti, sameus, hapettuvuus (KMnO₄) sekä öljyhiilivedyt (C₁₀–C₄₀).
- Pohjaveden pinnankorkeus on mitattava louhintavaiheen aikana neljä kertaa vuodessa.
- Toiminnan vaikutuksia talousveden laatuun on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn lisäksi vesienkäsittelyjärjestelmän alapuolisesta rengaskaivosta.

Kaivojen vedenlaadun tarkkailuun on oltava kaivonomistajan lupa.

Pintavesitarkkailutuloksia on verrattava ympäristölaatuunormeihin.

Pohjavesitarkkailutuloksia on verrattava pohjaveden ympäristölaatuunormeihin ja talousvesikaivojen tuloksia talousveden laatuvaatimuksiin.

Tarkkailutuloksia on lisäksi verrattava aiempiin tuloksiin. Tarkkailutulokset on toimitettava lyhyesti kommentoituna valvontaviranomaiselle, kalatalousviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle niiden valmistuttua. Talousvesikaivojen tarkkailutulokset on toimitettava viipymättä kyseisten kiinteistöjen haltijoille. Tuloksista on laadittava vuosittain yhteenvetoraportti. Vuosiraportti on toimitettava edellä mainituille viranomaisille määräyksessä 41 edellytetyn raportoinnin yhteydessä. Tulosten raportointi on tehtävä valvontaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Tarkkailun toteuttamisesta on laadittava erillinen suunnitelma. Suunnitelmassa on esitettävä tarkkailupisteiden sijaintitiedot (mukaan lukien pisteiden koordinaatit). Tarkkailusuunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle ja

kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

31. Toiminnan aiheuttamaa melua on tarkkailtava seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Merkittävimpien melupäästölähteiden (kuten poraus, rikotus, murskaus, kuormaus) äänitehotasot (LWA, dB) on mitattava kuukauden kuluessa louhinnan aloittamisesta.
- Melun leviämismallinnus on päivitettävä tämän jälkeen. Malliin on päivitettävä äänitehotasomittausten tulokset ja siinä on huomioitava toiminnan liikenteen melu sekä alueella toteutetut meluntorjuntarakenteet.
- Melun leviämismallinnus on pidettävä ajantasaisena päivittämällä se meluun vaikuttavien merkittävien muutosten yhteydessä, kuitenkin vähintään jokaisen louhintavaiheen alussa.
- Leviämismallinnuksen todentamiseksi on tehtävä melumittauksia alueen ympäristössä. Mittaukset on suoritettava ympäristöministeriön ympäristömelun mittaamista koskevan ohjeen 1/1995 mukaisesti ja niissä tulee ottaa huomioon ympäristöministeriön mittausohjeen (61/99) suositukset sääoloista. Melua on mitattava vähintään kahdesta pisteestä ja mittauspisteet on sijoitettava niin, että tulokset kuvaavat toiminnasta aiheutuvia melutasoja lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla. Mittaukset on tehtävä kuukauden kuluessa louhinnan aloittamisesta ja sellaisena ajankohtana, että tulokset kuvaavat mahdollisimman hyvin normaalista toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia. Mittauksen yhteydessä on selvitettävä melun erityispiirteet (impulssimaisuus ja kapeakaistaisuus) lähimmissä häiriintymiselle alttiissa kohteissa. Mittaukset on toistettava uudelle louhinta-alueelle siirryttäessä.

Vaihtoehtoisesti melua voidaan tarkkailla hakemuksessa esitetysti tekemällä melumittauksia laitoksen ympäristössä siten, että mittausten avulla saadaan selvitettyä toiminnasta laitoksen ympäristöön aiheutuva melutaso ja lupamääräyksen 22 mukaisten raja-arvojen noudattaminen. Mittaukset on suoritettava ympäristöministeriön ympäristömelun mittaamista koskevan ohjeen 1/1995 mukaisesti ja niissä tulee ottaa huomioon ympäristöministeriön mittausohjeen (61/99) suositukset sääoloista sekä selvittää melun erityispiirteet (impulssimaisuus ja kapeakaistaisuus) lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Melun mittaamisesta on tehtävä suunnitelma. Suunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle viimeistään kuukautta ennen mittausten suorittamista. Mittaustulokset ja leviämismallinnus on toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä raportin valmistuttua.

32. Toiminnanharjoittajan on laadittava melunhallintasuunnitelma. Melunhallintasuunnitelmassa on esitettävä räjäytyksistä ja eri louhintavaiheista tiedottamisen tavat ja laajuus, meluvalitukseen reagointi sekä meluntorjunta- ja tarkkailutoimenpiteet. Melunhallintasuunnitelma on pidettävä ajantasaisena. Suunnitelman ajantasaisuus on tarkistettava ja se on tarvittaessa päivitettävä uuteen louhintavaiheeseen siirryttäessä ja muutoin

tarvittaessa. Valvontaviranomainen voi edellyttää melunhallintasuunnitelman päivitettäväksi, mikäli olosuhteet alueella tai lähiympäristössä ovat melun kannalta olennaisesti muuttuneet.

Melunhallintasuunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

33. Päästöjen vaikutus ilmanlaatuun on selvitettävä mittaamalla ulkoilman hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) pitoisuutta vähintään päätöksen liitteenä 2 ja 3 olevissa suunnitelmapiiirustuksissa esitetyissä louhintavaiheissa A1 ja B1. Mittauspisteet on sijoitettava ja mittaukset on toteutettava niin, että tulos kuvaa toiminnan vaikutuksia lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla ja niin, että tulokset ovat verrattavissa määräyksessä 20 asetettuihin raja-arvoihin. Mittaukset on tehtävä sellaisena ajankohtana, että tulokset kuvaavat mahdollisimman hyvin normaalista toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia.

Mittauksista on laadittava suunnitelma ja se on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen mittausten aloittamista. Mittaustulokset ja niiden pohjalta laadittu raportti on toimitettava valvontaviranomaiselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä raportin valmistuttua.

34. Toiminnan vaikutuksia kalastoon on tarkkailtava päätöksen liitteenä 7 olevan tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

35. Edellä määräyksissä 28–34 velvoitettuja tarkkailuja voidaan tarvittaessa tarkentaa ja muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta eivätkä tarkkailun kattavuutta.

36. Näytteenotot, mittaukset, analyysit ja kalibroinnit tulee tehdä standardimenetelmien (CEN, ISO tai SFS) tai muun, tarkkailusuunnitelmassa erikseen kuvatun ja hyväksytytyn menetelmän mukaisesti. Näytteenotoista, mittauksista, analyyseistä ja kalibroinneista tulee pitää yksityiskohtaista kirjanpitoa. Kirjanpitoon on liitettävä kunkin mittauksen tulokset ja muut mittausta tai toimenpidettä koskevat olennaiset tiedot. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät, laadunvarmistus, mittausepävarmuudet, sekä arvio tulosten edustavuudesta.

Riskien hallinta, häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

37. Toiminnanharjoittajan on varauduttava ennalta poikkeuksellisiin tilanteisiin. Rakenteita ja laitteistoja on huollettava ja pidettävä kunnossa siten, että ne eivät käytön aikana vioitu tai muutu siten, että toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisääntyy.

Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.

Toiminnanharjoittajan on laadittava ympäristöriskinarviointiin perustuva varautumissuunnitelma. Varautumissuunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Suunnitelma on pidettävä ajan tasalla.

38. Poikkeavista päästöistä ja muista ympäristöön vaikuttavista vahinko- ja häiriötilanteista on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi.

Mikäli päästöistä voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle, on ilmoitus tehtävä myös kunnan terveydensuojeluviranomaiselle.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

39. Toiminnanharjoittajan on tiedotettava louhinnan aloittamisesta ja louhinnan etenemisestä vuosittain. Tiedotteessa tulee olla esitettyinä työmaan yhteyshenkilöt, heidän yhteystietonsa sekä ohjeet palautteen antamista varten. Tiedottaminen tulee toteuttaa sähköisesti ajantasaisten nettisivujen kautta. Tiedottaminen voidaan hoitaa myös muulla, asianosaisten saavutettavissa olevalla tavalla.

Räjätysten suunnitelluista ajankohdista on tiedotettava hyvissä ajoin etukäteen tärinän vaikutusalueen asukkaille ja lähialueen toimijoille.

40. Toiminnasta, päästöistä ja niiden tarkkailusta on pidettävä kirjaa. Kirjanpitoon on merkittävä vähintään lupamääräyksen 41 mukaista raportointia varten tarvittavat tiedot.

41. Toiminnanharjoittajan on kalenterivuosittain, viimeistään tarkkailuvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosiyhteenveto, joka sisältää ainakin seuraavat tiedot:

Louhinta ja kiviaineksen käsittely

- louhitun kiviaineksen määrä (m^3/a ja t/a), louhinnan edistyminen ja louhinta-alueen pohjatasot
- tuotantopäivien lukumäärät ja toiminta-ajat
- vuoden lopussa varastossa olevan kiviaineksen määrä (t)
- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä valtioneuvoston asetuksen jätteistä (978/2021) 33 §:n mukaisesti.

Jätteenkäsittely

- tiedot vastaanotetusta ylijäämämaasta jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (978/2021) 36 §:n mukaisesti
- vallien ja käsittely- ja varastokentän rakennustilanne, rakenteisiin käytetyn maa- ja kiviaineksen määrä (t/a ja m^3/a) ja laatu
- loppusijoitetun ylijäämämaan määrä (t/a ja m^3/a) ja laatu

- käytössä olevan läjitysalueen pinta-ala ja jäljellä oleva täyttötilavuus sekä kartta läjitysalueen täyttötilanteesta, täytön luiskakaltevuuksista sekä jälkihoidetuista alueista
- tiedot vastaanotetun ylijäämään laadunvalvonnasta.

Lisäksi

- tiedot tehdyistä huolto- ja korjaustoimenpiteistä
- selvitys ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja poikkeuksellisista tapahtumista sekä hyväksytyistä suunnitelmista poikkeamisista
- yhteenveto asukkaiden yhteydenotoista/häiriöilmoituksista
- yhteenveto toiminnan, päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta, tarkkailua koskevat tulokset ja raportit mukaan lukien äärimittausraportit sekä päivitetty melunhallintasuunnitelmat.

Raportointi on tehtävä soveltuvin osin sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään valvontaviranomaisen tarkemmin ohjeistamalla tavalla. Kalastovaikutustarkkailun tulokset on toimitettava lisäksi kalatalousviranomaiselle.

42. Luvanhaltijan on vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava otetun maa-aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti sähköisesti ympäristöhallinnon NOTTO-järjestelmään.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

43. Toiminnan aloittamisesta, olennaisesta muuttamisesta, keskeyttämisestä ja lopettamisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava vaihtumisesta valvontaviranomaiselle.

Jos oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta ilmoitettava viipymättä lupaviranomaiselle.

Toiminnan lakattua alue on viipymättä saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, maiseman rumentumista eikä ympäristön roskaantumista ja että valumavesien johtaminen alueelta on hallittua.

44. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin ennen toiminnan lopettamista esitettävä lupaviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Maa-ainesten ottamisen päättymisestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pyydyttävä lopputarkastusta. Ilmoitus ottamisen päättymisestä on tehtävä luvan voimassaoloaikana.

Vakuudet

45. Toiminnanharjoittajan on asetettava Uudenmaan ELY-keskuksen eduksi 80 000 euron (sis. alv) vakuus maankaatopaikan asianmukaisten sulkemistoimenpiteiden varmistamiseksi. Vakuus on asetettava maarakennuskustannusindeksiin sidottuna.

Jälkihoitovaiheen tarkkailua varten on asetettava erillinen kiinteä 20 000 euron (sis. alv) vakuus. Vakuus on asetettava palvelujen tuottajahintaindeksiin sidottuna.

Vakuudet on asetettava ympäristönsuojelulain 61 §:n edellyttämällä tavalla. Vakuudet on oltava asetettu ennen louhinnan aloittamista.

Toiminnanharjoittajan on tehtävä vakuuksien indeksitarkistus vähintään kymmenen vuoden välein alkaen vuodesta 2034, ellei vakuutta tällä välin muusta syystä ole tarkistettu. Valvontaviranomainen voi hyväksyä indeksin perusteella muutetun vakuuden.

Vesitalousluvan lupamääräykset

Päätöksessä on annettu lupamääräykset 1–10, jotka kuuluvat seuraavasti.

Toimenpiteet edunmenetysten ehkäisemiseksi

1. Kiviaineksa saa ottaa ja ylijäämämaita loppusijoittaa päätöksen liitteenä 1–6 olevien suunnitelmapiirustusten mukaisesti.

Kiviaineksen louhinta saa ulottua alimmillaan korkeudelle +70,0 m (N2000).

2. Toiminnasta ei saa aiheutua pohjaveden korkeuden haitallista alenemista tai haitallista muutosta pohjaveden laatuun.

3. Luvanhaltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia pohjaveteen hakemukseen sisältyvän tarkkailuohjelmaesityksen mukaisesti seuraavasti täydennettynä.

- Pohjavesinäytteistä on analysoitava hakemuksessa esitetyn lisäksi seuraavat parametrit: rauta (Fe), mangaani (Mn), alumiini (Al), happi, kloridi, sulfaatti, ammonium-, nitraatti- ja nitriittityppi, alkaliniteetti, sameus, hapettuvuus (KMnO₄) sekä öljyhiilivedyt (C₁₀–C₄₀).
- Pohjaveden pinnankorkeus on mitattava louhintavaiheen aikana neljä kertaa vuodessa.
- Toiminnan vaikutuksia talousveden laatuun on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn lisäksi vesienkäsittelyjärjestelmän alapuolisesta rengaskaivosta.

Kaivojen vedenlaadun tarkkailuun on oltava kaivonomistajan lupa.

Tarkkailutulokset on toimitettava lyhyesti kommentoituna Uudenmaan ELY-keskukselle ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle niiden valmistuttua. Tuloksista on laadittava vuosittain yhteenvetoraportti.

Vuosiraportti on toimitettava edellä mainituille viranomaisille tarkkailuvuotta

seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Tulosten raportointi on tehtävä ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla.

Tarkkailutulokset on pyynnöstä annettava asianosaisille nähtäväksi. Talousvesikaivojen tulokset on toimitettava viipymättä kyseisten kiinteistöjen haltijoille.

Tarkkailun toteuttamisesta on laadittava erillinen suunnitelma. Suunnitelmassa on esitettävä tarkkailupisteiden sijaintitiedot (mukaan lukien pisteiden koordinaatit). Tarkkailusuunnitelma on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

Tarkkailua voidaan tarvittaessa tarkentaa ja muuttaa ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta eivätkä tarkkailun kattavuutta.

4. Mikäli lupamääräyksessä 3 tarkoitetussa tarkkailussa tai muutoin havaitaan, että tässä päätöksessä tarkoitettua toiminnasta aiheutuu pohjaveden määrän olennaista vähenemistä tai laadun heikkenemistä, on toiminta välittömästi keskeytettävä ja luvanhaltijan on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin sanottujen haittojen poistamiseksi. Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava asiasta Uudenmaan ELY-keskukselle sekä Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Korvaukset

5. Luvanhaltija on velvollinen korvaamaan edunmenetyksen, mikäli hankkeen seurauksena on vedensaannin estyminen tai huomattava vaikeutumisen. Korvaukseen oikeutetun vaatiessa luvanhaltija on korvauksen sijasta velvollinen tekemään tarpeelliset toimenpiteet kiinteistöjen vedensaannin turvaamiseksi.

Mikäli asiaa ei saada sovittua, tulee luvanhaltijan laittaa asia korvausasiانا ratkaistavaksi aluehallintovirastoon.

6. Luvanhaltija on velvollinen korvaamaan hankkeesta aiheutuvan pohjaveden alenemisesta mahdollisesti aiheutuvan muun edunmenetyksen, kuten energiakaivon lämpötehon olennaisen pienenemisen tai kasteluv veden käytön estymisen.

Mikäli asiaa ei saada sovittua, tulee luvanhaltijan laittaa asia korvausasiانا ratkaistavaksi aluehallintovirastoon.

7. Luvan haltijan on tehtävä alustava suunnitelma hankkeen vaikutusalueella sijaitsevien omasta kaivosta talousveden ottavien kiinteistöjen liittämistä vesijohtoverkoston. Suunnitelma on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.

Toiminnan aloittaminen

8. Kiviaineksen ottaminen on aloitettava neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

9. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan ELY-keskukselle ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

10. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan ELY-keskukselle ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Päätöksen perusteluja

Ympäristöluparatkaisun yleisiä perusteluja

Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan maa-ainesten ottamiseen liittyvälle louhinnalle, alueelta louhitun kiviaineksen murskaamiselle, pilaantumattoman maa-ainesjätteen loppusijoittamiselle (maankaatopaikka) sekä pilaantumattoman maa- ja kiviainesjätteen hyödyntämiselle hankealueeseen kuuluvien varasto- ja toimintakentän sekä suojavallien rakentamisessa.

Toiminnasta aiheutuu melua, pölyä ja tärinää. Melua aiheutuu louhinnasta (poraus ja räjäytykset), louheen rikotuksesta ja murskauksesta, alueella vastaanotettavien materiaalien käsittelystä (murskaus, haketus ja seulonta) sekä siirroista ja kuljetuksista. Pölypäästöjä aiheutuu erityisesti kallion porauksesta ja räjäytyksistä, louheen rikotuksesta ja murskauksesta sekä maa-aineksen seulonnasta. Pölyämistä aiheutuu myös materiaalien siirroista, varastoinnista, lastaamisesta ja kuljetuksista. Tärinää aiheutuu louhintaräjäytyksistä ja liikenteestä. Toiminnasta aiheutuvan melun ja pölyn leviämistä on selvitetty mallintamalla. Toiminta-alueella muodostuvat vedet (hulevedet ja kaivantoihin tuleva pohjavesi) sisältävät erityisesti kiintoainesta ja räjähdysaineista liukenevia typpiyhdisteitä ja aluehallintovirasto on tulkinnut ne ympäristönsuojelulain 5 §:n kohdassa 13) tarkoitetuksi jätevedeksi.

Aluehallintovirasto on arvioinut, että hakemukseen liitetyt selvitykset ja annetut lupamääräykset huomioon ottaen kyseisistä toiminnoista ei päätöksen mukaisesti toimittaessa aiheudu terveyshaittaa, eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta eikä ympäristönsuojelulain 17 §:ssä kiellettyä seurausta.

Aluehallintovirasto on arvioinut, että päätöksen mukaisesti toimittaessa toiminta-alueella muodostuvien hulevesien johtaminen hakemuksessa esitetysti Männistönojaan eikä toiminta muutoinkaan heikennä Vantaanjoen Natura-alueen suojelun perusteena olevia luontoarvoja. Vesien johtaminen ei vaikuta Männistönojan ja sen alapuolisten vesistöjen soveltavuuteen

taimenelle eikä johtamisesta aiheudu muutakaan 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua merkittävää seurausta tai sen vaaraa purku-uomassa.

Lupaharkinnassa on otettu huomioon soveltuvin osin Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2022–2027. Toiminta ei vaaranna vesienhoitosuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Toiminnasta ei päätöstä noudattaen aiheudu aluehallintoviraston arvion mukaan muutakaan ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua seurausta ja näin ollen luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Toiminnan sijoituspaikka täyttää ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ien vaatimukset. Myös ympäristönsuojelulain 10 §:n perusteella annetun kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 3 §:n edellytykset toiminnan sijoittumiselle täyttyvät. Asetuksen (800/2010) 3 §:n mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Ympäristöministeriön muistion 3.9.2010 mukaan etäisyys arvioitaisiin häiriölähteestä, ei esimerkiksi toiminta-alueen rajasta. Piha-alueella tarkoitettaisiin yleiskielen käsitettä. Häiriöille alttiilla kohteilla tarkoitettaisiin yleisesti samoja alueita kuin valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjeistoista (993/1992). Muita häiriöille alttiita kohteita voisivat olla esimerkiksi jotkut poikastuotantolaitokset. Aluehallintovirasto on arvioinut hakijan selvityksen (28.6.2024 hakemuksen täydennyksenä toimitettu liite 3) perusteella, että päätöksen mukaisesti toimittaessa suojaetäisyydet täyttyvät. Muistutuksissa esiin tuodut hankealueen läheisyydessä sijaitsevat hevostallit ja laitumet eivät aluehallintoviraston tulkinnan mukaan ole asetuksessa tarkoitettuja muita häiriölle alttiita kohteita eivätkä ne asiakirjojen perusteella ole myöskään osa asuinrakennusten pihapiirejä.

Aluehallintovirasto on arvioinut, että päätöstä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty. Näin ollen ympäristölupa tuli myöntää.

Varsinaisella toiminta-alueella harjoitettavan toiminnan lisäksi ympäristölupaharkinnassa on huomioitu toiminnan liikenteen päästöt Raalantielle (tie nro 1321) asti. Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksessään 2019:75 todennut, että ympäristölupaharkinnassa on yleensä pidettävä lähtökohtana sitä, etteivät varsinaisesta luvanvaraisesta toiminnasta etäällä yleiseen liikennekäyttöön osoitetulla väylällä aiheutuvat liikenteen päästöt kuulu lupaharkinnan piiriin. Luvanvaraiseen toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen aiheuttamia päästöjä on korkeimman hallinto-oikeuden mukaan kuitenkin perusteltua tarkastella lupaharkinnassa varsinaista toiminta-aluetta laajemmalla alueella silloin, kun toiminnan liikenne määrittää yksinomaan tai suurimmaksi osaksi liikennealueelta aiheutuvat päästöt, ja päästöistä voidaan arvioida aiheutuvan

terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Hakemusasiakirjojen perusteella toiminta-alueelle liikennöitäisiin Raalantieltä uutta toimintaa varten rakennettavaa tieyhteyttä käyttäen. Uuden tieyhteyden läheisyydessä ei sijaitse asutusta, mutta Raalantien varrella lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alle 100 metrin etäisyydellä suunnitellusta uudesta liittymästä. Toimintaan liittyvä raskas liikenne ja erityisesti raskaan liikenteen kiihdytykset liittymän alueella aiheuttavat aluehallintoviraston arvion mukaan nykyisestä poikkeavaa melua liittymän läheisyydessä. Kun lisäksi otetaan huomioon hakemusasiakirjoissa esiin tuodut uuden tieyhteyden varrelle sijoittuvat luontoarvot, liikenteen päästöjä oli aluehallintoviraston arvion mukaan tarpeen tarkastella Raalantielle saakka. Hakemusasiakirjoissa esitettyjen liikennemäärätietojen perusteella Raalantiellä ja siitä eteenpäin toiminnan vaikutus tieverkon nykyisiin liikennemääriin on vähäinen eikä liikenteen päästöjä voida sisällyttää lupaharkintaan edellä mainittua laajemmin.

Osana ympäristölupaa aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristönsuojelulain 68 §:ssä tarkoitetun oikeuden toiminta-alueella muodostuvan veden johtamiseen hakemuksessa esitetysti Männistönojaan. Aluehallintovirasto on arvioinut, että päätöksen mukaisesti toimittaessa vesien johtamisesta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 68 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta haittaa muille ojan varren kiinteistöille ja hulevesien johtaminen on teknisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Perustelut ympäristölupahakemuksen hylkäämisen osalta

Aluehallintovirasto on hylännyt ympäristölupahakemuksen betoni- ja tiilijätteen, puujätteen, sekä risujen ja kantojen vastaanoton ja käsittelyn osalta. Ympäristölupahakemus on hylätty myös siltä osin kuin se koski maainesjätteen jalostamista muualle hyödynnettäväksi.

Hankealueen ympäristö on harvaan asuttua maa- ja metsätalousaluetta, jossa ei ole aiempaa vastaavaa toimintaa eikä siihen kaavoitettuja alueita. Alue on tällä hetkellä luonteeltaan suhteellisen hiljainen ja maaseutumainen. Hakemukseen sisältyvän toiminnan kaltaisesta toiminnasta aiheutuvat melu- ja pölypäästöt voivat aiheuttaa häiriötä ja vähentää asumisviihtyvyyttä, vaikka asetetut päästöraja-arvot ja ympäristölaatumormit eivät ylittyisikään. Aluehallintovirasto on arvioinut, että hakemukseen sisällytetyt jätteenkäsittelytoiminnot lisäisivät melusta ja pölystä aiheutuvia haittoja niin, että toimintakokonaisuudesta aiheutuisi ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta erityisesti varasto- ja toimintakentän etelä- ja lounaispuolelle sijoittuville lähimmille asuinkiinteistöille. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty ja hakemus on tullut hylättyä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on kumottava.

Valituksen perusteluja

Toiminta aiheuttaa merkittävää melua ja tärinää lähiympäristössä heikentäen asukkaiden elämänlaatua ja kiinteistöjen arvoa. Louhintatyön suojaetäisyydet ovat puutteelliset. Hankkeen meluntorjunta on riittämätön eikä yhteisvaikutuksia ole arvioitu kattavasti. Meluselvityksessä ei näytetä melun leviämistä kokonaisuudessaan Lumikallion alueelta etelän suuntaan hankkeen alku- ja keskiosan osalta. Meluvallien korkeudet ovat riittämättömät alueen topografia ja lähimmät asuinrakennukset huomioon ottaen ja ne tulee toteuttaa vähintään kaksinkertaisina. Meluselvitys on laadittava uudelleen niin, että siinä arvioidaan hankkeen lähialueiden metsän kaatamisen ja vaadittujen korotettujen meluvallien vaikutus.

Hankkeeseen liittyy vakavia riskejä pohjaveden laadun ja talousvesikaivojen kuivumisen suhteen, mikä on kohtuutonta alueella, jossa ei ole saatavilla kunnallistekniikkaa. Pohjavesivaikutusten selvitykset ovat puutteellisia ja kaivonomistajien suostumukset puuttuvat. Olemassa olevia kaivoja voi olla hankala tai mahdoton syventää ja lisäsuodattimien hankinta on kallista. Tuodulla talousvedellä ei voi toimia kotitalouksissa normaaliin tapaan.

Toiminta aiheuttaa merkittäviä pölyhaittoja, jotka vaarantavat ilmanlaadun ja alueen viihtyvyyden. Pölyntorjuntatoimet ovat riittämättömiä. Tarkkailu ja hiukkaspitoisuuksien mittaaminen lähialueen asuinrakennuksilla puuttuvat.

Kuorma-autoliikenteen lisääntyminen aiheuttaa turvallisuusriskejä ja lisää meluhaittoja.

Hanke uhkaa Vantaanjokea sekä Linnanajan ja Männistönojan ekosysteemejä ja taimenkantoja, ja sen vaikutukset Natura 2000 -alueeseen on arvioitu puutteellisesti. Vesienkäsittelyjärjestelmää ei ole suunniteltu kattavasti.

Pihapiirien rajat on tulkittu riittämättömästi kattaen lähinnä rakennukset. Karttakuvia ja laskelmia on korjattava niin, että ihmisten ja kotieläinten, kuten hevosten, hyvinvointi otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon rajauksissa.

Vakuussummat ovat riittämättömiä maisemoinnin ja jälkitöiden kustannusten kattamiseksi. Vakuuden tulee olla vähintään 3 000 000 euroa.

2) [REDACTED] valitus

Päätös 294/2024 on kumottava ja asia palautettava lupaviranomaiselle Linnamäen ottamisalueen (B) uudelleen määrittämistä varten.

Valituksen perusteluja

Ottamisalue sijoittuu valittajien asuinkiinteistön välittömään läheisyyteen ja sen suojavyöhyke rajautuu hakijan määrittelemään kiinteistön piha-alueeseen. Lupaviranomainen on hyväksynyt esitetyn suojavyöhykkeen ja tulkinnan, jossa piha-alue ulottuu koillisessa ottamisalueen suunnassa asuinrakennusta ympäröivään pihakivetykseen vain 4,8 metrin etäisyydelle rakennuksesta. Tulkinnassa ei ole otettu huomioon olennaisia piha-alueen elementtejä, kuten 12 metrin päässä rakennuksesta olevia istutuksia ja pihavaloa. Istutusten koillispuolella olevaa metsä- ja niittyalueetakaan ei tule rajata piha-alueen ulkopuolelle, sillä valittajat oleskelevat kyseisellä alueella säännöllisesti. Piha-alueen rajaksi on katsottava kiinteistöä kauttaaltaan ympäröivä aita, joka erottaa piha-alueen selkeästi muusta ympäristöstä ja sijoittuu koillispuolella 41,9 metrin etäisyydelle asuinrakennuksesta. MURAUUS-asetuksen 3 §:n mukainen 300 metrin vähimmäissuojatäisyys ei täyty ottamisalueen ja valittajien asuinkiinteistön piha-alueen välillä.

3) Nurmijärven kunnan valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on kumottava ja lupaviranomainen velvoitettava korvaamaan kunnan oikeudenkäyntikulut. Toissijaisesti luvassa olisi tullut määritellä alueet, joilla viheryhteys turvataan, kyseisillä alueilla sallittavat metsänhoidolliset toimenpiteet ja niiden ajoitus suhteessa louhintaan, sekä varmistaa, miten hakija voi vaikuttaa yhteyden säilymiseen.

Valituksen perusteluja

Hankealueen nykyiset metsät ovat Nurmijärven metsäluonnon ydinalueita. Lumikallion alue muodostaa osan pidemmästä, lounas-koillisuuntaisesta merkittävästä ekologisesta kulkuyhteydestä, jolle ei ole osoitettavissa korvaavaa yhteyttä. Nurmijärven ekologisten yhteyksien selvityksen perusteella hankealueen kohdalla on ollut kantatien 45 kanssa risteävä yhteys. Mikäli yhteys heikkenee tai katkeaa, eläimet voivat siirtyä ylittämään tietä muualta. Arviointiselostuksessa on todettu, että ekologiselle yhteydelle jää tilaa ainoastaan hankealueen itäpuolen metsäalueella. Hankkeen päätyttyä alue metsittyy, jolloin ekologinen yhteys paranee. Kyseessä on vähintään kymmenen vuoden aika. Hakija on esittänyt vuokraavansa Lumikallion itäpuolelta alueen, jotta ekologinen yhteys voidaan säilyttää. Yhteys on jo nyt liian kapea. Hakija on edelleen todennut, että puusto voidaan kaataa alueelta vasta louhinnan aloittamisen yhteydessä, ja että maisemointi ja metsitys voidaan aloittaa täytön osalta louhinnan jälkeen. Ekologinen yhteys vaarantuu vuosikymmeniksi. Jo toiminnan jatkuminen vaarantaa ekologisen yhteyden toimivuuden. ELY-keskuksen ja kunnan ekologisesta yhteydestä lausumaa ei ole otettu riittävässä määrin huomioon päätöstä tehtäessä.

Alueen vesihuolto perustuu kiinteistökohtaisiin talousvesikaivoihin ja talousveden laatu ja riittävyys ovat alueella asumisen perusedellytys. Toiminnasta voi aiheutua riski lähialueen talousvesikaivoille. Jos louhinta aiheuttaa talousvesikaivojen kuivumista tai veden laadun heikkenemistä, ja

korjaavat toimenpiteet eivät auta, ainoa tapa korjata tilanne on tuoda alueelle keskitetty talousveden verkosto. Hanketoimija ei ole ollut yhteydessä Nurmijärven Vesi -liikelaitokseen selvittääkseen, miten ja missä liittyminen vesijohtoverkoston on mahdollista. Vesijohtoverkoston toteuttamista koskevasta suunnitelmasta olisi tullut määrätä pyydettyä Nurmijärven kunnan ja Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen lausunnot. Asukkaiden kannalta lupapäätös tarkoittaa epävarmuutta ja pelkoa talousvesikaivon veden laadusta ja riittävydestä, mikä aiheuttaa kohtuutonta räsitystä vuosikausiksi.

4) Nukarin ja Raalan osakaskuntien valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset minimoidaan.

Valituksen perusteluja

Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia ja riskejä Vantaanjoen ja Palojoen kalatalous- ja virkistysarvoille. Linnanoja ja Männistönoja soveltuvat taimenen elinalueeksi ennen syönnösvaellukselle lähtemistä ja niissä on taimenen kutu- ja poikastuotantoalueita luonnonsoraikoilla. Palojoesta lähtevän Männistönojan siltarummut ovat mahdollisia noususteitä vain vähän veden aikana kuivimpana kesäkautena. Suurin osa Männistönojan taimenille kelvollista myös silloin. Taimenen nousu kutualueille tapahtuu syys-lokakuun aikana, jolloin puro on runsasvetinen eikä noususteistä ole väitettyä haittaa. Kaikki taimenet ovat nykyisin luonnonkudusta syntyneitä. Erityisen hyviä poikastiheyksiä on havaittu Männistönojan ja Linnanojan yläjuoksun kohteissa, jotka ovat jätevesiltä ja muilta ongelmilta suojassa. Pienetkin muutokset olosuhteissa, kuten hulevesien päästö sekä lämpötila- ja happipitoisuuden muutokset, voivat vaikuttaa haitallisesti poikastuotannon olosuhteisiin. Suuri uhka kalaston kehitykselle on hienojakoisen maa-aineksen kulkeutuminen hulevesien mukana esimerkiksi Linnanojaa tai Männistönojaa pitkin Palojokeen ja Vantaanjokeen kutusoraikoille, jolloin soraikko tukkeutuu ja mädin kehitys vaarantuu. Lisäksi kiintoaines kovettaa soran, jolloin taimen ei kude kyseiselle soraikolle. Hulevedet sisältävät erityisesti kiintoainesta, orgaanista ainesta ja räjähdysaineista liukenevaa tyyppiä, joista osa vesienkäsittelyjärjestelmästä huolimatta pääsee Männistönojaan, mikä on uhka taimenen kutusoraikoille ja poikastuotannolle. Hulevesien käsittelyssä ei ole juurikaan otettu huomioon lisääntyviä äärimmäisiä sääolosuhteita rankkasateineen, joista voi aiheutua hallitsemattomia hulevesipäästöjä Männistönojaan. Lisäksi vaarana ovat kemikaalit ja poltto- ja voiteluaineet, joita voi päätyä hulevesissä vesistöihin.

5) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava. Toissijaisesti asia on palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja luvan muuttamiseksi niin, että hankkeen etäisyys hevosten laidunalueista on

vähintään 300 metriä, kiinteistön arvon aleneminen korvataan, luvan voimassaolo rajataan kymmeneen vuoteen, toiminta-ajat kello 8–16 väliin ja toiminnan taukoa pidennetään syyskuun loppuun.

Valituksen perusteluja

Hankkeen kokonaisvaikutus myönnettyillä lupaehdoilla aiheuttaa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisusta. Hanke sijoittuu haja-asutusalueen asuinkiinteistöjen rajanaapuriksi ja hankkeeseen liittyvä liikenne kulkee kilometrien matkalta lähellä asutusta. Hankkeen pinta-ala on laaja ja sen molemmissa päissä on vesiyhteys Vantaanjokeen suojeltujen norojen kautta. Huonompaa paikkaa tällaiselle hankkeelle on vaikea löytää. Hankkeen kaksi erillistä louhinta-alueita ovat niin lähellä toisiaan, että niiden molempien vaikutus lähiympäristöön kestää hankkeen ajan. Toiminta ei sovi hiljaiselle maaseudulle, eikä aluetta ole kaavoitettu luvan mukaiseen käyttöön.

Hanke sijoittuu neljän hevostallin naapuriin. Louhoksen melu, pöly ja räjäytysten aiheuttama värinä aiheuttavat näin lähellä kohtuutonta rasisusta hevostilan toiminnalle, vaikka raja-arvot eivät ylittyisi. Valituksessa on tältä osin viitattu Vaasan hallinto-oikeuden oikeuskäytäntöön, jossa on otettu huomioon asuinrakennukseen liittyvät laidun- ja tarha-alueet noin 190 metrin päässä louhinta-alueesta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 300 metrin päässä louhinnasta ja valittajan kiinteistön hevosten ympärivuotiset jaloittelualueet lähimmillään noin 20 metrin päässä hankealueesta sekä noin 130 metrin päässä louhinta-alueesta. Pihapiirin ja louhoksen välissä on peltoa. Valittajan pihapiiri, johon kuuluu kiinteästi myös hevostalli, on jätetty suojaetäisyyksiä ja lähimpiä pihapiirejä koskevasta kartasta pois. Louhinnan tullessa lähimmäksi valittajan tilaa, tapahtuu louhinta Linnamäen korkeimmalla kohdalla. Viiden metrin meluesteaita pellon tasolla ei estä kiviainesta sinkoutumasta tilan suuntaan. Hevostenpidon estyminen estää kiinteistön käytön sen nykyiseen tarkoitukseen ja myymisen hevostilana. Hevosten kasvatustoiminta on jouduttu pistämään epävarmuuden vuoksi tauolle.

Melumallinnukset on laskettu ilman kapeakaistaisen ja iskumaisen melun takia tehtävää 5 dB:n lisäystä ja mallintaja on käyttänyt vain yhtä heijastusta. Kunkin heijastuksen lisävaikutus on noin 2–3 dB. Korjaukset huomioon ottaen hankkeen meluvaikutus ylittää sallitut rajat. Melumallinnuksista puuttuu toimintojen yhteisvaikutuksen laskenta ja malli eri aikaan louhittavista louhosalueista. Käynnissä on samanaikaisesti toiminta hanketeillä, louhosalueella sekä tukialueella.

Hanke on ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitetun pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Yksi hankkeen suurimmista riskeistä on talousvesikaivojen antoisuuden tai laadun huonontuminen. Hankkeelle ei olisi pitänyt antaa vesitalouslupaa, sillä se loukkaa yleistä ja yksityistä etua ja huonontaa asutusoloja hankkeen läheisyydessä.

Hankkeen liikenne on suunniteltu kulkemaan Linnanojan yli, jolloin riski pintaveden saastumiselle on huomattava. Selvityksissä on arvioitu vain valuma-alueen koon muutoksen vaikutusta Linnanojan pintavesiin. Arviot tieyhteyden vaikutuksesta Linnanojan vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiseen noroon ja sen välittömässä lähiympäristössä oleviin vesilain suojaamiin tihkupintoihin sekä metsälain 10 §:n suojaamaan lehtoon puuttuvat. Lisäksi Linnanojan alueelle päätyy merkittävät pölypäästöt.

Hankkeesta aiheutuvat hyödyt eivät ole huomattavia verrattuna siitä aiheutuviin haittoihin ja menetyksiin. Kyse on Louhintahiekka Oy:n ja sen taustatahojen yksityistä etua edistävästä hankkeesta. Hakemus ei sisällä vesilain vaatimaa selvitystä hankkeen hakijalle tuottamasta rahallisesta edusta. Hakijan etu ei oikeuta vesiluvan myöntämiseen, kun otetaan huomioon hankkeesta lähialueen asukkaille ja yleiselle edulle koituvat menetykset eli kielteiset vaikutukset ja riskit vedenhankinnalle, pohjavesiolosuhteille, ympäristölle ja vesiluonnolle. Yksityistä etua loukkaavat talousvesikaivoihin kohdistuvan riskin ohella louhinnan ja läjityksen muut haitat, jotka aiheuttavat asukkaille kohtuutonta rasitusta pitkäkestoisesti. Lähikiinteistöjen arvo tippuu hankkeen johdosta 30–60 prosenttia riippuen sijainnista, mikä on merkittävä taloudellinen menetys.

6) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava. Toissijaisesti lupia on muutettava niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan, ja valituksessa ja hakemuksessa esitetyt haittojen lieventämiskeinot toteutetaan. Hakija on velvoitettava korvaamaan ja järjestämään vesihuolto kiinteistöille, jotka ovat alle 1 000 metrin etäisyydellä toiminta-alueen rajasta, ellei hakija pysty osoittamaan, että toiminta ei ole voinut vaikuttaa veden saantiin tai laatuun. Hakijan on selvitettävä vesihuoltosuunnitelman toteutuskelpoisuus Nurmijärven Vesi -liikelaitokselta ja kelpoisuuden on oltava luvan ehtona. Voimakasta melua tuottavaa toimintaa saa tehdä vain arkipäivisin kello 8–16 välisenä aikana. Hakijan on selvitettävä asuintalojen melunsuojaus ja korotettava toiminta-alueen etelä-lounaisrajan meluvallia kymmeneen metriin. Hakijan on toteutettava pahimman mahdollisen tilanteen melumallinnukset, jossa kaikki toiminnot ovat käynnissä yhtä aikaa. Pölyaltistumista on mitattava myös toiminnan ollessa tauolla ja pölyn koostumuksesta ja louhostoiminnassa syntyvistä haitta-aineista on tehtävä analyysi. Toiminnanharjoittajan on vastattava tärinän kiinteistöille aiheuttamista vaurioista. Viranomaisen on arvioitava viherkäytävän merkitys ja tarve nykytilassa ja asetettava tämä edellytykseksi toiminnalle.

Valituksen perusteluja

Hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen ja vaarantaa juomaveden laadun ja määrän. Hankkeella on vaikutusta alueen pohjavesiin ja veden laatua tai määrää heikentäessään se voi aiheuttaa useiden talouksien vesihuollon katkeamisen alueella, jolla ei ole kunnan vesijohtoja tai paikallista

vesiyhdistystä vaan kiinteistökohtaiset kaivot. Valittajien kiinteistöllä sijaitseva talousvesikaivo tulee louhosalueen jätevesien purkureittien saartamaksi, mikä aiheuttaa vaaran pohjavedelle ja talousvedelle. Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontaan, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Pilaantumattomilla ylijäämämailla on lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin. Asukkaille aiheutuva haitta on kohtuuton.

Louhoshankkeen vaikutukset kohdistuvat luontoarvoltaan arvokkaaseen Vantaanjoen Natura 2000 -alueeseen. Hankealueelta päätyy Männistönojaan 495 kilogrammaa typpeä vuosittain, mikä moninkertaistaa sen typpikuormituksen. Varovaisuusperiaate huomioon ottaen ei voida poissulkea, etteikö toiminta heikennä Vantaanjoen ja siihen laskevien uomien tilaa. Valituksessa on tältä osin viitattu EU-tuomioistuimen Weser-tuomioon (C-461/13).

Hakemuksessa ja lupapäätöksessä tehty hyöty-haittavertailu on riittämätön. Hakija ei ole osoittanut konkreettisia euromääräisiä hyötyjä hankkeesta. Perustelut siitä, että hanke on tärkeä pääkaupunkiseudun kiviaineksen tarpeen tyydyttämiseksi, eivät pidä paikkaansa, sillä pääkaupunkiseudulla on ylitarjontaa kiviaineksestä. Alueen kiviaines ei ole riittävän laadukasta rakennustöihin. Hanke vaikuttaa olevan maa-aineksen kaatopaikka. Hakijalle hankkeen hyöty on pieni tai kohtuullinen ottaen huomioon hakijan muun toiminnan laajuuden ja vaihtoehtoiset maa-ainesten hankintamahdollisuudet. Alueen asukkaille taloudelliset haitat ovat merkittäviä ja heikentävät omaisuuden suojaa. Hankkeen toteutuessa kiinteistöjen arvo laskisi. Lisäksi hanke aiheuttaa Nurmijärven kunnalle merkittävää haittaa, koska osa kunnan alueesta jää kehittämiskelvottomaksi ja maalaiskuntabrändille aiheutuu mainehaittaa.

Toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuu melun, pölyn ja tärinän vuoksi pitkäaikaista kohtuutonta räsytystä lähialueen asukkaille ja luonnolle. Toimintaa ei tule sallia näin lähellä asutusta. Suunnitelma pölymäärän seurannaksi ja hallinnaksi ei ole riittävä. Tuuli voi nostaa merkittäviä määriä pölyä lähialueelle toiminnan ollessa tauolla. Alueen kallioperässä on syöpävaarallista kvartsiä. Pöly aiheuttaa terveyshaittaa ja teknisiä haittavaikutuksia muun muassa asuintalojen ilmanvaihdolle ja aurinkopaneeleille.

Päivittäiset toiminta-ajat ovat kohtuuttomia lähialueen asukkaille. Ilman louhosta alue on suhteellisen rauhallista ja hiljaista maaseutua. Alueen nykyinen taustamelun taso on noin 30–40 dB. Toiminnasta johtuva melutaso nousee 55 dB:in. Melutasojen nousu asuinkiinteistöillä yli 10 dB:llä on sellaista ympäristön merkittävää pilaantumista, joka on luvan myöntämisen este. Ohjearvojen alittuminen ei yksistään merkitse, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Meluarvioissa ei ole otettu huomioon melun impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden korjausta ja kalliioheijastuman

vaikutusta. Hakija on perustellut tätä rakennettavilla meluvallilla, mutta ei ole ottanut huomioon maan korkeuseroja, jotka tekevät meluvallit tiettyihin kohteisiin merkityksettömiksi. Melu haittaa ja voi estää kotona työskentelyn ja elinkeinon harjoittamisen. Valittajan asuinkiinteistön rakennusten kohdalle muodostuu meluselvityksen perusteella melukeskittymä. Vain osa alueen toiminnoista on valikoitu samanaikaiseen mallinnukseen. Valittajien asuinrakennus sijaitsee savipatjan päällä, jolloin muutokset pohjavedessä voivat vaikuttaa rakennuspohjan kantavuuteen. Räjähdyksen paineaallot voivat aiheuttaa vaurioita rakennuksiin. Tärinäselvitys on tehty hakijan aiempien suunnitelmien perusteella, eikä se vastaa lupapäätöksen mukaista toimintaa.

Hakemus ja lupapäätös sisältävät virheellistä tietoa. Hakemuksessa mainittua viherkäytävää ei tosiasiallisesti ole olemassa hakijan ja aluetta vuokraavan tahon tekemien toimien vuoksi. Päätöksessä ei ole sovellettu kohtuuttomuuden arviointia tapauskohtaisesti tai annettu painoarvoa varovaisuusperiaatteelle erityisesti vesiluvan kohdalla.

7) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on valituksesta ilmenevin perustein kumottava.

8) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja hakemuksessa esitetyt haittojen lieventämiskeinot toteutetaan ja niitä tiukennetaan.

Valituksen perusteluja

Päätöksessä ei ole arvioitu haittojen kohtuuttomuutta tapauskohtaisesti tai annettu painoarvoa varovaisuusperiaatteelle. Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia luontoon ja ympäristöön ja se aiheuttaa kohtuutonta räsitystä sekä haittaa alueen asukkaille. Hanke estää kiinteistöjen turvallisen käytön ja siitä nauttimisen, juomaveden hankinta vaarantuu ja kiinteistöjen arvo alenee merkittävästi. Hakemuksessa ja päätöksissä on virheellistä tietoa.

Päätöksissä ei ole annettu selkeitä määräyksiä ongelmia korjaavien toimenpiteiden toteutuksesta. Todistustaakka ja ongelmat jäävät vahingon kärsineelle. Jos louhinta aiheuttaa talousvesikaivojen kuivumista tai veden laadun heikkenemistä, ja korjaavat toimenpiteet eivät auta, ainoa tapa korjata tilanne on tuoda alueelle keskitetty talousveden verkosto. Luvan hakija ei ole esittänyt suunnitelmaa vesihuollon toteutuksesta tai ollut yhteydessä Nurmijärven Vesi -liikelaitokseen liittymisasiassa. Päätöksen mukaan vesihuollon järjestämisestä voidaan sopia tai hakea aluehallintoviraston

hakijalle ja sen taustatahoille tuottama etu ei oikeuta vesiluvan myöntämistä, kun otetaan huomioon lähialueen asukkaille ja yleiselle edulle koituvat menetykset ja kielteiset vaikutukset vedenhankinnalle, pohjavedelle, luonnolle ja ympäristölle. Hanke loukkaa asukkaiden yksityistä etua, koska siitä aiheutuu talousvesikaivoille huomattava vaara ja kohtuutonta rasitusta pitkäaikaisesti. Päätöksessä ei ole perusteltu tai kerrottu, millaisiin laskelmiin arvio hyödyistä perustuu.

Vakuudet ovat toiminnan riskeihin, laajuuteen ja maisemointiin nähden pienet ja ne olisi tullut määrätä moninkertaisina ja niin, että niitä kerrytetään toiminnan edetessä.

Linnamäen alue on ollut luonnontilassa ja nyt toiminnanharjoittaja vetoaa siihen, että sen tekemät metsätyöt ovat heikentäneet luontoarvoja. Hanketta on edistetty tuhoamalla luontoarvoja ja raivaamalla pähkinäpensaita. Hankealueen toiminta on karkottanut alueella luontaisesti esiintyneet eläimet, minkä takia luontoselvitykset ovat antaneet kielteisemmän ja väärän kuvan alueen eläimistöä ja kasvustosta. Puustoa on olisi tullut määrätä jätettäväksi vähintään 30 metrin suojavyöhykkeeksi hankealueen reunalle.

Hanke ei sijoitu voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle.

9) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on kumottava.

Valituksen perusteluja

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat hakemuksessa esitettyä laajemmat. Hanke aiheuttaa kohtuutonta haittaa alueen asukkaille. Melu, pöly ja lisääntyvä raskas liikenne heikentävät elämänlaatua. Huolena on kiinteistön merkittävä arvonaleneminen. Hanke ei ole yleishyödyllinen. Saatava kiviaines ei sovellu rakentamiseen. Kohdealue toimii todennäköisesti kaatopaikkana. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin, muun muassa kirjojokikorentoon, luonnonoloihin, ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella.

Hanke katkaisee ekologisen yhteyden. Hankealueen läheisyydessä ja sen jätevesien juoksutusreitillä on Vantaanjoen osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus tai rakennettu alue sekä kulttuurimaisemallisesti arvokas alue, joita ei tule pilata yksityisen yrityksen hyödyn vuoksi.

Hakemus ja lupapäätös sisältävät virheellistä tietoa. Päätöksessä ei ole arvioitu haittojen kohtuuttomuutta tapauskohtaisesti tai annettu painoarvoa varovaisuusperiaatteelle. Hanke ei täytä ympäristönsuojelulain edellytyksiä, eikä laadittujen selvitysten perusteella voida varmistua, ettei hanke ole

ristiriidassa luonnonsuojelulain lajisuojelun ja Natura 2000 -verkoston turvaamisen kanssa.

Raalan alueella ei ole kevyen liikenteen väyliä. Raskas liikenne lisää henkilövahinkojen ja vaaratilanteiden määrää.

10) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle ympäristövaikutusten arvioimiseksi, selvitysten täydentämiseksi ja lupamääräysten muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja hakemuksessa esitetyt haittojen lieventämiskeinot toteutetaan.

Valituksen perusteluja

Vesiluvan osalta ei voida hyväksyä menettelyä, jossa korvattavaksi on määrätty vain kohtuulliset kulut, eikä asuinkiinteistön kannalta kriittisen vedenhankinnan aikataulusta ole määrätty. Asia on jätetty luvan hakijan päätettäväksi, kiinteistönomistajan todistettavaksi ja osapuolten sovittavaksi.

Hakemuksessa on ollut paljon virheitä. Lupapäätös on perustunut epäselviin ja epävarmoihin selvityksiin ja oletuksiin. Hanke aiheuttaa kohtuutonta haittaa, merkittäviä riskejä hyvinvoinnille, terveydelle, omaisuudelle ja sen arvolle sekä heikentää olennaisesti alueen luontoa. Hanke ei ole tarpeellinen tai yhteiskunnallisesti merkittävä. Hyödyt ovat huomattavasti pienemmät kuin aiheutuvat haitat eikä lupaviranomainen ole perustellut päinvastaista johtopäätöstään. Toiminta ei sovellu maaseutumaisen miljöön keskelle ja tuhoaa luonnonrauhan ja maiseman. Hakkuut, louhinta ja liikenne vaikuttavat merkittävästi liikkumiseen ja virkistyskäyttöön. Hankkeen melu, tärinä ja pöly vaikuttavat haitallisesti valittajan kotona työskentelyyn, ammatilliseen toimintaan sekä kaninkasvatukseen.

Hankealueen vallitseva kivilaatu ei ole hakemuksessa ilmoitettu kvartsimaasälpägneissi vaan kiillegneissi, joka on rakentamiseen soveltumatonta ja heikkolaatuista. Graniittia löytyy vain pieniä määriä. Pääkaupunkiseudulla on ylitarjontaa kiviaineksista ja niiden kysyntä sekä maankaatopaikkojen tarve on vähentymässä. Lupaharkinnassa ei ole otettu huomioon jätelainsäädäntöön ja kiertotalouteen liittyviä periaatteita. Hyötyhaittavertailua ei ole tehty asianmukaisesti, koska louhoksen ja maa-ainesten ottoalueen vaikutusta kiinteistöjen arvoon ei ole tarkasteltu. Arvioinnissa ei ole otettu huomioon, että hanke aiheuttaa merkittävää rahallista haittaa naapurikiinteistöille, joiden arvo alentuu noin 30–50 prosenttia.

Hanke voi aiheuttaa kielteisiä pohjavesivaikutuksia, vaikuttaa vedenhankintaan ja pohjaveden käyttömahdollisuuksiin, vähentää vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta, ja siten vaikuttaa pintavesiin, vesiluontoon ja kalatalouteen. Hanke on pohjaveden

pilaamiskiellon vastainen. Alueella sijaitsee artesista pohjavettä, joka voi johtaa voimakkaisiin hydraulisiin murtumiin, joiden korjaaminen on lähes mahdotonta. Mahdollinen veden poispumppaaminen voi alentaa vedenpintaa pohjavesialueella. Hankkeessa louhitaan pohjavedenpinnan tasolla ja alennetaan pysyvästi alueen pohjavettä, mikä aiheuttaa merkittävän riskin alueen asukkaiden talousvesille, luonnontilaiselle ja suojeltavalle Linnanojalle, Männistönojalle, jossa on taimenta, sekä alueen luonnolle. Epävarmaan tietoon pohjautuvat johtopäätökset aiheuttavat hallitsemattoman ja merkittävän riskin alueen kaivoveden laadulle ja antoisuudelle.

Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontaan, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Pilaantumattomilla ylijäämämailla on lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin. Hanketien ja Linnanojan välissä on erittäin korkean haavoittuvuuden pohjavesialueita ja Männistönojan alueella keskinkertainen haavoittuvuus. Kiviaineksen ottaminen tasolle +70 metriä laskee pohjavedenpinnan tason +70 mpy. tasolle. Linnamäen alueella tämä tarkoittaa pohjaveden alenemista jopa 13 metriä ja Lumikallion alueella 10 metriä. Louhimalla kalliot ja läjittämällä alueelle jättemaata tehdään pohjavedenpinnan alapuolista täyttöä toisin kuin päätöksessä sanotaan. Alentamistarve vaikuttaa Lumikallion osalta aliarvioidulta. Pohjavedenpinnan taso vaihtelee ollen Linnamäen alueelle jopa +81,91 mpy. ja Lumikallion alueella +82,99 mpy. Oton ulottaminen pohjavesipinnan alapuolelle aiheuttaa riskin pohjaveden määrälle, lämpötilalle ja laadulle.

Useammat hakijan poraukset ovat epäonnistuneet muun muassa tulvineen veden vuoksi, mikä herättää kysymyksen paineellisesta pohjavedestä. Yksittäiset tiiveyskokeet eivät kalatalousviranomaisen mukaan kerro hankealueen kallion tiiveydestä. Pohjavesien muodostuminen ja alueelle satavien vesien luontainen purkautumissuunta muuttuu, kun alueen hulevedet ohjataan jatkossa Männistönojaan. Linnamäen De Geer -moreenimuodostumaa ja glasiaalista lineaatiota ei ole tutkittu. Osa mittapisteistä ei ole sijainnut ottoalueella, mutta niiden perusteella on tehty johtopäätöksiä kallion eheydestä. Maatutkalinjausten sijoittuminen suhteessa De Geer -moreenimuodostumaan on jäänyt epäselväksi. Molemmilla ottoalueilla tapahtuvan louhinnan ja alueelle jäävän aukinaisen kalliopinnan, ruhjeiden sekä jättemaan läjittämisen vaikutus pohjavedenpinnan tasoon on jäänyt selvittämättä. Pohjavesivaikutusten laskennallisissa vyöhykkeissä on merkittävää epävarmuutta eikä virhemarginaalia ole esitetty. Vedenjohtavuus olisi varovaisuusperiaate huomioon ottaen tullut määrittää kiillegneissille, jota suurin osa alueen kallioalueesta on. Yksinkertaisen laskentamallin mukaan pohjavesivaikutukset ulottuisivat lukuisten talousvesikaivojen sekä pohjavesivaikutteisiin Linnanojaan ja Männistönojaan, joihin purkautuvaan pohjaveteen ei saa vaikuttaa, ja jota ei pystytä lupamääräyksillä hallitsemaan.

Hankealueen valmistelutyöt, muun muassa puunkaato, tienrakennus ja maansiirto, on aloitettu ennen lupien myöntämistä. Hakkuita on tehty ELY-

keskuksen perustellun päätelmän ja viranomaisohjeistuksen vastaisesti, ja hakemuksessa on annettu puuston ja ekologisen yhteyden säilyttämisestä harhaanjohtavaa tietoa. Louhinta katkaisee hankealueen itäpuolisen ekologisen yhteyden valtatie 45 kohdalla. Puustovyöhyke on tällä hetkellä hakkuiden myötä kapeimmillaan noin 50–70 metriä leveä, vaikka hakemuksessa on puhuttu 415 metristä ja YVA-vaiheessa 150–200 metristä. Maakunnallisesti tärkeän ekologisen yhteyden suositusleveys on 500–1 000 metriä, mikä ehkäisee myös riista- ja hirvikolareita. Pihat eivät voi toimia yhteyskäytävänä.

Suojapuuston hakkaamisen myötä pöly- ja melumallinnukset eivät ole todenmukaiset. Pölymallinuksissa ei ole otettu huomioon lupamääräysten mukaista porauksen toimintarajoitusta, jonka takia rasitus on 1.9.–30.4. välisenä aikana arvioitua ja nykyiseen taustapitoisuuteen verrattuna aikaisempaa suurempi. Pöly aiheuttaa merkittävää ja jatkuvaa haittaa asumisviihtyvyydelle ja asukkaiden ja kotieläinten terveydelle sekä lisäkuormitusta ilmanvaihtolaitteistoille ja heikennystä aurinkopaneelin tuotolle. Pölymallinuksissa ei ole otettu huomioon liikennöintiä Linnanajan noron ylittävää hanketietä pitkin. Louhintaa ja murskausta ei voida sijoittaa näin lähelle asuinalueita, jossa pöly pääsee etenemään esteettä.

Melumallinnus ja melua koskevat lupamääräykset ovat puutteellisia. Melumallinnuksen perusteella melutasot eivät ylity vaan olisivat raja-arvolla noin 55 dB ja 45 dB. Meluarvioissa ei ole kuitenkaan otettu huomioon melun impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden sekä heijastusvaikutuksen korjausta. Asutus ja piha-alueet ovat melumallinnuksessa esitettyä lähempänä. Viiden metrin korkuinen meluvalli toteutetaan korkeuteen +65 mpy. louhinnan tapahtuessa korkeudessa +70 mpy. Meluvalli ei suojaa melulta, kun useimmat asuintalot eivät ole sen suojassa, sijaitsevat toiminta-alueita korkeammalla tai ovat alttiita kalliokaiulle. Melulta ja pölyltä suojaava kalliorintaus pienenee louhinnan edessä. Nykytilanteen lähtömelutasoa ei ole määritetty. Varovaisuusperiaate huomioon ottaen melutilanteen muutoksesta nykytilaan nähden aiheutuu oikeuskäytännön perusteella sellaista ympäristön merkittävää pilaantumista, joka on luvan myöntämisen este.

Valittajan asuinkiinteistön pihapiiri on rajattu liian pieneksi. Pihapiirissa on kanitarhoja, jotka on tulkittava MURAUS-asetuksen perustelumiestiossa mainituiksi melulle ja pölylle erityisen alttiiksi poikastuotantoalueiksi, joita koskeva asetuksen 400 metrin vähimmäissuojaetäisyysvaatimus ei täyty Lumikallion ottamisalueeseen nähden. Jos lupaa ei kumota, suojaetäisyys on määriteltävä uudelleen.

Louhostoiminta aiheuttaa pitkäkestoista haittaa, joka ei ole lähtötilanteeseen nähden tavanomaista. Hanke ei sovellu alueelle, kun otetaan huomioon vaikutusten merkittävyys ja pilaantumisen todennäköisyys, lähimmät häiriölle alttiit kohteet, luonnonolosuhteet, nykyinen elinkeinotoiminta sekä näitä ohjaava kaavoitus. Toiminnan sijoittaminen alueelle heikentää merkittävästi muun ohella elinympäristön viihtyisyyttä ja terveellisyttä ja asukkaiden mahdollisuutta ulkoilla ja nauttia hiljaisesta ja puhtaasta maalaisympäristöstä.

Tärinän aiheuttamat riskit rakennuksille, talousvesi-, jätevesi- ja energiakaivoille ovat merkittävät. Hakemukseen ei ole sisällynyt asiantuntijan tekemää tärinäanalyysiä. Räjähdevaraston vaaran ja onnettomuuksien seurausten arvioinnissa olisi tullut ottaa huomioon räjähteiden määrät ja vaarallisuusluokat, käsittely, varastointi ja kuljetus sekä muu toiminta. Lisäksi on jätetty ottamatta huomioon sirpale-, paineaalto- ja tärinähaitta asutukselle ja kotieläimille. Hakemuksessa esitetyt tiedot eivät ole riittävät rakenteiden vaurioitumisen poissulkemiseksi.

Lisääntyvä raskas liikenne aiheuttaa voimakasta tärinää, pölyämistä ja melua, jotka muodostavat kohtuuttoman rasituksen asukkaille. Raskaan liikenteen määrä Raalantiellä kasvaa toiminnan myötä enimmillään 109–217 prosenttia, mistä aiheutuu jatkuvaa ja pitkäkestoista räsitusta. Raskaan liikenteen lisääntymisen vaikutusta liikennehäiriöihin ja onnettomuusriskien kasvuun ei ole selvitetty ja otettu huomioon oikeuskäytännössä edellytetyllä tavalla.

11) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti lupaa on muutettava ja selvityksiä täydennettävä seuraavasti: Ajalla 1.9.–30.4. toimintaa saa olla arkisin kello 8–16 välillä. Ajalla 1.5.–31.8. ei saa olla minkäänlaista toimintaa lukuun ottamatta vesienkäsittelyyn liittyvää huoltotoimintaa. Pohjavedenpinnan alapuolelle ei saa louhia. Pohjavedenpinnan korkeus pitää määrittää kullekin louhinta-alueelle. Valittajan asuinkiinteistö pitää ottaa melun, pölyn ja tärinän tarkkailuun ja talousvesikaivo tarkkailuohjelmaan toiminnan ajaksi. Kaivosta pitää tutkia tyyppiyhdisteet. Kiinteistölle pitää tehdä hormien, perustuksien ynnä muiden rakenteiden tarkastus ennen toiminnan aloittamista ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan toimesta hakijan kustannuksella. Räjähdykset pitää suunnitella ulkopuolisen ammattilaisen toimesta ja niitä saa tehdä vain päiväaikaan kello 8–16 välillä etukäteen sovitusti. Hakijan on korvattava kiinteistön arvonalennus, tärinän ja räjäytysten aiheuttamat haitat kiinteistöihin, rakennuksiin ja talousvesi- ja jätevesikaivoihin sekä muut korjauskustannukset ja vesilinjan vetäminen kantalinjasta sisältäen liittymisen, kytkemisen ja kuukausikulut. Hengitettävien hiukkasten pitoisuutta on mitattava jatkuvatoimisella pölymittauslaitteistolla ja hiukkaspitoisuuksia, melumittauksia ja tärinämittauksia on tarkkailtava toiminnanharjoittajan kustannuksella ulkopuolisen tarkkailijan toimesta. Hakijan on esitettävä suunnitelma, miten se hoitaa vedensaannin kiinteistöille, kun kaivovesi ehtyy tai pilaantuu. Hakijan on maksettava asukkaiden asumiskustannukset muualla ajalta, jolloin vesi ei ole käytettävissä. Pohjavettä on tarkkailtava kuukausittain. Käytettävissä on oltava sähköinen vaakajärjestelmä. Hanketta varten on oltava riittävät vakuudet ja vakuutukset, aloitettaessa vähintään 5 000 000 euroa, jota kerrytetään toiminnan ajan.

Valituksen perusteluja

Hankkeesta aiheutuu alueen asukkaille kohtuutonta, pitkäkestoista ja jatkuvaa räsitusta ja terveyshaittaa, ympäristön, maaperän ja pohjaveden pilaantumista,

erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista sekä vedenhankinnan tai muun tärkeän yleisen käyttömahdollisuuden vaarantumista. Hankkeen kielteiset vaikutukset ovat mittavammat kuin hakemuksessa ja päätöksessä on arvioitu.

Valituksessa on viitattu EU-tuomioistuimen Weser-tuomioon (C-461/13) ja todettu, että vesitalousluvan myöntämisedellytykset eivät täyty. Päätöksestä ei selviä, miten hankkeen hyöty ja siitä aiheutuvat menetykset on arvostettu. Hakijan ilmoittama alueen kivilaatu ei vastaa kallioperätutkimusten tuloksia, joiden mukaan vallitseva maalaji on rakentamiseen soveltumaton kiillegneissi. Louhinta on myös Uudenmaan muut louhinta-alueet huomioon ottaen tarpeeton. Hanke on MURAUS-asetuksen vastainen.

Pohjavesivaikutukset aiheuttavat merkittävää haittaa Männistönojan ja Linnanajan taimenvesistöihin. Hankealueen hule- ja jätevesien johtaminen Männistönojaan pilaa taimenkannan ja simpukoiden lisääntymis- ja elinolosuhteet. Vesienkäsittelyjärjestelmä poistaa noin 40 prosenttia huleveden sisältämästä typestä, mutta 60 prosenttia kulkeutuu Männistönojaan, sieltä Palojokeen ja Vantaanjokeen. Linnanoja ei ole puro vaan vesilain nojalla suojeltava noro.

Hankealue sijaitsee pohjavesialueella, jota ei ole luokiteltu. Hakija ei ole kyennyt varmistamaan pohjavesialueen rajoja. Alueen asukkailla on omat kaivot ja toiminnasta johtuva pohjavedenpinnan aleneminen aiheuttaa veden ehtymistä ja suurella todennäköisyydellä pilaantumista. Hakemuksessa on esitetty, että lähimmät rengaskaivot sijaitsevat Linnanajan toisella puolella niin, että Linnanoja katkaisee maapohjavesiyhteyden louhinta-alueen ja kaivojen välillä. Valittajan ja muiden asukkaiden kaivoja on kuitenkin myös Linnanajan eteläpuolella, jonne pohjavesi hankealueelta virtaa. Hankealueen läheisyydessä on lisäksi Päijännetunneli ja kunnan vedenottoalue. Vesiluvassa korvattavaksi on määrätty vain kohtuulliset kulut ja asukkailla on todistustaakka edunmenetyksestä. Mikäli asiaa ei saada sovittua ja on haettava aluehallintoviraston päätös, asukkaat joutuvat olemaan pitkän ajan ilman vettä.

Valittaja ei ole antanut lupaa johtaa hankkeen hulevesiä asuinkiinteistönsä läpi virtaavaan Männistönojaan, joka on ojitettu maa- ja metsätalousvesiä varten. Hankkeen mahdolliset tulvedet valuvat valittajan kiinteistölle, Männistönojaan ja alueen toisella reunalla olevaan ojaan. Vesienkäsittelyn järjestäminen rankkasateiden yhteydessä ja talvisin altaiden ollessa jäässä on jäänyt selvittämättä. Meluvälleista alueen ulkopuolelle valuvia vesiä ei käsitellä ja ne valuvat puhdistamattomana Männistönojaan ja valittajan kiinteistön eteläpuoleiseen ojaan, joka on 15 metrin päässä kaivosta. Asiassa on jäänyt epäselväksi, miten tuotavien ylijäämämaiden pitoisuudet varmistetaan, kun kuormat tarkastetaan pääsääntöisesti silmämääräisesti.

Valittajan asuinkiinteistö rajoittuu vesienkäsittelyalueeseen ja sen takana olevaan toimintakenttään, josta on puuston kaatamisen myötä suora yhteys kiinteistölle. Etäisyys valittajan pihapiiriin ja hankealueen toimintoihin on lyhyempi kuin hakemuksessa väitetty 500 metriä. Melu, pöly ja tärinä eivät jää viisi metriä korkean maavallin taakse. Toiminnasta aiheutuvia kohtuuttomia muutoksia ovat muun muassa hengitettävien hiukkasten määrän lisääntyminen

50 prosentilla ja typpioksidipitoisuuden kasvu 30 prosentilla. Murskeen varastoinnista toimintakentällä aiheutuu jatkuvaa ja pitkäkestoista räsitusta. Valittajan asuinkiinteistö on melumallinnusten mukaan korkean melu- ja pölytason vaikutuksessa myös kesäaikana. Melumallinnuksen mukaan melutaso on 55 dB:n rajalla, ja jos tulosta korjataan 5 dB:llä ja heijastusvaikutuksen vuoksi 2–3 dB:llä, melu ylittää laissa säädetyt raja-arvot.

Valittajien asuinkiinteistö on savimaalla, jossa tärinä kulkee pidemmälle ja voi aiheuttaa rakennuksille vaurioita. Myös hankkeen liikenne, josta raskaan liikenteen ohiajoja on 120–160 päivässä, lisää haittoja ja aiheuttaa kohtuutonta räsitusta. Raalantiellä ei ole kävely- tai pyörätietä ja liikkuminen raskaan liikenteen seassa tulee olemaan vaarallista. Asuminen hankealueen läheisyydessä käy mahdottomaksi. Kiinteistön arvo putoaa noin 40–60 prosenttia, mikä on merkittävä rahallinen haitta.

Lumikallion itäreunalle piti suunnitelmien mukaan jäädä 415 metriä leveä ekologinen yhteys, mutta alueelta on jo kaadettu puita. Hanke tuhoaa uhanalaisten eläinten lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja reviirejä sekä uhanalaisia kasveja ja vaikuttaa puutarhan ja metsän antimien hyödyntämiseen. Alueen virkistyskäyttö loppuu.

Valittajan kiinteistön pellot ovat maatalouskäytössä. Vaikka toimintaa ei ole touko-elokuussa, hankkeesta maaperään liukenevat myrkyt ja kvartsipöly myrkyttävät sadon. Tällä on vaikutusta rehua käyttävien eläinten hyvinvointiin sekä maidon ja viljan laatuun, mikä aiheuttaa tulonmenetyksiä viljelijöille ja peltojen vuokranantajille.

12) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä ja vastuuvakuutuksen ja vakuuden määrän korottamista varten.

Valituksen perusteluja

Hanke aiheuttaa kohtuutonta räsitusta lähinaapureille melun, pölyn, tärinän ja liikenteen lisääntyessä ja siitä aiheutuu lähes kaikkia ympäristönsuojelulain 49 §:ssä kiellettyjä vaikutuksia. Omaisuuden arvo laskee olennaisesti.

Hankkeesta aiheutuu riski juoma- ja talousveden loppumisesta ja pilaantumisesta. Valittajien asuinkiinteistön kaivo sijaitsee alle 500 metrin etäisyydellä hankealueesta ja hankealueen pohjavedenpinnan tason alentaminen vaikuttaa kaivon veden riittävyteen. Hakemuksessa ei ole tarkemmin esitetty, millä etäisyydellä toiminnasta hakija syventää kaivoja, jos vesi ei riitä. Esitetty korvaussumma on laskettu vain seitsemän lähimmän kaivon perusteella. Kaivojen syventäminen kestää pitkään eikä talousveden järjestämistä väliaikana ole riittävästi selvitetty. Kaivoja on 500 metrin säteellä valtava määrä. Kaivojen kuivumista tai pilaantumista varten ei ole määrätty vakuutta. Vesikatastrofin tapahtuessa yhtiö voi mennä konkurssiin eikä ole

selvää, kuka kaivojen syventämisestä ja veden toimittamisesta tuolloin vastaa. Yhtiön vastuuvakuutuksen summa on alimitoitettu. Vakuuden on katettava kaivojen syventäminen kilometrin säteellä, vesijohdon rakentaminen sekä talousveden toimittaminen rakennusaikana niin, ettei asukkaille aiheudu kustannuksia ja haittaa. Vesijohtoverkon rakentamisesta olisi tullut tehdä suunnitelma ennen luvan myöntämistä.

Vesien kulkua kallioperässä ja räjäytysten vaikutusta siihen ei voida täysin tietää. Alueen kallioperän heikkousvyöhykkeet aiheuttavat riskin haittallisten aineiden pääsystä pohjaveteen. Räjähdyssainemäärien, hienoaineksen ja polttonestekäyttöisen kaluston vaikutukset on arvioitu vähäisiksi, mikä on käsittämätöntä pitkä hankeaika ja räjäytysten määrä huomioon ottaen. Alueen läheisyydessä sijaitsee merkittäviä ja muita pohjavesialueita ja Päijännetunneli. Vaikka pohjavesialueen pohjaveden päävirtaussuunta ei olisi hankealueelta, se ei tarkoita, että virtausta ei voisi olla myös muualta. Tyypiyhdisteiden kulkeutumista pohjaveteen ei voida kokonaan estää.

Hanke vaarantaa alueen taimen- ja hömötiäiskannat, kirjojokikorenon, vuollejokisimpukan, Linnanojan noron, lähteet, Vantaanjoen Natura 2000 -alueen ja ekologisen yhteyden metsäluonnon ydinalueeksi luokitellulle hankkeen pohjoispuolella olevalle alueelle. Valituksessa on kyseenalaistettu luontoselvitysten luotettavuus ja todettu, että selvityksiä varten tehdyt havainnot ovat silmämääräisiä. Selvitysten olisi tullut kattaa hankealueen ulkopuoliset alueet, joihin hankkeella on vaikutuksia.

Hankkeen kaikki jätevedet ohjataan Männistönojaan, jonka läheisyydessä on ainakin neljä dokumentoimatonta lähettä. Vesiä ajautuu hankealueelta ja hanketieltä myös suojeltuun Linnanojan noroon sekä Vantaanjokeen, jossa on havaittu vuollejokisimpukkaa ja saukkoja. Hankkeen vaikutukset niihin ja Linnanojassa esiintyvään taimeneen voivat olla tuhoisat. Vuollejokisimpukan osalta selvityksiä ei voida pitää luotettavina. Tien vaikutusta vesiin ei ole otettu huomioon. Riskiä aiheutuu myös öljyvuotojen mahdollisuudesta.

Alueelle sijoitettavan maajätteen pilaantumattomuudesta ei voida olla varmoja, koska kaikkia saapuvia kuormia ei tutkita. Hankealueen tiet on rakennettu alueelle, josta on löydetty erittäin uhanalaista lahokaviosammalta, ja lisääntyvällä liikenteellä voi olla siihen kielteisiä vaikutuksia. Hankealueen metsä on laajimpia yhtenäisiä ja rakentamattomia metsäalueita kunnan itärajalla ja sen kautta on osoitettu maakunnallinen yhteys. Hankkeen toteutuessa ekologinen yhteys vähintään heikentyy ja todennäköisesti katoaa, koska eläimet eivät viihdy räjäytysten ja koneiden läheisyydessä. Hakemuksen mukaan Hämeentien ja hankealueen väliin jätetään 415 metriä leveä suojakaistale, jotta ekologinen yhteys säilyy. Suojakaistaleesta on kaadettu metsää. Eläinkolaririskit lisääntyvät ekologisen yhteyden pienentyessä. Hakija on metsänhoitotöillä vaikuttanut hankealueella olevan Etelä-Suomessa vaarantuneen lehtomaisen metsän luonnontilaan ja pähkinäpuiden suojelukriteereihin. Aluetta ei saa hankkeen jälkeä entiselleen.

Hankkeesta noin 1,5 kilometrin etäisyydellä on merkittäväksi kulttuuriympäristöksi luokiteltu Raalan kartanon alue, jonne hankealueelle

johtava tie näkyy. Kyseinen tie alkaa melkein samasta kohdasta kuin kartanolle johtava lehmuskuja. Näkymä muuttuu rauhallisesta vilkkaaseen rekkaliikenteeseen.

13) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että Louhintahiekka Oy veloitetaan korvaamaan valittajien asuinkiinteistön arvonalenema, selvittämään pohjavesiasia asianmukaisesti, laatimaan suunnitelma vesihuollosta ja viemärijärjestelmästä ja sitoutumaan niiden rahoitukseen sekä esittämään yksityiskohtaiset pölyntorjuntasuunnitelmat. Valittajien kiinteistö on sisällytettävä suunnitelmaan talousveden järjestämisestä, alueelle on perustettava kattava havaintoputkien verkosto ja pohjavesipintojen mittausta on oltava jatkuvatoimista ja tieto niistä julkisesti saatavissa internetissä, jotta vaikutusalueen asukkaat voivat asiaa seurata. Kunnalliseen veteen liittymisestä aiheutuvat jätevesijärjestelmän uusimisen kustannukset ja nousevat käyttökustannukset on määrättävä luvan hakijan korvattavaksi. Korvauksille on määritettävä vähimmäismäärät ja korvaavan vesi- ja viemärihuollon järjestämiselle aikaraja ja sanktiot, jos toimia ei tehdä. Vantaanjoen vesistö on turvattava, vesistöön laskettavan jäteveden seuranta on määrättävä jatkuvaksi ja mittaustulokset asetettava julkisesti internetissä nähtäville. Luontoon laskettavasta vedestä on mitattava ainakin happi- ja nitraattipitoisuus, pH ja sameus. Läjitetävien maiden määrä on rajattava korkeintaan samaksi kuin louhittavan kallion määrä ja louhinta-alueella on pienennettävä siten, että Linnamäen profiili ja maalaismaisema Hynnänkorventien suuntaan säilyy. Toiminta-aikoja on tiukennettava. Pölymittauksia on tehtävä useasta eri pisteestä vähintään kuukausittain, jotta eri sääolosuhteet tulevat otetuksi huomioon.

Valituksen perusteluja

Hankkeesta aiheutuu pitkäkestoinen ja kohtuuton vaikutus valittajien ja kaikkien kylällä asuvien elämään ja terveyteen sekä luontoon ja Vantaanjoen vesistöön. Yhden toimijan saama taloudellinen hyöty ei voi ohittaa alueen kymmenien kiinteistöjen arvonalenemaa ja alueen tuhoutumista.

Kallioulouhimoa ja maankaatopaikkaa suunnitellaan paikkaan, jossa muodostuu pohjavettä. Hankkeessa suunnitellaan poistettavaksi pohjaveden syntymisen mahdollistava tekijä ja suunnitellaan tuotavan jätemaita tilalle. Hankealueen taustatutkimuksessa on muutamalla havaintoputkella yritetty todistella, ettei hankkeella ole vaikutusta pohjaveteen. Linnamäen päällä oleva De Geer -moreenialue on jätetty huomioimatta. Hanke ei saa pilata pohjavettä. Ei ole kohtuullista, että valittajat kaivoveden loppuessa joutuvat todisteluvastuuseen siitä, miksi vuosia kelpo talousvettä riittävästi tuottanut kaivo on ehtynyt. Tällaisessa tilanteessa asuminen muuttuu mahdottomaksi. Kunnalliseen vesijohtoverkkoon liityttäessä myös jäteveden käsittelyvaatimukset ovat todennäköisesti toiset, ja tästä aiheutuisi valittajalle lisää kuluja.

Valituksenalainen päätös ei sisällä yksityiskohtaisia määrittelyjä pölyntorjuntalaitteille ja niiden kunnossapidolle, jolla voidaan välttää laiterikkojen aiheuttamat suuret poikkeuspäästöt, ja jotka ovat edellytys pölyntorjunnan onnistumiselle. Osa alueen asutuksesta on tuulen suunnasta riippumatta aina pölypäästöjen kohteena. Pölyn vaikutus ihmisten terveydelle on vakava ja sitä on hakemusiakirjoissa vähätelty.

Hankealueen vedenkäsittelylaitteiden mitoitus on riittämätön. On kohtuutonta, jos Vantaanjoen vesiensuojelutyö menee hankkeen vuoksi hukkaan.

14) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja valituksessa ja hakemuksessa esitetyt haittojen lieventämiskeinot kirjataan lupapäätökseen ja toteutetaan. Virheelliset tiedot kiinteistöjen omistuksista ja sopimuksista on korjattava.

Valituksen perusteluja

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajempia. Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja luontoon ja se aiheuttaa melun, pölyn ja tärinän myötä pitkäaikaista ja jatkuvaa kohtuutonta rasitusta asukkaille, estää kiinteistöjen turvallisen käytön sekä vaarantaa juomaveden laadun ja määrän. Hanke on suunniteltu liian lähelle naapurikiinteistöjä eivätkä MURAUUS-asetuksen minimisuojaetäisyydet täyty. Räjähdyksen tärinä aiheuttaa merkittäviä riskejä rakenteille, energia- ja vesikaivoille ja jätevesijärjestelmille. Lähimpien kiinteistöjen arvo alenee hankkeen johdosta arviolta 30–50 prosenttia. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin, luonnonoloihin, ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. Haitat ovat kohtuuttomat.

Hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Pohjavedenpinnan korkeutta ei ole osoitettu riittävällä varmuudella, mikä aiheuttaa riskin alueen asukkaiden talousvesille. Selvityksiin ja tulkintoihin liittyy virheitä ainakin eräiden talouskaivojen osalta. Hanke vaikuttaa Linnanjojan purkautuvan pohjaveden laatuun ja määrään ja pienentää Linnanjojan valuma-alueita, kun hankealueen ympärille tehdään kokoomaajoja, josta vedet johdetaan Männistönojoon. Pohjavesivaikutuksilla on merkittävä haitta taimenvesistöön ja taimenen poikasiin.

Hankkeen tieyhteyden on kerrottu sijoittuvan kiinteistöille 543-412-1-1184 ja 543-412-1-128. Tiedot kiinteistön 543-412-1-1184 omistuksesta ja kiinteistön omistajan hankkeelle antamasta suostumuksesta tai sopimuksesta ovat virheellisiä. Kiinteistöä 543-412-1-128 ei ole olemassa. Prosessi on ollut YVA-vaiheesta alkaen epäselvä ja hakemukset ovat sisältäneet virheitä ja harhaanjohtavaa tietoa. Alueella on tehty paljon valmistelevia töitä, jotka ovat

poikenneet hakemuksessa esitetystä, ja hankealueelle on tuotu jätteensekaista maata ja rakennettu luvatta hanketie kiinteistölle 543-412-1-1184.

Luvat on kumottava hankkeen pitkäaikaiset haittavaikutukset ja riskit, louhoshankkeen tarpeettomuus, huono suunnittelu, väärinkäytökset ja virheet huomioon ottaen.

15) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupamääräysten muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja valituksessa ja hakemuksessa esitetyt haittojen lieventämiskeinot toteutetaan.

Valituksen perusteluja

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajemmat. Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja luontoon, ja se aiheuttaa pitkäaikaista ja jatkuvaa kohtuutonta rasitusta sekä haittaa rauhallisen, maalaismaisen ja luonnonläheisen alueen asukkaille. Louhintahiekka Oy on vuodesta 2019 asti pilannut hankealueen ympäristöä ja luontoa muun muassa muokkaamalla luonnontilaista noroa, kaatamalla rauhoitettuja pähkinäpensaita ja rakentamalla alueelle teitä jätteitä sisältävästä maa-aineksesta. Hakijaa ei voida pitää kunniallisena toimijana, joka sitoutuu noudattamaan ympäristölakeja. Metsät on lupaprosessin aikana kaadettu, eikä tämän vaikutusta ole päivitetty esimerkiksi melumallinnuksiin.

Valituksessa on viitattu EU-tuomioistuimen Weser-tuomioon (C-461/13) ja esitetty, että hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Hanke sijaitsee lähellä Päijännetunnelia. Pohjaveteen vaikuttaminen ja muutokset maankäytössä vaikuttavat pohjaveden määrään ja laatuun. Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontaan, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Pilaantumattomilla ylijäämämailla on lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin. Epävarmaan tietoon perustuvat päätelmät aiheuttavat riskin alueen juoma- ja talousvesikaivojen laadulle ja antoisuudelle. Pohjavedenpinnan tasosta esitetyt mittaustulokset ovat virheellisiä. Useammat poraukset ovat epäonnistuneet muun muassa tulvineen veden, pohjaveden paineen ja murtuneiden porausreikien vuoksi, mutta hakija väittää silti kallioperän olevan tiivistä.

Hulevesien puhdistukseen suunnitellut saostusaltaat ja suodatukseen perustuva puhdistus jäätyvät talvisin, eivätkä siten suodata ja puhdistaa hulevesiä riittävällä tasolla. Hakemusasiakirjat sisältävät virheellisiä tietoja muun

muassa pohjavesimittauksista, hanketien sijoittumisesta kiinteistölle 543-412-1-1184 sekä kyseisen kiinteistön omistuksesta.

16) [REDACTED] valitus

Valittajien on katsottava vaatineen, että päätökset 294/2024 ja 295/2024 kumotaan. Valitusta on perusteltu sillä, että valittajat eivät hyväksy käsiteltyjen hulevesien johtamista Männistönojaan omistamilleen kiinteistöille tai niiden läpi. Toimintaa ei voida hyväksyä sen pohjavesivaikutusten takia.

17) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja valituksessa esitetyt haittojen ja riskien lieventämiskeinot, tarkkailu ja tiedottaminen toteutetaan. Louhinta-alue on rajattava siten, että minimietäisyys häiriintyviin kohteisiin, kuten naapurikiinteistöjen piha-alueisiin ja hevostallien alueisiin, täyttyy.

Valituksen perusteluja

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajemmat. Hankkeessa louhitaan pohjavedenpinnan alapuolelle ja alennetaan pysyvästi pohjaveden tasoa, mikä aiheuttaa merkittävän riskin alueen asukkaiden talousvesille sekä luonnontilaisille ja pohjavesivaikutteisille Linnanojalle ja Männistönojalle, jotka ovat myös taimenvesistöjä. Pohjavesivaikutukset, kuten veden määrän ja laadun heikkeneminen, voivat johtaa riskeihin, joita ei voida hallita edes lisäehdoin. Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia aineita, jotka voivat huuhtoutua pohja- ja pintavesiin. Alueen pohjavesi on erityisen haavoittuvaa. Kiviaineksen ottaminen tasolle +70 mpy. laskee pohjavedenpinnan tasolle +70 mpy., mikä alentaa Linnamäen alueella pohjavettä jopa 13 metriä ja Lumikalliolla 10 metriä. Lumikallion osalta alenema vaikuttaa aliarvioidulta. Päätöksen väite täyttöjen sijoittumisesta pohjavedenpinnan yläpuolelle on ristiriidassa hakemuksessa esitettyjen tietojen kanssa. Pohjavedenpinnan taso vaihtelee alueella merkittävästi, minkä vuoksi louhinta pohjavedenpinnan yläpuolella ei ole kaikilta osin mahdollista. Linnamäen alueen kaikki pohjavesimuodostumat olisi tullut varmentaa tutkimuksilla ja niiden yhteys alueen pohjaveteen ja vaikutus alueen asukkaiden vesikaivoihin sekä Männistönojaan ja suojeltavaan Linnanojan noroon arvioida. Linnanojan hankkeen puolella sijaitsee useita kaivoja. Hakijan tulkinta siitä, että vaikutukset Linnanojan toiselle puolelle eivät ole mahdollisia, kun pohjavesiyhteys katkeaa, ei pidä paikkaansa. Vaikutuksia hankealueen puolella oleviin kaivoihin ei ole tutkittu ja kaivokorteissa on ollut virheitä. Myös Männistönojan vieressä on asutuksen talousvesikaivoja. Valittajan asuinkiinteistön vesi- ja energiakaivot ovat vaarassa hankkeen

vaikutusten vuoksi. Männistönojan läpivirtauskiinteistöjen omistajat eivät ole antaneet lupaa juokсутtaa vesiä kiinteistöilleen.

Hankkeen tieyhteyden on kerrottu sijoittuvan kiinteistöille 543-412-1-1184 ja 543-412-1-128. Kiinteistön 543-412-1-1184 omistuksesta ja omistajien hankkeelle antamasta suostumuksesta tai sopimuksesta annetut tiedot ovat virheelliset. Kiinteistöä 543-412-1-128 ei ole olemassa. Prosessi on ollut YVA-vaiheesta alkaen epäselvä ja hakemukset ovat sisältäneet virheitä ja harhaanjohtavaa tietoa. Hakemusmateriaalin perusteella ei ole ollut mahdollista muodostaa kokonaiskuvaa siitä, minkälaiselle toiminnalle lupaa on haettu. Lukuisat liitteet hakemuksissa ja ristiin viittaaminen usein olemattomiin kappaleisiin tai liitteisiin, hakemuksen jatkuvat muutokset ja se, että muutokset eivät ole vaikuttaneet selvitysten päivittämiseen, ovat mahdollistaneet toiminnasta koituvien haittojen ja riskien aliarvioimisen tai sivuuttamisen. Hakemus on puutteellisesti ja epäammattimaisesti valmisteltu ja menettely on antanut epäluotettavan kuvan hakijasta. Alueella on tehty paljon valmisteleuvia töitä, jotka ovat poikenneet hakemuksessa esitetystä. Hankealueelta on esimerkiksi kaadettu suojeltuja pähkinäpensaita ja säästettäväksi luvattua ekologiseen yhteyteen kuuluvaa metsää, sinne on tuotu jätteensekaista maata ja jätetty öljyä valuvia koneita.

Hankealueen vallitseva kivilaatu ei ole hakemuksessa ilmoitettu kvartsimaa-älpagneissi vaan osittain erittäin voimakkaasti suuntautunut ja liuskerakenteinen kiillegneissi, joka on rakentamiseen soveltumatonta ja heikkolaatuista. Rakentamiseen soveltuvaa graniittia löytyy vain pieniä määriä. Pääkaupunkiseudulla on ylitarjontaa kiviaineksesta ja rakentamisen volyymi on laskussa. Lisäksi maamassojen kierrätys on lisääntynyt, mikä vähentää läjitystarvetta. Hanke ei siten palvele sen perusteluna esitettyä tarkoitusta pääkaupunkiseudun rakentamisesta, eikä hyöty-haittavertailu ole välttämättä hakijan eduksi.

Hankkeen toteutumisen myötä melu- ja ympäristöhaitat vaarantavat Raalan ja Nukarin alueen rauhallisen ja luonnonläheisen luonteen. Hanke on sijoitettu liian lähelle asutusta ja pihapiirien rajaukset on tehty epäjohdonmukaisesti. Kahdella lähimmällä kiinteistöllä ei ole määritelty lainkaan piha-alueita, vaikka ne sijaitsevat alle 300 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Esteetön näköyhteys louhokselle lisää haittojen vaikutusta asukkaiden viihtyvyyteen ja kiinteistön arvoon. Hanke vaarantaa myös lasten koulumatkat. Melu, tärinä ja pöly aiheuttavat terveysriskejä ja haittaavat lasten kehitystä. Hanke alentaa naapurikiinteistöjen arvoa merkittävästi noin 30–50 prosentilla, mikä tulee korvata. Todistustaakka vesihuollon ongelmista on asetettu asukkaille. Sopiminen on vaikeaa ja vie aikaa. Hankkeen hyödyt ovat selvästi sen aiheuttamia yksityisiä menetyksiä pienemmät.

Melumallinnus ja melua koskevat lupamääräykset ovat puutteellisia. Melumallinnuksen perusteella melutasot eivät ylity vaan olisivat raja-arvolla noin 55 dB ja 45 dB. Meluarvioissa ei ole otettu huomioon melun impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden sekä heijastusvaikutuksen korjausta, joiden myötä melu ylittää laissa säädettyt raja-arvot. Asutus ja piha-alueet ovat melumallinnuksessa esitettyä lähempänä. Viiden metrin korkuinen meluvalli

toteutetaan korkeuteen +65 mpy. louhinnan tapahtuessa korkeudessa +70 mpy. Meluvalli ei suojaa melulta tai sen iskumaisuudelta, kun useimmat asuintalot eivät ole sen suojassa, sijaitsevat toiminta-alueella korkeammalla tai ovat alttiita kalliokaiulle.

Hankealueen läheisyydessä olevat hevostilat on tulkittava MURAUS-asetuksessa tarkoitetuksi melulle ja pölylle erityisen alttiiksi kohteiksi, joita koskee asetuksen 400 metrin suojaetäisyysvaatimus. Louhoshankkeen jatkuva melu, erityisesti äkilliset räjäytysäänät, haittaavat hevostilojen toimintaa niin, että se aiheuttaa kohtuutonta räsitusta. Lisäksi toiminnan pölypäästöt ovat haitaksi hevosille. Lähimmät asuinrakennukset ovat alle 300 metrin päässä louhinta-alueesta, ja hevostilojen laidun- ja tarha-alueet sijaitsevat 200 metrin päässä.

Hankealue ja hanketie osuvat yhdelle Nurmijärven tärkeistä luonnon ydinalueista. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin kuten kirjojokikorentoon, taimeneen, hömötiäiseen, lahokaviosammaleeseen, lepakkoon ja ilvekseen sekä ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. Hanke käytännössä katkaisee ekologisen yhteyden. Suojaetäisyydet on toteutettava, ja kun niiden lisäksi otetaan huomioon luonnonsuojelulain kriteerit täyttävä pähkinäpensasiintymä, jonka asukkaat ovat laskennallaan todentaneet, kirjojokikorenon levähdyspaikat ja luonnon ydinalueen minimileveys 500 metriä, ottamisalueista rajautuu merkittävä osa pois. Jäljelle jäävää aluetta ei ole perusteltua louhia ottaen huomioon alueen pieni koko ja louhinnan aiheuttamat merkittävät ja kohtuuttomat haitat.

Tärinän aiheuttamat riskit eli siirtymien, halkeamien ja muiden ongelmien aiheutuminen rakennuksille sekä talousvesi-, jätevesi- ja energiakaivoille ovat merkittävät. Lähiasutus on niin lähellä hankealuetta, että tärinän ja räjäytysten aiheuttamia vaurioita ei voi poissulkea. Hakemuksessa esitetyt tiedot eivät ole riittäviä osoittamaan, että rakenteiden vaurioituminen ei ole mahdollista ja eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettu kielletty seuraus. Ottotoiminnasta aiheutuu erityisesti rikkonaisen kallioperän takia riski vesien likaantumisen ja ehtymisen.

18) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet ja mahdollisuudet nauttia kodista ja hevostilasta turvataan ja valituksessa esitetyt haittojen ja riskien lieventämiskeinot sekä tarkkailua- ja tiedottamista koskevat vaatimukset määrätään toteuttaviksi.

Valituksen perusteluja

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajemmat, eikä niitä ole mahdollista poistaa lupamääräyksin. Hankealue ei

täytä MURAUS-asetuksen minimisuoja vaatimuksia. Luvassa olisi tullut määrittellä suojaetäisyydet tapauskohtaisesti muun muassa alueen sijainnin ja maisemallisten näkökohtien perusteella. Hanke olisi tullut suunnitella siten, että sen etäisyys on vähintään 300 metriä pihapiiristä, 400 metriä erityisherkeitä alueista eli hevosalueista ja 400 metriä vesikaivoista.

Valittajilla on asuinkiinteistönsä yhteydessä hevostalli, jonka tarha- ja laidunalueet sijaitsevat hankkeen puolella. Kiinteistöä kiertää noin 900 metrin aidattu ratsastusreitti. Hankkeesta aiheutuva jatkuva ja kova melu, tärinä ja pöly pakottavat käytännössä luopumaan eläintenpidosta.

Valittajat ovat eri mieltä hakijan esityksen mukaisesta pihapiirinsä rajauksesta, johon eivät sisälly pyykinkuivausteline, koko nurmialue, istutukset, pihakeinu, nuotiopaikka, portti tai pihahuvila, autotalli, varastorakennus kuntosaleineen, hevostalli ja sen lannan varastointirakennus. Piha-alueeksi tulee katsoa aidattu alue, joka alkaa pihaportilta. Hankealueen ottoraja on mitattu hakemuksessa määrittelystä pihapiiristä, eikä 300 metrin suojaetäisyyden määrittelyssä ole otettu huomioon valittajien etua. Hanke on lähimmillään 90 metrin etäisyydellä kiinteistöstä ja sen aktiivisesti käytetyistä alueista.

Hevostila on tulkittava MURAUS-asetuksessa tarkoitetuksi melulle ja pölylle erityisen alttiiksi kohteeksi. Louhoshankkeen jatkuva melu ja äkilliset räjäytysäänet haittaavat hevostilojen toimintaa niin, että se aiheuttaa kohtuutonta räsitusta. Toiminnan pölypäästöt ovat haitaksi hevosille. Muun muassa räjäytyksiä tehdään suunnitelmien mukaan noin 200 metrin etäisyydellä hevosten laitumista, ulkoalueista ja ratsastusreitistä. Valittajat eivät ole antaneet lupaa käyttää kiinteistöään räjäytysten varoalueena.

Hanketieltä on esteetön näkymä valittajien terassille ja piha-alueelle, mikä altistaa heidät ja hevoset myös hanketien liikenteen melun, pölyn ja tärinän haitoille. Kaunis maalaismaisema vaihtuu rekkoihin. Raskaan liikenteen määrä Raalantiellä kasvaa toiminnan myötä enimmillään 109–217 prosenttia, mistä aiheutuu jatkuvaa ja pitkäkestoista räsitusta. Ohiajoja voi arvioiden perusteella olla 120–168 vuorokaudessa ympäri vuoden 20 vuoden ajan. Muutos on oikeuskäytännön perusteella kohtuuton.

Esitetty viiden metrin meluvalli on liian matala eikä suojaa esimerkiksi Kellarimäen ja Raalantien tieliikenneyhteyden varrella olevaa asutusta. Valittajien ja monien muiden asuinrakennukset sijaitsevat korkeammalla, eivätkä saa suojaa meluvalleista tai kallioseinästä. Asuinrakennuksen takana oleva kallio aiheuttaa kalliokaikua, mitä ei ole melumallinuksissa otettu asianmukaisesti huomioon. Mallinuksessa ei ole määritelty melun lähtötasoa. Valittajien omien mittauksen perusteella piha-alueen nykyinen melutaso on 30–35 dB eli alue on varsin hiljaista. Toiminnan myötä piha-alueen melutaso on mallinnusten mukaan koko 20 vuoden hanketoiminnan ajan 45–50 dB. Mallinuksessa on vakavia puutteita. Kokonaismelusta puuttuvat liikenne, kuormaus ja jätemaan läjitys. Mallinuksessa olisi alueen luonteen vuoksi pitänyt tarkastella useampia heijastuksia ja ottaa huomioon murskauksen ja rikotuksen kapeakaistainen ja iskumainen melu, joka ulottuu noin 300–500 metrin etäisyydelle, missä on useita asuintaloja. Melutasojen

nousu asuinkiinteistöillä yli 10 dB:llä on oikeuskäytännön mukaan ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohdan 2 mukaista ympäristön merkittävää pilaantumista. Korjaukset huomioon ottaen hankkeen melutaso ylittää 55 dB:n melurajan ja melutason nousu hiljaisessa maalaisympäristössä on kohtuuton rasitus.

Räjäytyksien ja louhinnan voimakas melu aiheuttaa stressiä ja pelkoa hevosissa. Säikähtäminen ja siitä johtuva pakeneminen voi johtaa fyysisiin vammoihin ja vaaratilanteisiin. Hankealueen selvityksissä ei ole määritelty räjäytyspaikkojen ympärille vaarallista aluetta, jossa henkilö voi vahingoittua sinkoutumisen, tärinän, painevaikutuksen, kaasujen tai muun räjäytyksistä johtuvan syyn vuoksi. Etäisyys huomioon ottaen räjäytyksissä sinkoavat kivenlohkareet voivat lentää valittajien kiinteistön puolelle ja aiheuttaa merkittävää vahinkoa. Lupapäätöksestä ei selviä, säilytetäänkö alueella räjähteitä ja kuinka paljon niitä käytetään vuodessa. Asiassa ei ole otettu huomioon, että valtioneuvoston päätöksen (121/1996) mukaan räjähdystarvikkeiden varastosuojille on oltava suojaetäisyydet. Alue on suunniteltu maatalouteen ja on kohtuutonta, että valittajat joutuvat jatkuvasti siirtelemään hevosia ulkoalueilta talliin räjäytyksiltä suojaan. Hakemuksessa esitetyt tiedot tärinästä eivät ole riittäviä osoittamaan, että rakenteiden vaurioituminen ei ole mahdollista ja eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettu kielletty seuraus.

Toiminnoista aiheutuva hengitettävien hiukkasten pitoisuus kasvaa 50 prosenttia, mikä vaikuttaa ilmanlaatuun ja asukkaiden terveyteen, ja on merkittävä muutos nyky-ympäristöön. Typpidioksidipitoisuus kasvaa 30 prosenttia. Pölyn kertyminen aiheuttaa merkittävää ja jatkuvaa haittaa asumisviihtyvyydelle, terveyshaittaa asukkaille ja kotieläimille, lisäkuormitusta talojen ilmanvaihtolaitteistoille ja heikentää aurinkopaneelin tuotantoa. Pölymallinnuksessa ei ole otettu huomioon liikennöintiä hanketiellä. Ilmapäästöt ja pöly aiheuttavat riskin valittajien Linnanojan varrella ja siihen suorassa pohjavesiyhteydessä olevalle talousvesikaivolle. Louhintaa ja murskausta ei oikeuskäytännön perusteella voida sijoittaa näin lähelle asuinalueita, jossa pöly pääsee etenemään esteettä.

Päätöksessä ei ole perusteltu, miksi hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille aiheutuva hyöty on arvioitu huomattavaksi verrattuna menetyksiin. Valittajien kiinteistön arvo alenee hankkeen johdosta noin 40–50 prosenttia, mikä on merkittävä haitta. Hanke ei ole yhteiskunnalle kriittinen tai tarpeellinen.

Laadittujen selvitysten perusteella ei ole mahdollista varmistua, ettei hanke ole ristiriidassa luonnonsuojelulain lajisuojelun ja Natura 2000 -verkoston turvaamisen kanssa. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin kuten hömötiaiseen, kirjojokikorentoon, lepakoihin, pyyhyn, pikkusieppoon, metsoon, närheen, kiuruun, taimeneen, kivisimppuun ja vuollejokisimpukkaan, sekä kalastoon, luontoon, luonnonoloihin, ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. Hanke käytännössä katkaisee ekologisen yhteyden, joka olisi tullut määrittää sitovasti vähintään 500–1 000 metriä leveäksi yhtenäiseksi alueeksi.

Valittajien talousvesikäytössä olevan porakaivon tiedot on hakemuksen perusteena olevissa selvityksissä merkitty väärin ja hevostilan käytössä oleva rengaskaivo jätetty kokonaan merkitsemättä. Rengaskaivon pinnan korkeutta ei ole mitattu, vaikka se sijaitsee vain reilun 200 metrin päässä hankealueesta. Linnanajan kunnosta riippuvaisen talousveden turvaamista ja mahdollisia haittavaikutuksia veden riittävyteen ja puhtauteen ei ole otettu huomioon.

Linnanaja on metsälain mukainen suojeltava noro ja vesilain mukainen arvokas luontokohde, joka käsittää kolmea uhanalaista tai vaarantunutta luontotyyppiä: savimaiden latvapuro, ympäröivä kostea runsasravinteinen lehto ja kokonaisuuteen kuuluvaa lähteikkö. Linnanajan myötäisesti kulkevalta ja sen ylittävältä hanketieltä kulkeutuva pöly ja tien suolaus voivat vaarantaa Linnanajan luonnonmukaisen tilan ja taimenkannan. Linnanaja laskee yhden kilometrin päässä hankealueesta Vantaanjokeen, jonka tila alittaa EU:n vesipuitedirektiivin tavoitetason.

Kallioperän heikkousvyöhyketarkastelussa käytetty aineisto ei ole riittävän tarkka. Arvio kallioperän vedenjohtavuuden heikkoudesta tai olemattomuudesta on ristiriidassa sen kanssa, että suurin osa alueen kaivoista on kallioporakaivoja, joiden vedentuotto perustuu kallioperän rikkonaisuuteen. Pohjavedenpinnan alapuolelle louhiminen ja jätemaan läjittäminen voi aiheuttaa merkittäviä kielteisiä pohjavesivaikutuksia. Pohjaveden korkeuteen vaikuttaminen ja muutos maankäytössä aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia pohjaveteen, sen määrään ja laatuun. Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontaan, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Pilaantumattomilla ylijäämämailla on vähintään lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin. Selvitysten johtopäätösten luotettavuutta heikentää, että pohjavedenpinnan taso vaihtelee Linnamäen alueella, eivätkä yksittäiset tiiveyskokeet kerro koko hankealueen kallion tiiveydestä. Pohjavesien muodostuminen ja vesien purkautumissuunta muuttuvat, kun hulevedet ohjataan jatkossa yksinomaan Männistönojaan. Linnamäen De Geer -moreenimuodostumaa ja glasiaalista lineaatiota ei ole tutkittu. Pohjavesiyhteyksien tutkimisessa on puutteita. Vain osa mittauspisteistä sijaitsee ottoalueella. Hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Pohjavesivaikutusten arvioinnissa ja laskennallisissa vaikutusvyöhykkeissä on epävarmuutta. Alueen pohjaveden virtaus ei ole tasaista ja pohjavedenpinta vaihtelee.

19) [REDACTED] valitukset

Valittajien on katsottava ensisijaisesti vaatineen päätösten 294/2024 ja 295/2024 kumoamista. Toissijaisesti valittajien on katsottava vaatineen mallinnusten ja selvitysten täydentämistä ja lupapäätöksen muuttamista muun ohella niin, että suojavyöhykkeet lähialueen kodeista, piha-alueista ja herkistä alueista määritetään vähintään 300 metriksi, ekologinen yhteys toteutetaan vähintään 500–1 000 metrin levyisenä yhtenäisenä alueena, suojeltujen

kirjojokikorenon, linnuston ja lepakoiden levähdyspaikat ja reviirit sekä lehdot, pähkinäpensaat ja lahojaviosammal rauhoitetaan ja suojataan ulkopuolisen asiantuntijan riittäväksi arvioimalla suoja-alueella, Linnamäen pohjoispäähän jätetään riittävän korkea kallioreunama louhimatta, pohjavedenpinnan alapuolelle ei louhita ja pohjaveden pintaan jätetään vähintään 4–10 metriä varoetäisyyttä, alueelle ei läjitetä kynnyksarvomaita, stabiloituja maita ja rakennusjätteen sekoittamaa maata, alueelle ei sallita otettavaksi vastaan ulkopuolisten toimijoiden jätemaita, vastaanotettavat kuormat arvioidaan kunnollisin menetelmin ja dokumentoidaan, toiminta-aika rajataan arkipäiviin kello 8–16 välille, toimintaa ei sallita lainkaan kesä-elokuussa, lintujen pesimäaikana ei tehdä räjäytyksiä tai kovaäänistä rikotusta ja murskausta, toiminnan meluvaikutukset mallinnetaan uudelleen, louhintasuunnitelmaa täydennetään muun ohella toimintasuunnitelmalla ja melun ehkäisemistä koskevilla toimenpiteillä, melua seurataan jatkuvatoimisesti ja vähintään 1 000 metrin säteellä, talousvesikaivojen laatua seurataan 1 000 metrin säteellä, kaivoista tutkitaan myös tyyppiyhdisteet, laadunvalvonnan tuloksista tiedotetaan asianosaisille välittömästi. Valittajan kiinteistöä on seurattava jatkuvatoimisesti muun muassa virtaaman, lämpötilan ja pH:n osalta. Pohjavettä on seurattava jatkuvatoimisesti. Räjähdykset tulee suunnitella ulkopuolisen asiantuntijan toimesta, niissä tulee ottaa huomioon alueen kallioheikkouskohdat, kaikki mahdolliset hakemuksessa esitetyt varotoimet tulee toteuttaa, räjäytyksiä ei saa tehdä kuin kello 8–16, niistä tulee tiedottaa ja sopia vähintään viikkoa ennen, ja päätöksessä tulee määritellä, miten Louhintahiekka Oy korjaa ja korvaa mahdolliset siirtymät ja halkeamat ja muut räjäytysten ja tärinän aiheuttamat ongelmat rakenteissa. Yhtiö on velvoitettava vaurioitilanteissa vesilinjan vetämiseen taloille kantalinjasta ja korvaamaan sen kuukausittaiset käyttökulut sekä asettamaan 5 000 000 euron vakuus, josta korvataan asukkaiden kiinteistöjen arvonmenetys, vesihuollon järjestämiskustannukset ja vahingonkorvaukset. Hanketietä on siirrettävä Linnanajan suoja-alueen turvaamiseksi ja tie on päällystettävä kestopäällysteellä. Liikenteen aiheuttamat haitat on arvioitava uudelleen.

Valituksen perusteluja

Hakemus, hankekuvaus, nykytilaselvitys ja ympäristövaikutusten arviointiselostus eivät ole riittävän kattavia. Toiminnan vaikutukset ympäristöön, pohjaveteen ja lähialueen asukkaille ovat merkittäviä. Pohjaveden tason aleneminen ja maaperän muuttuminen aiheuttavat haitallisia seurauksia ekosysteemille, kalastolle ja vesivarannoille. Hankealueen sijainti Vantaanjoen ja Palojoen vesistöalueiden vedenjakajalla tekee pintavesien ja kalaston tilan erityisen tärkeäksi. Männistönoja ja Linnanajassa esiintyy taimenta, ja niiden ekosysteemejä on tärkeää suojella. Tierummun vaikutukset taimenen nousulle ja mahdollisten noususteiden läheisyys voivat vaarantaa taimenkantojen säilymistä alueella.

Hankealueen sijainti merkittävien pohjavesialueiden sekä Päijännetunnelin läheisyydessä tekee pohjavesien suojelemisesta ensiarvoisen tärkeää. Hanke voi aiheuttaa riskin pohjavesien laadulle ja saatavuudelle, mikä voi vaikuttaa vedenhankintaan, kaivojen veden saatavuuteen ja laatuun sekä ympäristöön. Ottamissuunnitelma sekä käyttö- ja maisemointisuunnitelmat eivät ole

riittävän yksityiskohtaisia. Tiedot pohjavesiolosuhteista ja niiden vaikutuksista ympäristöön sekä vesihuollosta ovat puutteellisia ja virheellisiä. Lähistön pohjavesialueet voivat vaikuttaa hankealueen pohjaveteen ja sen laatuun. Kallioperän rikkonaisuutta ja sen vaikutuksia pohjaveden virtaukseen ja laatuun ei ole arvioitu riittävästi. Talousvesikaivoille aiheutuvista riskeistä ja vaikutuksista sekä epäsuorista vaikutuksista vesistöihin ja ekosysteemeihin ei ole riittävää selvitystä. Pohjavesivaikutukset ulottuvat esitettyä laajemmalle ja voivat heijastua myös pintavesiin.

Hakemuksessa on keskitytty vain hankkeen hyötyihin ottamatta huomioon haittoja ja edunmenetyksiä. Korvausten toteuttamisesta ja riittävydestä ei ole varmistuttu. Pohjaveden tarkkailu ei poista riskejä ja haittoja.

Tarkkailun suorittaminen kaksi kertaa vuodessa, tarkkailupisteiden määrä ja sijainnit sekä talousvesikaivojen tarkkailu neljällä lähimmällä kiinteistöllä ovat riittämättömiä. Nopeita tai lyhytaikaisia muutoksia pohjaveden laadussa tai pinnankorkeudessa ei välttämättä havaita. Näytteiden keräämisessä voi tapahtua virheitä tai ne eivät välttämättä ole edustavia. Ei ole esitetty selkeää suunnitelmaa siitä, miten toimitaan, jos talousvesinäytteet ylittävät sallitut rajat, tai miten nopeasti öljyvuotoihin voidaan reagoida, ja miten ne vaikuttavat pohjaveden laatuun ja ympäristöön.

Louhintahiekka Oy ei hakemuksessa esitetystä poiketen omista maita, joille se hakee lupaa. Hakemuksessa ei ole mainittu kiinteistöjä 543-412-1-1183 ja 543-412-1-1233, joiden läpi hanketie kulkee. Hakemus on epäammattimaisesti valmisteltu. Hakemuskäsitteet sisältävät virheitä, ristiriitoja, puutteita ja ehdollisia ilmauksia muun muassa kaivojen ja lähikiinteistöjen piha-alueiden osalta sekä viittauksia vääriin tai olemattomiin liitteisiin ja kappaleisiin sekä perustelemattomia johtopäätöksiä. Tämä on mahdollistanut toiminnasta koituvien haittojen ja riskien aliarvioimisen tai sivuuttamisen. Hakemusmateriaalin perusteella ei ole ollut mahdollista muodostaa kokonaiskuvaa siitä, minkälaiselle toiminnalle lupaa on haettu.

Louhintahiekka Oy ei ole pyytänyt maanomistajilta tai hakenut lupaa johtaa jätevesiä kiinteistöille, joiden alueella Männistönoja virtaa. Linnamäen suunnitellut räjäytykset toteutetaan vain 130 metrin päässä lähimpien kiinteistöjen piha-alueesta, hevosten laitumista ja ulkoilualueista sekä ratsastusreiteistä, vaikka suojaetäisyyden tulee ELY-keskuksen lausunnon mukaan olla vähintään 300 metriä. Maanomistajat eivät ole antaneet lupaa käyttää kiinteistöjään räjäytysten varoalueena.

Hakijan taloustilanne ja luotettavuus ovat heikkoja, mikä kasvattaa riskejä. Maa-alueiden käyttösopimus antaa maanomistajalle mahdollisuuden myydä ulkopuolisille toimijoille oikeuksia hankealueelle, joten vastuukysymykset ovat epäselvät ja väärinkäytösten riski kasvaa. Hakijan toimet hakuprosessin aikana ovat antaneet asukkaille hakijasta epäluotettavan kuvan. Hankealueella on tehty paljon valmistelevia töitä, mukaan lukien hakemuskäsitteiden vastaisia toimia. Hankealueelta on esimerkiksi kaadettu suojeltuja pähkinäpensaita sekä metsää, jota on hakemuksessa suunniteltu tai ELY-keskuksen perustellussa päätelmässä kehoitettu säilytettäväksi. Hankealueelle on tuotu luvatta

jätteensekaista maata muun muassa hanketien rakentamista varten ja jätetty maastoon koneista valunutta öljyä.

Hanke vaikuttaa merkittävästi pintavesiin ja pohjavesiin ja voi vahingoittaa ympäristöä ja vesiluontoa sekä niiden toimintaa ja kalataloutta. Kaivojen juomaveden laatu, turvallisuus ja riittävyys vaarantuu. Kaivoja on merkitty selvityksiin väärin ja osa niistä puuttuu. Alueella on useampi porakaivo, joiden toiminta perustuu siihen, että kallio ei ole eheää. Riskit talousveden pilaantumislle ja ehtymislle ovat merkittävät eikä niitä voida hyväksyä. Pohjavedenpinnan taso on määritetty arvaamalla eikä alueen kallioheikkousvyöhykkeitä ole kunnolla arvioitu. Pohjavedenpinnan korkeus vaihtelee hankealueella huomattavasti. Alueella on arteesista pohjavettä, joka voi johtaa voimakkaisiin hydraulisiin murtumiin, joiden korjaaminen on lähes mahdotonta. Mahdollinen veden poispumppaaminen voi alentaa vedenpintaa pohjavesialueella. Räjätysten vaikutukset kaivoihin ovat kohtuuttomia ja räjäytyksissä vapautuu typpipitoisia yhdisteitä, jotka veteen päästessään tekevät talousvedestä käyttökelvottoman. Pohjavedenpinnan alapuolelle ei voi louhia, koska se voi vaikuttaa olennaisesti vedenhankintaan ja pohjaveden käyttömahdollisuuksiin sekä vähentää vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta. Pohjaveden pintaan on jätettävä vähintään 4–10 metrin varovyöhyke. Jättemaa-ainesten läjitys pohjaveden muodostumisalueelle lisää pohjaveden laatuun kohdistuvia uhkia ja voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumista. Aistinvarainen vastaanotettavien jätemaiden tarkastelu ei ole riittävää. Hanketie sisältää jätteensekaisia maita ja sitä on siirrettävä kauemmas Linnanojasta.

Hankealuetta ei ole rajattu MURAU-asetuksen minimietäisyyksiin nähden asianmukaisesti. Asetuksen 300 metrin vähimmäisetäisyyden naapurikiinteistöihin tulee toteutua ja etäisyyden tulee täytyä myös louheen, betonin ja tiilen murskausalueeseen. Suunniteltu toiminta sijoittuu liian lähelle asutusta ja piha-alueita ja heikentää muun ohella maisemaa, asumisterveyttä ja -viihtyvyyttä. Kun suojaetäisyyksien lisäksi otetaan huomioon luonnonsuojelulain kriteerit täyttävä pähkinäpensasesiintymä, kirjojokikorennon levähdyspaikat ja luonnon ydinalueen minimileveys 500 metriä, ottamisalueista rajautuu merkittävä osa pois. Rajausten myötä hanke ei ole enää toteuttamiskelpoinen. Kyse ei ole pistemäisestä 300 metrin matkasta yksittäiseen murskaukseen vaan asunnot on ympäröity louhoshankkeella ja sen erinäisillä 20 ja 30 vuotta tai toistaiseksi jatkuvilla räjäytys-, rikotus-, murskaus-, seulonta-, haketus- ja kuormaustoiminnoilla. Haitta on kohtuuton ja kestää liian pitkään. Hanke ei ole kriittinen eikä tarpeellinen.

Toiminta aiheuttaa alueen asukkaille ja virkistyskäyttäjille kohtuutonta räsitystä ja haittaa. Toiminta ylittää sietovelvollisuuden jatkuvatoimisen melun, tärinän ja pölyn osalta. Meluarvioissa ei ole otettu huomioon melun impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden sekä heijastusvaikutuksen korjausta. Meluesteet eivät suojaa melulta, kun useimmat asuintalot eivät ole niiden suojassa, sijaitsevat toiminta-alueella korkeammalla tai ovat alttiita kallioikailulle. Maanomistaja on hakannut alueen puustoa, jota on käytetty arvioinnissa melua pienentävänä elementtinä. On epäselvää, mitä toimintoja alueella on yhtä aikaa käynnissä ja kierrätysalueen toiminta puuttuu

mallinnuksesta. Louhintasuunnitelmaa on päivitettävä toimintojen sijoittumisen ja ajoittumisen sekä meluntorjunnan osalta. Hanketien leveydellä ei ole meluvallia ja tien kautta ääni pääsee leviämään. Meluvaikutukset ylittävät nämä seikat huomioon ottaen sallitun rajan. Meluhaittoja ennen meluvalleja ja louhinnan etenemistä kallion suojaan ei ole osoitettu. Muutos hiljaiseen äänimaisemaan ja asumisviihtyvyyteen on kohtuuton. Pölyn kertyminen aiheuttaa merkittävää ja jatkuvaa viihtyvyyshaittaa, on riski terveydelle, likaa talojen ilmanvaihtolaitteistot ja heikentää aurinkopaneelien tuottoa aiheuttaen lisäkustannuksia. Pölymallinnuksessa on puutteita, se on tehty liian pienillä liikennemäärillä, ei kata uutta liittymätietä, eikä siinä oteta huomioon tuuliolosuhteiden vaihtelua ja sitä, että useat useimmat talot sijaitsevat hankealuetta korkeammalla. Tärinän aiheuttamat riskit eli siirtymien, halkeamien ja muiden ongelmien aiheutuminen rakennuksille, talousvesi-, jätevesi- ja energiakaivoille ovat merkittävät. Raalantien turvallisuus heikentyy huomattavasti. Liikennevaikutukset on alimitoitettu. Hanke laskee kiinteistöjen arvoa jopa 40–60 prosenttia.

Laadittujen selvitysten perusteella ei ole mahdollista varmistua, ettei hanke ole ristiriidassa luonnonsuojelulain lajisuojelun ja Natura 2000 -verkoston turvaamisen kanssa. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin sekä ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. Hanke käytännössä katkaisee ekologisen yhteyden ja merkittävän luonnon metsäydinalueen. ELY-keskuksen perustellun päätelmän mukaan reitin tulee olla vähintään 500 metriä. Hanke tuhoaa suojeltujen eläinlajien, muun muassa hömötiaisen, kirjojokikorenon, lepakoiden, pyyn, pikkusiepon, metson, närhen ja kiurun, lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä reviierejä. ELY-keskuksen näkemys, ettei poikkeuslupaa kirjojokikorenon mahdollisen levähdyspaikan tuhoamiselle tarvita, on kyseenalainen. Kirjojokikorenon levähdyspaikkojen toteamiseksi ei ole tehty riittävää selvitystä.

Hankealueen suunniteltu toiminta vaarantaa Männistönojan, Linnanojan, Palojoen ja Vantaanjoen suojeltavien taimenten kutu- ja poikaistuotantoa, kivisimppua ja vuollejokisimpukoita. Hankkeella on merkittäviä pohjavesivaikutuksia ja pintavesivaikutuksia Linnanojan ja Männistönojan virtaukseen ja laatuun. Tihkupintainen Linnanoja on hankealueen välittömässä läheisyydessä ja mutkittellee hanketien vartta pitkin. Linnanoja laskee Vantaanjokeen yhden kilometrin päässä hankealueesta. Männistönojan toinen laskuoja on savimaiden latvapuro, joka on uhanalainen ja suojeltu.

20) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on kumottava.

Valituksen perusteluja

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajemmat. Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja luontoon. Toiminta poikkeaa täysin nykytilanteesta ja heikentää maisemaa,

hiljaisen alueen viihtyisyyttä ja terveellisuutta, aiheuttaa pitkäaikaista ja jatkuvaa kohtuutonta rasisusta sekä haittaa alueen asukkaille.

Louhostoiminta ei sovi näihin olosuhteisiin. Alueen suojellut luonnonkohteet, kuten lehdot ja noroihin purkautuvat pohjavedet, luonnon ydinalue ja ekologinen reitti sekä lukuisat suojeltavat ja uhanalaiset eläinlajit korostavat alueen erityistä arvoa ja herkkyyttä.

Hankkeen melu, pöly ja värinä sekä huomattavasti lisääntyvä raskas liikenne häiritsevät jokapäiväistä elämää ja estävät käyttämästä valittajien asuinkiinteistöä entiseen tapaan. Pöly tarkoittaa kohonnutta riskiä terveydelle ja kotieläimille, lisäkuormitusta talon ilmanvaihtolaitteistoille sekä heikentynyttä aurinkopaneelien tuotantoa. Hankkeen jatkuva melu ja äkilliset räjäytysäänät haittaavat lähialueen hevostilojen toimintaa ja voivat aiheuttaa vaaratilanteita.

Linnamäen osalta naapurikiinteistöjen hevostoimintaan tarkoitettavat tilat ovat räjäytysten suojavyöhykkeillä. MURAUS-asetuksen suojaetäisyydet eivät täyty näistä häiriölle alttiista kohteista. Kiinteistöjen arvon lasku aiheuttaa merkittäviä taloudellisia menetyksiä, rajoittaa mahdollisuuksia muuttaa alueelta ja heikentää alueen yleistä vetovoimaa ja elinvoimaisuutta.

Hakemus ja päätös sisältävät virheellistä tietoa ja johtopäätöksiä on tehty epäselvien ja epävarmojen selvitysten ja oletusten perusteella. Kiinteistöä 543-412-1-128 ei ole olemassa. Hankealueen vallitseva kivilaatu ei ole hakemuksessa ilmoitettu kvartsimaaasälpagneissi vaan kiillegneissi, joka on rakentamiseen soveltumatonta ja heikkolaatuista. Graniittia löytyy vain pieniä määriä. Hanke ei palvele hakemuksen perusteluna esitettyä pääkaupunkiseudun rakentamista. Päätöksessä ei ole arvioitu haittojen kohtuuttomuutta tapauskohtaisesti tai annettu painoarvoa varovaisuusperiaatteelle. Mikäli kallion louhinta pohjavedenpinnan alapuolelle ja jätemaan läjitys aiheuttavat pohjavesivaikutuksia, ne vaikuttavat suoraan alueen porakaivoihin sekä pohjavesivaikutteisiin Linnanojaan ja Männistönojaan, joista monen asukkaan talousvesikaivot ovat riippuvaisia.

21) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja hakemuksessa ja valituksessa esitetyt riskien ja haittojen lieventämiskeinot, tarkkailu ja tiedottaminen toteutetaan. Louhintahiekka Oy:n tulee korvata aiheuttamansa haitat immissiohaittojen korvausperiaatteiden mukaisesti.

Valituksen perusteluja

Hankkeen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset ovat hakemuksessa esitettyä laajemmat, eikä hanke ole toteuttamiskelpoinen. Hanke aiheuttaa merkittäviä

haitallisia vaikutuksia valittajien asuinkiinteistölle, kohtuutonta räsitystä sekä alueen luonnon erityistä huonontumista ja olennaista heikentymistä, eikä vaikutuksia ja riskejä voida lupaehdoin poistaa. Valituksessa on viitattu varovaisuusperiaatteeseen ja oikeuskäytäntöön.

Hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Hankkeessa louhitaan pohjavedenpinnan tason alapuolelle ja alennetaan pysyvästi alueen pohjavettä, mistä aiheutuu merkittävä riski alueen talousvesille, Linnanojalle, Männistönojalle ja luonnolle. Johtopäätökset vaikutuksista perustuvat epävarmaan tietoon. Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Pilaantumattomilla ylijäämämailla on lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin. Muualta tuodut hienoainespitoiset maa-ainekset saattavat sisältää läjitysalueen taustapitoisuutta korkeampia pitoisuuksia muun muassa metalli-ioneja tai haitta-aineita, jotka voivat huuhtoutua ja kulkeutua pinta- ja pohjavesiin. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontaan, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Hankealueen pohjaveden haavoittuvuus on Männistönojan alueella keskinkertainen ja Linnanojan ja hanketien läheisyydessä erittäin korkea. Pohjavedenpinnan tasosta ja paineellisuudesta ei ole selvyyttä, ja selvityksissä esitettyjen tietojen mukaan täyttöaluetta on myös pohjavedenpinnan alapuolella. Useat hakijan poraukset ovat epäonnistuneet muun muassa tulvimisen ja pohjaveden paineen tai murtumien vuoksi.

Kalatalousviranomaisen on todennut, että yksittäiset tiiveyskokeet eivät kerro hankealueen kallion tiiveydestä, ja pohjavesien muodostuminen ja alueelle satavien vesien luontainen purkautumissuunta muuttuu, kun alueen hulevedet ohjataan jatkossa yksinomaan Männistönojaan. Linnamäen alueen De Geer -moreenimuodostumaa ja glasiaalista lineaatiota ei ole tutkittu. Osa mittapisteistä ei ole sijainnut ottoalueella, mutta niiden perusteella on tehty johtopäätöksiä kallion eheydestä. Maatutkalinjausten sijoittuminen Linnamäelle ja suhteessa De Geer -moreenimuodostumaan on jäänyt epäselväksi. Molemmilla ottoalueilla tapahtuvan louhinnan ja alueelle jäävän aukinaisen kalliopinnan, ruhjeiden sekä jätemaan läjittämisen vaikutus pohjavedenpinnan tasoon, asukkaiden vesikaivoihin, Männistönojaan sekä suojeltavaan Linnanojan noroon on jäänyt selvittämättä. Lupaviranomaisen johtopäätös, jonka mukaan alueelta ei tarvitse pumpata pois pohjavettä, ei ole linjassa pohjaveden pysyvän alentamisen kanssa. Suora pohjavesiyhteys Männistönojaan altistaa talousvesikaivojen veden laadun pilaantumiselle.

Hankkeen pohjavesivaikutukset ovat oleellisia pohjavesivaikutteisille Linnanojalle ja Männistönojalle. Linnanoja on vesilain mukainen arvokas luontokohde, joka käsittää kolmea uhanalaista tai vaarantunutta luontotyyppiä: savimaiden latvapuro, ympäröivä kostea runsasravinteinen lehto ja kokonaisuuteen kuuluvaa lähteikkö. Männistönojan toinen laskuoja on suojeltava savimaiden latvapuro. Männistönoja on valuma-alueensa perusteella luokiteltavissa noroksi. Lisäksi sitä on käsiteltävä taimenpurona. Jätevesien purkaminen vaikuttaa Männistönojan virtaamaan, veden laatuun,

sameuteen, hapen määrään, haitallisten yhdisteiden määrään ja lämpötilaan, ja edelleen Palojokeen ja Vantaanjokeen. Lisäksi Männistönojaan ja Linnanojaan päätyy merkittävät pölypäästöt. Linnanojan myötäisesti kulkeva hanketie aiheuttaa Linnanojalle merkittävän riskin ja hanketien rakentaminen Linnanojan yli on jo muuttanut noron luonnontilaa. Linnanojan ympäristöä, jolla hanketien suolaus ei ole sallittua, ei ole määritelty. Suolan käyttöä ei voida pitää pölyntorjunnassa ympäristön- ja vesiensuojelun kannalta kestäväenä ratkaisuna. Poisjohdettavien vesien kloridipitoisuus voi olla hyvin korkea luonnonvesiin verrattuna, varsinkin kesällä, eikä käsittelyjärjestelmä poista kloridia vedestä. Hanke moninkertaistaa Männistönojan typpikuormituksen.

Hankealue pienentää Linnanojan luontaista valuma-aluetta, kun hankealueen ympärille tehdään kokoomaaja, jonka vedet johdetaan Männistönojaan, mikä vaikuttaa uoman vesimäärään ja virtaamaan. Purkautuva pohjavesi, sen määrä ja lämpötila vaikuttavat myös taimenkantaan ja taimenen poikasiin Vantaanjoen vesistön puroissa ja noroissa, Männistönoja ja Linnanoja mukaan lukien. Pohjaveden purkautuminen Männistönojaan on kalatalousviranomaisen mukaan elinehto kutevalle taimenelle. Erityisesti Linnanojassa kutu on onnistunut hyvin. Kutusoraikkojen mahdollinen liettyminen ja hapettomuus voi vaarantaa järvitaimenkannan elinolosuhteet. Hanke moninkertaistaa Vantaanjoen ja Männistönojan typpikuormituksen. Nitriittivaikutuksia ei ole eritelty. Hankkeesta voi aiheutua vesialueen ekologisen tilan tai ainakin tilaluokan heikentymistä kalastolaatutekijän osalta. Taimenen kutu- ja poikaistuotantoalueiden ja taimenkannan häviämisen vaara tai olennainen heikentyminen on ympäristösuojelulaissa tarkoitettua erityistä luonnonolosuhteen huonontumista. Valituksessa on tältä osin viitattu EU-tuomioistuimen Weser-tuomioon (C-461/13) ja oikeuskäytäntöön.

Luvan myöntäminen on perustunut virheellisiin tietoihin. Hankkeen tieyhteyden on kerrottu sijoittuvan kiinteistöille 543-412-1-1184 ja 543-412-1-128. Tiedot kiinteistön 543-412-1-1184 omistuksesta ja kiinteistön omistajan hankkeelle antamasta suostumuksesta tai sopimuksesta ovat virheelliset. Hankkeen liikenne ei sovellu kiinteistöllä sijaitsevalle tielle. Kiinteistöä 543-412-1-128 ei ole olemassa. Hakemuksessa on esitetty hankealueen kallioaineksen olevan laadukasta ja rakentamiseen soveltuvaa kvartsimaasälpägneisiä. Hakijan teettämien tutkimusten perusteella kiviaines on kuitenkin kiillegneisiä, joka on rakentamiseen soveltumatonta ja heikkolaatuista. Graniittia löytyy vain pieniä määriä. Alueen kiviaineksessa saattaa esiintyä lustaisuutta. Kallioperä on rakoista ja rikkonaista. Pohjavettä on lähellä maanpintaa. Esimerkiksi yli +80 mpy. tasolta löytyy hankealueen välittömästä läheisyydestä avolähde. Hankkeen tuottama tärinä todennäköisesti rikkoo kallioperää laajalla alueella, mikä vaikuttaa muun muassa vesikaivoihin ja energiakaivoihin.

Prosessi on ollut YVA-vaiheesta alkaen epäselvä. Hakemusdokumentit sisältävät virheitä, ristiriitoja, puutteita ja viittauksia vääriin tai olemattomiin liitteisiin ja kappaleisiin sekä perustelemattomia johtopäätöksiä. Esimerkiksi liikennemäärää ei ole hankkeen muutoksista huolimatta päivitetty eikä esitetty 60 menopaluuksien määrä voi pitää paikkaansa, kun otetaan huomioon myös toiminnan tukitoiminnot ja henkilöstön ajo kiinteistölle.

Hakemusmateriaalin perusteella ei ole ollut mahdollista muodostaa kokonaiskuvaa haittavaikutuksista ja siitä, minkälaiselle toiminnalle lupaa on haettu. Hakemus on suppea, puutteellisesti valmisteltu ja harhaanjohtava. Menettely on antanut epäluotettavan kuvan hakijasta. Alueella on tehty paljon valmistelevia töitä, esimerkiksi rakennettu tie sekä kaadettu suojeltuja pähkinäpensaita ja säästettäväksi luvattua ekologiseen yhteyteen kuuluvaa metsää, sinne on tuotu jätteensekaista maata ja jätetty roskia ja öljyä valuvia koneita. Hankealueen karttoja on hakemuksessa rajattu niin, että ne eivät näytä lähialueen asutuksen todellista määrää tai hankkeen liikennöintiä tekopohjavedenottamon ohitse. Hankkeen ja sen liikenteen välittömälle vaikutusalueelle jää yli 190 asuntoa.

Raalan kylä on rauhallinen ja maalaismainen asuinpaikka, jonka ympäristö rinnastuu valtioneuvoston ohjearvojen kannalta enemmän taajaman ulkopuolisiin virkistysalueisiin kuin taajamassa sijaitseviin asuinalueisiin. Alueen lehdot, noroihin purkautuvat pohjavedet, luonnon ydinalue ja ekologinen reitti, sekä lukuisat suojeltavat ja uhanalaiset eläinlajit korostavat alueen erityistä arvoa ja herkkyyttä. Alue on kaavassa merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Suunniteltu toiminta ei sen pitkäkestoisuus, haitat ja riskit, kaavoitus, nykyinen elinkeinotoiminta sekä etäisyys lähimmistä häiriintyvistä kohteista huomioon ottaen sovi näihin olosuhteisiin, ja siitä aiheutuva rasitus on kohtuuton. Kiinteistöjen arvon lasku on kohtuuton haitta naapureille, koska se aiheuttaa merkittäviä taloudellisia menetyksiä, rajoittaa mahdollisuuksia muuttaa alueelta ja heikentää asukkaiden elinolosuhteita, alueen yleistä vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Louhinta-alueet sijoittuvat niin lähelle toisiaan, että hankealueen keski-, pohjois- ja länsipuolen asutus häiriintyy koko toiminnan ajan, eikä louhinnan vaiheistus vähennä haittaa. Louhoksen melu, pöly, värinä ja lisääntyvä raskas liikenne häiritsevät jokapäiväistä elämää ja kiinteistön käyttöä sekä aiheuttavat viihtyisyys- ja terveyshaittaa. Valittajien asuinkiinteistö sijaitsee rinteessä samalla korkeudella kuin Linnamäki eikä asunnon ja louhinta-alueen väliin jäävä alava maa-alue suojaa hankkeen haittavaikutuksilta.

Vaikka louhinnasta ja murskauksesta aiheutuva meluhaitta ei ylitä valtioneuvoston ohjearvoja, se muuttaa ympäristön melutilannetta merkittävästi melutason lähes kaksinkertaistuessa valittajien mittaamaan nykytilaan verrattuna, mikä on otettava kohtuuttomuuden sekä terveys- ja viihtyisyyshaitan arvioinnissa huomioon. Melumallinnus ja melua koskevat lupamääräykset ovat puutteellisia. Melumallinnuksen perusteella melutasot eivät ylity vaan olisivat raja-arvolla eli noin 55 dB ja 45 dB. Meluarvioissa ei ole otettu huomioon melun impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden sekä heijastusvaikutuksen korjausta, joiden myötä melu ylittää laissa säädetyt raja-arvot. Arvioinnista on jätetty pois kauhakuormaajien, huoltoliikenteen ja vesienkäsittelyn melu eikä siinä ole otettu huomioon koneiden samanaikaista käyttöä. Mallinnus on laskettu todellista pienemmällä louhintamäärällä. Asutus ja piha-alueet ovat melumallinnuksessa esitettyä lähempänä. Viiden metrin korkuinen meluvalli toteutetaan korkeuteen +65 mpy. louhinnan tapahtuessa korkeudessa +70 mpy. Meluvalli ei suojaa melulta, kun useimmat asuintalot eivät ole sen suojassa, sijaitsevat toiminta-alueella korkeammalla tai ovat alttiita kalliokaiulle. Melulta ja pölyltä suojaava kalliorintaus pienenee

louhinnan edetessä. Melurasitusta lisää kalliomaen päällä tehtävä poraus. Nykytilanteen lähtömelutasoa ei ole määritetty.

Louhospölyssä on mukana terveydelle vaarallista kvartsipölyä. Pöly likaa talojen ilmanvaihtolaitteistot ja autot, heikentää aurinkopaneelien tuottoa sekä tukkii salaojat, mistä aiheutuu kustannuksia ja ylimääräistä kunnossapitotyötä. Ilmanlaatumallinnuksessa on puutteita, se on tehty liian pienillä liikennemäärillä, sitä ei ole tehty uuden liittymätien osalta eikä siinä ole otettu huomioon louhinnan edetessä tapahtuvia muutoksia, räjäytyksiä tai tuuliolosuhteita. Alue ei ole mallinnuksissa esitetyllä tavalla tasaista vaan useammat talot sijaitsevat hankealuetta korkeammalla. Pölyävä toiminta ajoittuu mallinnuksessa tarkasteltua lyhyemmälle aikavälille, joten rasitus on todellisuudessa suurempi. Pölyä kulkeutuu lähiympäristöön myös toiminta-aikojen ulkopuolella. Louhintaa ja murskausta ei voida sijoittaa näin lähelle asuinalueita, jossa pöly pääsee etenemään esteettä. Ilmanlaatumallinnuksissa ei oteta huomioon liikennöintiä Linnanajan varressa olevaa hanketietä pitkin eikä hanketieltä kulkeutuvan pölyn ja kiviaineksen vaikutusta Linnanajaan.

Lupapäätöksessä on otettu puutteellisesti huomioon räjäytystöistä ja liikenteestä aiheutuvat värinävaikutukset sekä räjähdeonnettomuuksien riskit alueen asutukselle, eikä hakemukseen ole sisällytetty asiantuntijan tekemää ajantasaista värinäselvitystä. Kallioperän ruhjeet ja rikkonaisuus huomioon ottaen värinän aiheuttamia vaurioita alueen kiinteistöille ja niiden rakenteille, muun muassa jätevesikaivoille ja talousvesikaivoille sekä valittajan talousvesiputkelle ja umpikaivolle. Veden pilaantumista sekä vaikutuksia veden virtaukseen ei voi poissulkea. Lähialueen hevostilat ovat räjäytysten suojavyöhykkeellä. Hakemuksessa esitetyt tiedot eivät ole riittäviä osoittamaan, että rakenteiden vaurioituminen ei ole mahdollista ja eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettu kielletty seuraus.

Raskaan liikenteen määrä Raalantiellä kasvaa toiminnan myötä 109 prosenttia, mistä aiheutuu Raalantien varressa oleville kiinteistöille jatkuvaa ja pitkäkestoista rasitusta värinän, pölyn ja melun takia. Kuljetukset ajoittuvat melumallinnuksessa tarkasteltua lyhyemmälle aikavälille.

Hyöty-haittavertailua ei ole tehty asianmukaisesti. Luvan hakijan taloudellista hyötyä ei ole arvioitu kunnolla, euromääräisesti, eikä hankkeen merkittävälle haittavaikutuksille ympäristöön ja asukkaille ole annettu riittävää painoarvoa. Hankkeen hyödyt ovat pienemmät kuin siitä syntyvät haitat, eikä se siten täytä vesilain edellytyksiä. Pääkaupunkiseudulla on ylitarjontaa kiviaineksesta ja rakentamisen volyyymi on laskussa. Maamassojen kierrätys on lisääntynyt, mikä vähentää läjitystarvetta. Lupaviranomainen ei ole ottanut riittävästi huomioon maa-ainesten hyödyntämiseen liittyviä jätelainsäätöjen ja kiertotalouden periaatteita. Jos läjitettäväksi maa-ainekseksi jää vain savipitoisia maa-aineksia ja ruoppausmassoja, sortumien ja valumien vaaraa ei voida poissulkea. Hakijan hankkeesta saamaa hyötyä laskee maanomistajille maksettava vuokrahintaa, kone- ja laitevuokrat sekä kiviaineksen laadusta ja rakentamiskelpoisuudesta edellä esitetty. Päätöksessä ei ole perusteltu, miksi hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille aiheutuva hyöty on arvioitu huomattavaksi verrattuna menetyksiin. Lähimpien kiinteistöjen arvo laskee

hankkeen johdosta noin 30–50 prosenttia, mikä on merkittävä ja kohtuuton haitta. Louhinnan ja maa-ainesten oton vaikutus kiinteistön arvoon on tarkasteltava osana hyöty-haittavertailua.

Päätökseen on kirjattu, että vain vesihuollon järjestämisestä aiheutuvat kohtuulliset kulut korvataan, vaikka vesilain mukaan korvattavaksi tulee toimenpiteestä aiheutuva edunmenetys. Todistustaakka on jätetty asukkaille. Päätöksen mukaan vesihuollon järjestämisestä voidaan sopia tai hakea aluehallintoviraston päätös. Tämä on pitkä aika olla ilman vettä. Valittajat ovat yhdessä naapureidensa kanssa perustaneet vesiosuuskunnan ja rakennuttaneet kiinteistölleen vesijohdon sekä jätevesijärjestelmän. On epäselvää, joutuvatko kiinteistöt liittymään kunnastekniikkaan jätevesien osalta, mikäli vesihuolto vaurioituu. Luvan hakija ei ole selvittänyt kunnalta vesihuollon järjestämiseen liittyviä seikkoja tai tiedottanut asiasta asukkaita.

Hanke aiheuttaa yleiselle hyödyille haittavaikutuksia muun ohella voimistaen kasvihuoneilmiötä ja ilmastomuutosta, supistaen yhtenäisiä metsäalueita, katkaisemalla hankealueen pohjois- ja eteläpuolella olevien luonnon ydinalueiden välisen maakunnallisesti tärkeäksi todetun luonnon ydinalueen, heikentämällä monimuotoisuutta, tuhoamalla suojeltavien lajien elinympäristöjä ja mahdollisesti myös suojeltavia lajeja, alueen virkistysmahdollisuuksia, pilaamalla alueen pohjaveden, aiheuttamalla asukkaille edunmenetyksiä ja kustannuksia, heikentämällä tiestön kuntoa, lisäämällä raskasta liikennettä ja heikentämällä liikenneturvallisuutta, aiheuttamalla naapurustolle pitkäaikaista melu- ja ilmanlaatu- sekä terveyshaittaa, vaikuttamalla negatiivisesti kiinteistöjen arvoon ja myyntiaikoihin, vahingoittamalla rakennuksia sekä tahraamalla kunnan mainetta ja alentamalla alueen vetovoimaisuutta. Normaalihintaisen kiviainestuotteiden markkinointi yksittäisen yrityksen hyödyksi ei ole yleistä hyötyä.

Laadittujen selvitysten perusteella ei ole mahdollista varmistua, ettei hanke ole ristiriidassa luonnonsuojelulain lajisuojelun ja Natura 2000 -verkoston turvaamisen kanssa. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin, kuten hömötiaiseen, kirjojokikorentoon, lepakoihin, taimeneen sekä linnustoon, kalastoon, ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. ELY-keskuksen näkemys, että poikkeuslupaa kirjojokikorenon mahdollisen levähdyspaikan tuhoamiselle tarvita, on kyseenalainen. Kirjojokikorenon levähdyspaikkojen toteamiseksi ei ole tehty riittävää selvitystä. Virtauksen muuttuminen, nitraatit ja vähähappisuus voivat vaikuttaa Linnanajan vuollejokisimpukoihin. Lahokaviosammaleen esiintymistä hankealueella ei ole selvitetty, vaikka sitä löytyi hanketien ympäristöstä. Hanke käytännössä katkaisee ekologisen yhteyden, joka olisi tullut määrittää sitovasti vähintään 500–1 000 metriä leveäksi yhtenäiseksi alueeksi. Ekologista yhteyttä varten vuokrattu alue on hakattu. Viheryhteyden menettäminen vuosikymmeniksi on ympäristönsuojelulla tarkoitettua erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista.

MURAUS-asetuksen vaatimat suojaetäisyydet eivät täyty lähimpien kiinteistöjen piha-alueiden ja hevostilojen osalta. Suojaetäisyydet on

toteutettava, ja kun niiden lisäksi otetaan huomioon luonnonsuojelulain kriteerit täyttävä pähkinäpensasiintymä, kirjojokikorenon levähdyspaikat ja luonnon ydinalueen minimileveys 500 metriä, ottamisalueista rajautuu merkittävä osa pois. Jäljelle jäävää aluetta ei ole perusteltua louhia ottaen huomioon alueen pieni koko ja louhinnan aiheuttamat merkittävät ja kohtuuttomat haitat.

22) Raalan Kyläyhdistys ry:n ja asiakumppanin valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja valituksessa esitetyt haittojen ja riskien lieventämiskeinot, tarkkailu ja tiedottaminen toteutetaan.

Valituksen perusteluja

Hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Hankkeessa louhitaan pohjavedenpinnan tasolla ja alennetaan pysyvästi alueen pohjavettä, mikä aiheuttaa merkittävän riskin alueen asukkaiden talousvesille, luonnontilaiselle ja suojeltavalle Linnanojalle, Männistönojalle, jossa on taimenta, sekä alueen luonnolle. Pohjaveteen vaikuttaminen ja muutos maankäytössä aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia pohjaveteen, sen määrään ja laatuun. Epävarmaan tietoon pohjautuvat johtopäätökset aiheuttavat hallitsemattoman ja merkittävän riskin alueen kaivoveden laadulle ja antoisuudelle. Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Pilaantumattomilla ylijäämämailla on vähintään lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin. Muualta tuodut hienoainespitoiset maa-ainekset saattavat sisältää läjitysalueen taustapitoisuutta korkeampia pitoisuuksia muun muassa metalli-ioneja tai haitta-aineita, jotka voivat huuhtoutua ja kulkeutua pinta- ja pohjavesiin. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontaan, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Hankealueen pohjaveden haavoittuvuus on Männistönojan alueella keskinkertainen ja Linnanojan ja hanketien läheisyydessä erittäin korkea. Pohjavedenpinnan taso vaihtelee ollen Linnamäen alueelle jopa +81,91 mpy. ja Lumikallion alueella +82,99 mpy. ja Lumikallion ympäristössä yli +70 mpy. Useat hakijan poraukset ovat epäonnistuneet muun muassa tulvimisen ja pohjaveden paineen tai murtumien vuoksi.

Kalatalousviranomaisen on todennut, että yksittäiset tiiveyskokeet eivät kerro hankealueen kallion tiiveydestä, ja pohjavesien muodostuminen ja alueelle satavien vesien luontainen purkautumissuunta muuttuu, kun alueen hulevedet ohjataan jatkossa yksinomaan Männistönojaan. Linnamäen alueen De Geer -moreenimuodostumaa ja glasiaalista lineaatiota ei ole tutkittu. Osa mittapisteistä ei ole sijainnut ottoalueella, mutta niiden perusteella on tehty

johtopäätöksiä kallion eheydestä. Maatutkalinjausten sijoittuminen Linnamäelle ja suhteessa De Geer -moreenimuodostumaan on jäänyt epäselväksi. Molemmilla ottoalueilla tapahtuvan louhinnan ja alueelle jäävän aukinaisen kalliopinnan, ruhjeiden sekä jätemaan läjittämisen vaikutus pohjavedenpinnan tasoon, asukkaiden vesikaivoihin, Männistönojaan sekä suojeltavaan Linnanojan noroon on jäänyt selvittämättä. Lupaviranomaisen johtopäätös, jonka mukaan alueelta ei tarvitse pumpata pois pohjavettä, ei ole linjassa pohjaveden pysyvän alentamisen kanssa. Pohjavesivaikutusten arvioinnissa ja laskennallisissa vaikutusvyöhykkeissä on epävarmuutta. Alueen pohjaveden virtaus ei ole tasaista ja pohjavedenpinta vaihtelee. Varovaisuusperiaatetta soveltaen vedenjohtavuus olisi tullut määrittää alueella suurelta osin esiintyvän kiillegneessin luvun pohjalta, jolloin pohjaveden pysyvän aleneman laajuus ulottuu todennäköisesti jopa 390 metrin päähän ottoalueilta. Vaikutusalueella on lukuisia talousvesikaivoja, Linnanoja ja Männistönoja. Laskelmia olisi tullut laajentaa ja tarkentaa sekä ottaa huomioon laskennan virhemarginaali. Vesikaivoihin, Linnanojaan ja Männistönojaan olisi pitänyt rajata 400 metrin suojavyöhyke. Pohjavesiyhteys Männistönojaan tarkoittaa, että toiminta aiheuttaa riskin talousvesikaivojen vedenlaadulle.

Hankkeen pohjavesivaikutukset ovat oleellisia pohjavesivaikutteisille Linnanojalle ja Männistönojalle. Linnanoja on vesilain mukainen arvokas luontokohde, joka käsittää kolme uhanalaista tai vaarantunutta luontotyyppiä: savimaiden latvapuro, ympäröivä kostea runsasravinteinen lehto ja kokonaisuuteen kuuluvaa lähteikkö. Männistönojan toinen laskuoja on uhanalainen ja suojeltava savimaiden latvapuro ja myös Männistönoja tulee valuma-alueen koon mukaan luokitella noroksi. Männistönoja on pääosin luonnontilainen ja sitä tulee käsitellä taimenpurona. Jätevesien purkaminen vaikuttaa Männistönojan virtaamaan, veden laatuun ja lämpötilaan, ja edelleen Palojokeen ja Vantaanjokeen. Lisäksi Männistönojaan ja Linnanojaan päätyy merkittävät pölypäästöt. Linnanojan myötäisesti kulkeva hanketie aiheuttaa Linnanojalle merkittävän riskin ja hanketien rakentaminen Linnanojan yli on jo muuttanut noron luonnontilaa. Linnanojan ympäristöä, jolla hanketien suolaus ei ole sallittua, ei ole määritelty. Suolan käyttöä ei voida pitää pölyntorjunnassa ympäristön- ja vesiensuojelun kannalta kestäväenä ratkaisuna. Poisjohdettavien vesien kloridipitoisuus voi olla hyvin korkea luonnonvesiin verrattuna, varsinkin kuivaan kesäaikaan, eikä käsittelyjärjestelmä poista kloridia vedestä. Hankealue pienentää Linnanojan luontaista valuma-aluetta, kun hankealueen ympärille tehdään kokoomaaja, jonka vedet johdetaan Männistönojaan, mikä vaikuttaa uoman vesimäärään ja virtaamaan.

Purkautuva pohjavesi, sen määrä ja lämpötila vaikuttavat myös taimenkantaan ja taimenen poikasiin Vantaanjoen vesistön puroissa ja noroissa, Männistönoja ja Linnanoja mukaan lukien. Pohjaveden purkautuminen Männistönojaan on kalatalousviranomaisen mukaan elinehto kutevalle taimenelle. Erityisesti Linnanojassa kutu on onnistunut hyvin. Kutusoraikkojen mahdollinen liettyminen ja hapettomuus voi vaarantaa järvitaimenkannan elinolosuhteet. Hanke moninkertaistaa Vantaanjoen ja Männistönojan tyyppikuormituksen. Nitriittivaikutuksia ei ole eritelty. Hankkeesta voi aiheutua vesialueen ekologisen tilan heikentymistä erinomaisesta hyvään tai ainakin tilaluokan

heikentymistä kalastolaatutekijän osalta. Taimenen kutu- ja poikastuotantoalueiden ja taimenkannan häviämisen vaara tai olennainen heikentyminen on ympäristösuojelulaissa tarkoitettua erityistä luonnonolosuhteen huonontumista. Valituksessa on tältä osin viitattu EU-tuomioistuimen Weser-tuomioon (C-461/13) ja oikeuskäytäntöön.

Hakemuksessa on esitetty, että lähimmät rengaskaivot sijaitsevat Linnanajan toisella puolella niin, että Linnanaja katkaisee pohjavesiyhteyden louhinta-alueen ja kaivojen välillä. Kaivoja on kuitenkin myös Linnanajan hankkeen puolella. Hankekuvauksessa ei ole otettu huomioon hankealueen eteläpuolella olevia Männistönojan sivuoja. Maanomistajat eivät ole antaneet suostumustaan juoksupuoleen vesiä kiinteistöilleen. Kiinteistöjen kaivoja sijoittuu 33–100 metrin päähän Männistönojan ja hankealueesta. Hanke lisää hulevesien määrää ja vaikuttaa niiden laatuun ja hankealueen ympärille rakennettavien kokoomaajien vuoksi myös valuma-alue laajenee, minkä vuoksi suostumus tarvitaan.

Prosessi on ollut YVA-vaiheesta alkaen epäselvä ja hakemukset ovat sisältäneet virheitä ja harhaanjohtavaa tietoa. Hankkeen tieyhteyden on kerrottu sijoittuvan kiinteistöille 543-412-1-1184 ja 543-412-1-128. Tiedot kiinteistön 543-412-1-1184 omistuksesta ja kiinteistön omistajan hankkeelle antamasta suostumuksesta tai sopimuksesta ovat virheelliset. Kiinteistöä 543-412-1-128 ei ole olemassa. Hankealueen vallitseva kivilaatu ei ole hakemuksessa ilmoitettu kvartsimaa- ja -pölyaineiksi vaan osittain erittäin voimakkaasti suuntautunut ja liuskerakenteinen kiillegneissi, joka on rakentamiseen soveltumatonta ja heikkolaatuista. Graniittia löytyy vain pieniä määriä. Hakemusmateriaalin perusteella ei ole ollut mahdollista muodostaa kokonaiskuvaa siitä, minkälaiselle toiminnalle lupaa on haettu. Lukuisat liitteet hakemuksissa ja ristiin viittaaminen, usein olemattomiin kappaleisiin tai liitteisiin, hakemuksen jatkuvat muutokset ja se, että muutokset eivät ole vaikuttaneet selvitysten päivittämiseen, ovat mahdollistaneet toiminnasta koituvien haittojen ja riskien aliarvioimisen tai sivuuttamisen. Hakemus on puutteellisesti ja epäammattimaisesti valmisteltu ja menettely on antanut epäluotettavan kuvan hakijasta. Alueella on tehty paljon valmistelevia töitä, jotka ovat poikenneet hakemuksessa esitetystä. Hankealueelta on esimerkiksi kaadettu suojeltuja pähkinäpensaita ja säästettäväksi luvattua ekologiseen yhteyteen kuuluvaa metsää, sinne on tuotu jätteensekaista maata ja jätetty öljyä valuvia koneita.

Rasituksen kohtuuttomuuden sekä terveys- ja viihtyisyshaitan arvioinnissa on otettava huomioon, että Raalan kylä on hiljainen, rauhallinen ja maalaismainen asuinpaikka, jonka ympäristö rinnastuu valtioneuvoston ohjeiden kannalta enemmän taajaman ulkopuolisiin virkistysalueisiin kuin taajamassa sijaitseviin asuinalueisiin. Vaikka louhinnasta ja murskauksesta aiheutuva meluhaitta ei ylitä valtioneuvoston ohjeita, se muuttaa ympäristön melutilannetta merkittävästi. Alueen lehdot, noroihin purkautuvat pohjavedet, luonnon ydinalue ja ekologinen reitti, sekä lukuisat suojeltavat ja uhanalaiset eläinlajit korostavat alueen erityistä arvoa ja herkkyyttä. Suunniteltu toiminta ei sen pitkäkestoisuus, haitat ja riskit, kaavoitus, nykyinen elinkeinotoiminta sekä etäisyys lähimmistä häiriintyvistä kohteista huomioon ottaen sovi näihin

olosuhteisiin, ja siitä aiheutuva rasitus on kohtuuton. Louhinta-alueet sijoittuvat niin lähelle toisiaan, että lähiasutus häiriintyy koko toiminnan ajan, eikä louhinnan vaiheistus vähennä haittaa. Louhoksen melu, pöly, tärinä ja lisääntyvä raskas liikenne häiritsevät jokapäiväistä elämää ja kiinteistön käyttöä sekä aiheuttavat viihtyisyys- ja terveyshaittaa.

Hankealueen karttoja on hakemuksessa rajattu niin, että ne eivät näytä lähialueen asutuksen todellista määrää. Alueen tiivis kylämainen asutus sijoittuu lähelle tietä, mikä altistaa asutuksen liikenteen tärinälle, melulle ja pölylle. Hankkeen ja sen liikenteen välittömälle vaikutusalueelle jää yli 190 asuntoa. Raskaan liikenteen määrä Raalantiellä kasvaa toiminnan myötä enimmillään 109–217 prosenttia. Ohiajoja voi arvioiden perusteella olla 120–168 vuorokaudessa ympäri vuoden 20 vuoden ajan. Raalantien turvallisuus heikentyy huomattavasti. Alueen savinen maaperä lisää riskiä sille, että liikenteen tärinä koetaan häiritsevänä.

Pöly aiheuttaa riskin asukkaiden ja kotieläinten terveydelle, aiheuttaa viihtyisyyshaittaa, kuormittaa talojen ilmanvaihtolaitteistoja ja heikentää aurinkopaneelien tuottoa. Toiminnoista aiheutuva hengitettävien hiukkasten pitoisuus kasvaa 50 prosenttia, mikä vaikuttaa ilmanlaatuun ja asukkaiden terveyteen, ja on merkittävä muutos nyky-ympäristöön. Typpidioksidipitoisuus kasvaa 30 prosenttia. Pölyävä toiminta ajoittuu mallinnuksessa tarkasteltua lyhyemmälle aikavälille, joten rasitus on todellisuudessa arvioitua suurempi. Louhintaa ja murskausta ei voida sijoittaa näin lähelle asuinaluetta, jossa pöly pääsee etenemään esteettä.

Melumallinnus ja melua koskevat lupamääräykset ovat puutteellisia. Melumallinnuksen perusteella melutasot eivät ylity vaan olisivat raja-arvolla eli noin 55 dB ja 45 dB. Meluarvioissa ei ole otettu huomioon melun impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden sekä heijastusvaikutuksen korjausta, joiden myötä melu ylittää laissa säädetyt raja-arvot. Asutus ja piha-alueet ovat melumallinnuksessa esitettyä lähempänä. Viiden metrin korkuinen meluvalli toteutetaan korkeuteen +65 mpy. louhinnan tapahtuessa korkeudessa +70 mpy. Meluvalli ei suojaa melulta, kun useimmat asuintalot eivät ole sen suojassa, sijaitsevat toiminta-aluetta korkeammalla tai ovat alttiita kalliokaiulle. Hanketien leveydelle ei rakenneta meluvallia. Melulta ja pölyltä suojaava kalliorintaus pienenee louhinnan edetessä. Melurasitusta lisää kalliomäen päällä tehtävä poraus. Nykytilanteen lähtömelutasoa ei ole määritetty.

Tärinän aiheuttamat riskit eli siirtymien, halkeamien ja muiden ongelmien aiheutuminen rakennuksille sekä talousvesi-, jätevesi- ja energiakaivoille ovat merkittävät. Lupapäätöksessä on otettu puutteellisesti huomioon räjäytystöistä ja liikenteestä aiheutuvat tärinävaikutukset sekä räjähddeonnettomuuksien riskit alueen asutukselle, eikä hakemukseen ole sisällytetty asiantuntijan tekemää ajantasaista tärinäselvitystä. Tärinämallinnus on tehty tilanteessa, jossa hankerajat olivat kauempana asutuksesta. Lupapäätöksestä ei ilmene, varastoidaanko alueella räjähteitä ja kuinka paljon niitä käytetään vuodessa. Päätöksessä ei ole otettu huomioon, että valtioneuvoston päätöksen (121/1996) mukaan räjähdystarvikkeiden varastosuojille on oltava suojaetäisyydet. Räjähddevaraston vaaran ja onnettomuuksien seurausten arvioinnissa olisi tullut

ottaa huomioon räjähteiden määrät ja vaarallisuusluokat, käsittely, varastointi ja kuljetus sekä muu toiminta. Lisäksi on jätetty ottamatta huomioon sirpale-, paineaalto- ja värinähaitta asutukselle ja kotieläimille. Kiinteistöille ja kaivoille ja riskiä veden pilaantumisesta ei voi poissulkea. Hakemuksessa esitetyt tiedot eivät ole riittäviä osoittamaan, että rakenteiden vaurioituminen ei ole mahdollista ja että värinästä ei aiheutuisi eräistä naapurisuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kiellettyä seurausta.

Hanke on suunniteltu liian lähelle naapurikiinteistöjä eivätkä MURAUS-asetuksen minimisuojaetäisyydet täyty. Piha-alueet on määritetty mielivaltaisesti ja epäjohtonmukaisesti. Hankealueen läheisyydessä olevat hevostilat ja kanitarhat on tulkittava MURAUS-asetuksessa tarkoitetuiksi melulle ja pölylle erityisen alttiiksi kohteiksi, joita koskee asetuksen 400 metrin suojaetäisyysvaatimus. Louhoshankkeen jatkuva melu, erityisesti äkilliset räjäytysäänet, haittaavat hevostilojen toimintaa niin, että se aiheuttaa kohtuutonta räsitusta. Lisäksi toiminnan pölypäästöt ovat haitaksi hevosille. Lähimmät asuinrakennukset ovat alle 300 metrin päässä louhinta-alueesta, ja hevostilojen laidun- ja tarha-alueet sijaitsevat 200 metrin päässä. MURAUS-asetuksen suojaetäisyydet on toteutettava, ja kun niiden lisäksi otetaan huomioon luonnonsuojelulain kriteerit täyttävä pähkinäpensasesiintymä, kirjojokikorenon levähdyspaikat ja luonnon ydinalueen minimileveys 500 metriä, ottamisalueista rajautuu merkittävä osa pois. Valituksessa on kohtuuttomuusarvioinnin ja minimisuojaetäisyyksien osalta viitattu ympäristönsuojelulain varovaisuusperiaatteeseen ja oikeuskäytäntöön.

Hyöty-haittavertailua ei ole tehty asianmukaisesti. Luvan hakijan taloudellista hyötyä ei ole arvioitu kunnolla, euromääräisesti, eikä hankkeen merkittävälle haittavaikutuksille ympäristöön ja asukkaille ole annettu riittävää painoarvoa. Hankkeen hyödyt ovat pienemmät kuin siitä syntyvät haitat, eikä se siten täytä vesilain edellytyksiä. Pääkaupunkiseudulla on ylitarjontaa kiviaineksesta ja rakentamisen volyyymi on laskussa. Maamassojen kierrätys on lisääntynyt, mikä vähentää läjitystarvetta. Lupaviranomainen ei ole ottanut riittävästi huomioon maa-ainesten hyödyntämiseen liittyviä jätelainsäädännön ja kiertotalouden periaatteita. Hakijan hankkeesta saamaa hyötyä laskee maanomistajille maksettava vuokrahintaa, kone- ja laitevuokrat sekä kiviaineksen laadusta ja rakentamiskelpoisuudesta edellä esitetty. Kiviaineksen laadusta kertoo, että läjitettävän kuution hinta on kaksinkertainen otettavaan verrattuna. Päätöksessä ei ole perusteltu, miksi hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille aiheutuva hyöty on arvioitu huomattavaksi verrattuna menetyksiin. Lähimpien kiinteistöjen arvo laskee hankkeen johdosta noin 30–50 prosenttia, mikä on merkittävä haitta. Louhinnan ja maa-ainesten oton vaikutus kiinteistöjen arvoon on tarkasteltava osana hyöty-haittavertailua. Päätökseen on kirjattu, että vain vesihuollon järjestämisestä aiheutuvat kohtuulliset kulut korvataan, vaikka vesilain mukaan korvattavaksi tulee toimenpiteestä aiheutuva edunmenetys. Todistustaakka on jätetty asukkaille. Päätöksen mukaan vesihuollon järjestämisestä voidaan sopia tai hakea aluehallintoviraston päätös. Tämä on pitkä aika olla ilman vettä.

Hankealue ja hanketie osuvat yhdelle Nurmijärven tärkeistä luonnon ydinalueista. Laadittujen selvitysten perusteella ei ole mahdollista varmistua,

ettei hanke ole ristiriidassa luonnonsuojelulain lajisuojelun ja Natura 2000 -verkoston turvaamisen kanssa. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin kuten hömötiaseen, kirjojokikorentoon, lepakoihin, taimeneen, lahokaviosammaleeseen, ilvekseen, ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. Virtauksen muuttuminen, nitraatit ja vähähappisuus voivat vaikuttaa Linnanajan vuollejokisimpukoihin. Lahokaviosammaleen esiintymistä hankealueella ei ole selvitetty, vaikka sitä löytyi hanketien ympäristöstä. Hankealueen ottoalueella on myös uuden luonnonsuojelulain mukainen pähkinäpensasesiintymä. Lisäksi aluetta ympäröi luontotyyppinä vaarantunut kostea lehto ja sen lähellä sijaitsee uhanalainen lähteikkö. Hanke käytännössä katkaisee ekologisen yhteyden, joka olisi tullut määrittää sitovasti vähintään 500–1 000 metriä leveäksi yhtenäiseksi alueeksi. Ekologista yhteyttä varten vuokrattu alue on hakattu. Viher yhteyden menettäminen vuosikymmeniksi on ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista.

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajemmat, eikä niitä ole mahdollista poistaa lupamääräyksin. Hanke aiheuttaa kohtuutonta haittaa naapurustolle ja alueen luonnon erityistä huonontumista ja olennaista heikentymistä. Kiinteistöjen arvon lasku aiheuttaa merkittäviä taloudellisia menetyksiä, rajoittaa mahdollisuuksia muuttaa alueelta ja heikentää alueen yleistä vetovoimaa ja elinvoimaisuutta.

23) Louhintahiekka Oy:n valitus

Maa-ainesten ottamistoiminnan toiminta-aika on muutettava 20 vuoteen. Lisäksi betoni- ja tiilijätteen, puujätteen, risujen ja kantojen vastaanotto ja käsittely sekä pilaantumattoman ylijäämämaan käsittely muualle toimitettavaksi on sallittava.

Valituksen perusteluja

Maa-ainesten ottamistoiminnan toiminta-ajan pidentäminen haettuun 20 vuoteen mahdollistaa ottamistoiminnan tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen järjestämisen alueella. Ottamisalue on laaja ja koostuu kahdesta eri aikaan louhittavasta alueesta. Louhinta järjestetään yksi alue kerrallaan toiminnan ympäristövaikutusten pienentämiseksi. Toiminta täyttää maa-aineslain 10 §:n vaatimukset hankkeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin liittyen.

Lupapäätös ei salli maa-ainesten käsittelyä muualla hyödynnettäväksi, mikä vaikeuttaa maa-ainesten tehokasta kierrättämistä ja etusijajärjestyksen noudattamista. Lupamääräyksen 9 perusteella alueelle ei voida toimittaa mitään hyödyntämiskelpoisia maa-aineksia, kun ainoa käsittelytapa niille on loppusijoittaminen. Tämä on ongelmallista toiminnan järjestämisen kannalta, sillä jokaisesta erästä tulisi olla tiedossa niiden hyödyntämiskelpoisuus ennen alueelle toimittamista. Lupa muiden materiaalien kierrättämiseen alueella mahdollistaa materiaalien tehokkaan kierron toiminnanharjoittajille ja muille alueen toimijoille. Kokonaisuudessaan kierrätystoiminta muodostaa pienen

osan hankealueen toiminnasta ja sen ympäristövaikutuksista. Haetut kierrätysmateriaalien vuosittaiset enimmäismäärät ovat loppusijoitettavaksi sallittuun 320 000 tonniin verrattuna pieniä. Kierrätystoiminnan salliminen muuttaa vastaanotettavien materiaalien vuosittaista enimmäismäärää vain vähäisesti kokonaisuutena noudettaessa 344 000 tonniin. Käsittelyn aiheuttama lisääntynyt liikenne-, melu- ja pölyvaikutus ei muuta ympäristövaikutuksia merkittävästi, ottamistoimintaan liittyvien louhinnan, murskauksen ja rikotuksen muodostaessa suurimmat ympäristövaikutukset. Hankkeen melu- ja ilmanlaatuvaikutukset eivät selvitysten perusteella ylitä ohjearvoja kaikkien haettujen toimintojen sisältyessä hankkeeseen. Kierrätystoimintojen salliminen ei aiheuta ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitystä.

24) [REDACTED] valitus

Päätökset 294/2024 ja 295/2024 on ensisijaisesti kumottava ja toissijaisesti palautettava lupaviranomaiselle lisäselvityksiä varten ja lupien muuttamiseksi niin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutukset sekä luonnon ja eläimistön tuho minimoidaan, alueen asukkaiden elinolosuhteet turvataan ja hakemuksessa esitetyt haittojen lieventämiskeinot kirjataan lupapäätökseen ja toteutetaan. Virheelliset tiedot kiinteistöjen omistuksista ja sopimuksista on korjattava.

Valituksen perustelut

Hankkeen negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti hakemuksessa esitettyä laajempia. Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja luontoon ja se aiheuttaa liikenteineen melun, pölyn ja tärinän myötä pitkäaikaista ja jatkuvaa kohtuutonta räsitystä asukkaille, estää kiinteistöjen turvallisen käytön sekä vaarantaa juomaveden laadun ja määrän. Hanke on suunniteltu liian lähelle naapurikiinteistöjä eivätkä MURAUS-asetuksen minimisuojaetäisyydet täyty. Lähimpien kiinteistöjen arvo alenee hankkeen johdosta merkittävästi. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia suojeltaviin lajeihin ja luonnonoloihin sekä ekologiseen yhteyteen ja luonnon ydinalueen säilymiseen alueella. Haitat ovat kohtuuttomat.

Hanke on pohjaveden pilaamiskiellon vastainen. Pohjavedenpinnan korkeutta ei ole osoitettu riittävällä varmuudella, mikä aiheuttaa riskin alueen asukkaiden talousvesille. Selvityksiin ja tulkintoihin liittyy virheitä ainakin eräiden talousvesikaivojen osalta. Pohjavesivaikutuksilla on merkittävä haitta taimenvesistöön ja taimenen poikasiin. Männistönojaan tai Linnanojaan purkautuvan pohjaveden vähenemisen seurauksena voi olla taimenkantojen taantuminen tai häviäminen.

Alueelle tuotavat pilaantumattomat maa-ainekset saattavat sisältää haitallisia tai myrkyllisiä aineita, jotka suotautuvat hiekka-aineksen läpi pohjaveteen. Huonosti vettä läpäisevien maamassojen sijoittaminen pohjavesialueelle voi muuttaa pohjavesiolosuhteita esimerkiksi happitilannetta huonontamalla, jolloin maaperän luontaisten metallien liukoisuus lisääntyy. Pilaantumattomilla

ylijäämämailla on lieviä haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveden laadullisiin tekijöihin.

Hankkeen tieyhteyden on virheellisesti kerrottu sijoittuvan [REDACTED] kiinteistölle 543-412-1-1184. Kiinteistön omistuksesta ja omistajien hankkeelle antamasta suostumuksesta tai sopimuksesta annetut tiedot ovat virheelliset. Prosessi on ollut YVA-vaiheesta alkaen epäselvä ja hakemukset ovat sisältäneet virheitä ja harhaanjohtavaa tietoa. Alueella on tehty paljon valmistelevia töitä, jotka ovat poikenneet hakemuksessa esitetystä, ja hankealueelle on esimerkiksi tuotu jätteensekaista maata ja rakennettu luvatta hanketie valittajien kiinteistölle. Luvat on kumottava hankkeen pitkäaikaiset haittavaikutukset ja riskit, louhoshankkeen tarpeettomuus, huono suunnittelu, väärinkäytökset ja virheet huomioon ottaen.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevasta luvan hakijan valituksesta ja vesitalouslupapäätöstä koskevista valituksista julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Nurmijärven kunnassa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksista. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö- ja luonnonvarat - sekä liikenne- ja infrastruktuuri vastuualueille, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalataloustalousviranomaiselle, Nurmijärven kunnan ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisille, Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:lle ja Nurmijärven Vesi -liikelaitokselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksista. Lisäksi luvan hakijalta on pyydetty vastine muiden asiassa jätettyjen valitusten johdosta.

[REDACTED] on toimittanut lisäselvitystä, jonka mukaan hankkeen yhteisvaikutukset Korvenniityn aurinkovoimahankkeen kanssa tulisi selvittää ja ottaa huomioon. Hankkeilla on yhteisvaikutuksia ekologisiin yhteyksiin, sadevesi- ja pohjavesikertymään, vesistökuormitukseen ja meluun. Selvitys on toimitettu tiedoksi lausunto- ja vastinepyyntöjen vastaanottajille.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lausunnot, joiden mukaan lupaharkinnassa tarkasteltu uusi tieyhteys toiminta-alueelta Raalantielle sijoittuu karttatarkastelun perusteella kiinteistöille 543-412-1-874, 543-412-1-1183 ja 543-412-1-1233. Kiinteistöt ovat saman yksityishenkilön omistuksessa kuin toiminnan sijaintikiinteistö. Hakemusasiakirjoissa ja valituksenalaisen päätöksen kertoelmaosassa esitetyt tiedot uuden tieyhteyden sijoittumisesta kiinteistöille 543-412-1-1184 ja 543-412-1-128 ovat olleet virheelliset. Lupaharkinnassa on tieyhteyden osalta otettu huomioon ainoastaan toimintaan liittyvän liikenteen päästöt toiminta-alueelta Raalantielle. Päätöksellä ei ole annettu lupaa tieyhteyden rakentamiselle eikä lupaharkinnassa ole arvioitu tieyhteyden soveltuvuutta muutoin kuin liikenteen päästöjen kannalta. Virheellä ei ole ollut vaikutusta lupaharkintaan. Lausunnoissa on muutoin

viitattu valituksenalaisten päätösten ratkaisuihin ja perusteluissa esitettyyn ja todettu, ettei valituksissa ole esitetty mitään uutta asiaan vaikuttavaa.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on antanut päätöstä numero 295/2024 koskevista valituksista vastineen, jossa on todettu, että alimman louhintatason muutoksen tasolta +60 metriä tasolle +70 metriä (N2000) myötä mahdolliset pohjavesivaikutukset ovat aiemmassa suunnitelmassa esitettyä vähäisemmät. Päätöksessä on riittävästi arvioitu luvan myöntämisedellytyksiä ja annettu tarvittavat lupamääräykset yksityisille talousvesikaivoille mahdollisesti aiheutuvien vaikutusten tarkkailemiseksi. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja, on päätöksessä määrätty toiminnan välittömästi keskeyttämisestä ja toimenpiteistä haittojen poistamiseksi.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on antanut päätöstä 294/2024 koskevista valituksista vastineen, jossa on muun ohella todettu, että ELY-keskuksen hakemuksesta antamat lausunnot on otettu päätöksessä pääosin huomioon. Valituksissa ei ole tuotu esille sellaista, mikä antaisi perustetta arvioida päätöstä toisin. Lumikallion hankealueen ja Hämeentien välinen hanketoimijan hallinnoima alue on säilytettävä puustoltaan riittävän kattavana siten, että ekologisen yhteyden toiminnallisuus säilyy ajallisesti yhtenäisenä ennen toiminnan aloittamista ja sen aikana. Mikäli puusto Lumikallion hankealueen ja Hämeentien väliseltä alueelta hakataan, ekologisen yhteyden toiminta heikkenee ja osin estyy, kunnes uusi puusto on kasvanut riittävästi. Lumikallion hankealueen louhinta ja täyttö ylijäämämailla sekä maisemoinnissa istutettujen taimien kasvu osaksi ekologista yhteyttä kestää arviolta 10–15 vuotta. Lumikallion hankealueen ja Hämeentien välissä olevan alueen sekä Lumikallion hankealueen yhtäaikainen metsän kaataminen ei täytä ekologisen yhteyden säilyttämisen kriteereitä. Hankealueella tapahtuvat metsänhakkuut on vaiheistettava louhinnan edetessä siten, että puusto säilyy ottamisalueella mahdollisimman pitkään osana ekologista yhteyttä ja melu- ja pölysuojana ympäröivän asutuksen suuntaan. Päätöksen nykytila- ja suunnitelmapakettiin on syytä merkitä ottamisalueen lisäksi suunnitelma-alue, jonka suojapuusto on hakijan hallinnassa ja jolle voidaan antaa lupamääräyksiä muun muassa suojapuuston säilyttämisestä.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on täydentänyt vastinettaan ilmoittamalla, että Nurmijärvelle ja Tuusulaan sijoittuva Jäniksenlinnat-Raala aurinkovoimapuisto edellyttää 28.2.2025 annetun päätöksen mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Nurmijärvelle sijoittuva Korvenniityn aurinkovoimapuisto ei 28.5.2025 annetun päätöksen mukaan edellytä YVA-menettelyä. YVA-lain liitteen 2 kohdan 1 b mukaan huomioon tulee ottaa hankkeen yhteisvaikutukset vain muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa. Louhintahiekka Oy:n Nukarin hanketta ja Jäniksenlinnat-Raala aurinkovoimahanketta ei ole näin ollen voitu ottaa huomioon yhteisvaikutusten osalta valituksenalaista päätöstä tehtäessä.

Nurmijärven kunnanhallitus on antanut vastineen, jossa on vaadittu luvan hakijan valituksessa esitettyjen vaatimusten hylkäämistä sekä esitetty muun ohella seuraavaa:

Tapauskohtainen YVA-menettely on tarpeen Louhintahiekka Oy:n hankkeen ja sen ympärille suunnitellun merkittävän aurinkovoimahankkeen yhteisvaikutusten arvioimiseksi. Hankkeiden toteutuessa samanaikaisesti alueelle kohdistuvat ympäristövaikutukset moninkertaistuvat.

Toiminta-ajan pidentäminen ei ole perusteltua. Pidempi toiminta-aika lisää alueen ympäristövaikutuksia, kuten melua, pölyä ja liikennettä, mikä heikentää lähialueen asukkaiden elinympäristöä ja asumisviihtyvyyttä. Pidempi toiminta-aika vaarantaa hankealueen ekologiset yhteydet, jotka ovat tärkeitä alueen metsäluonnon ydinalueille. Ekologisten yhteyksien heikkeneminen tai tuhoutuminen vaikuttaa haitallisesti alueen biodiversiteettiin. Pidempi toiminta-aika lisää riskiä lähialueen talousvesikaivojen veden laadun ja määrän heikkenemiselle, mikä aiheuttaa kohtuutonta räsitusta asukkaille.

Jätteenkäsittelytoiminnan salliminen ei ole perusteltua. Kierrätystoiminta aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka eivät ole hyväksyttäviä. Jätteenkäsittelytoiminta lisää riskiä lähialueen talousvesikaivojen veden laadun ja määrän heikkenemiselle, mikä aiheuttaa kohtuutonta räsitusta asukkaille. Louhintahiekka Oy:n esittämät kierrätystoiminnan määrät ovat kokonaisuuteen verrattuna suhteellisen pieniä, mutta niiden vaikutukset ympäristöön ovat silti merkittäviä. Kierrätystoiminnan valvonta ja jätteiden hyödyntämiskelpoisuuden arviointi ennen alueelle toimittamista ovat haastavia ja lisäävät hallinnollista taakkaa. Tämä vaikeuttaa toiminnan järjestämistä ja jätelain etusijajärjestyksen noudattamisen varmistamista.

Nurmijärven kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena toimiva Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, Nurmijärven kunnan kaavoitusviranomainen, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomainen, Pääkaupunkiseudun Vesi Oy ja Nurmijärven Vesi -liikelaitos eivät ole antaneet vastineita.

[REDACTED] ovat antaneet valituskuulutusten johdosta vastineet, joissa on vastustettu hanketta. [REDACTED]

[REDACTED] ovat vastineissa vaatineet päätösten 294/2024 ja 295/2024 kumoamista. [REDACTED]

[REDACTED] ovat vaatineet luvan hakijan valituksessa esitettyjen vaatimusten hylkäämistä. Vastineissa on muun ohella tuotu esille, että hakemuksessa on puutteita, tiealue on rakennettu ennen luvan myöntämistä, hankkeesta tapahtunut YVA-vaiheen jälkeen muutoksia, vakuus on riittämätön, hankkeesta aiheutuu melu-, tärinä-, pöly-, liikenne- ja viihtyisyshaittoja sekä kohtuutonta räsitusta, ja että hankkeella on haitallisia vaikutuksia pohjaveteen, talousveteen, vesiekosysteemeille, luonnolle ja Raalan kartanoalueen kulttuuriarvoille. Vaikutukset ulottuvat myös osayleiskaavoitetulle alueelle. Yhteisvaikutuksia lähialueelle suunniteltujen aurinkovoimahankkeiden kanssa ei ole selvitetty.

Louhintahiekka Oy on antanut muiden asiassa jätettyjen valitusten johdosta vastineen, jossa on muun ohella esitetty, että luvat ovat sovellettavien säädösten mukaisia, lupien myöntämiselle ei ole ollut esteitä, eikä päätösten mukainen toiminta aiheuta yksin tai yhteisvaikutusten takia ympäristönsuojelulain 49 §:ssä, maa-aineslain 3 §:ssä tai vesilain 4 §:ssä kiellettyjä seurauksia. Lupaviranomaisella on ollut kattavasti tietoa hankkeen vaikutuksista lupaharkinnan tukena. Hakija on toimittanut vaaditut täydennykset ja lisäselvitykset. Hakemuksen sisällössä on otettu huomioon YVA-arviointiselostuksesta annettu perusteltu päätelmä ja siinä vaaditut lisäselvitykset on toteutettu. Päätöksentekoa varten on toimitettu tarvittava aineisto ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin ja hallintolain 31 §:n mukaisesti. Luvassa on määrätty kattavasti tarkkailtavaksi hankkeen ilmanlaatu-, melu-, pinta-, pohja- ja talousvesi- sekä kalastovaikutukset.

Ympäristömeluselvityksen perusteella hanke ei aiheuta valtioneuvoston päätöksessä säädettyjen ulkomelun yö- tai päiväajan ohjearvojen ylityksiä häiriintyvissä kohteissa. Toiminnan enimmäisäänitasosta on määrätty lupamääräyksessä 22, meluvaikutuksien tarkkailusta määräyksessä 31 ja melunhallintasuunnitelmasta määräyksessä 32. Mittauksilla voidaan varmistua toiminnan aiheuttamasta äänitasosta lähimmissä häiriintyvistä kohteissa ja siitä, onko melulla sen häiritsevyyteen vaikuttavia erityispiirteitä. Melunhallintasuunnitelmalla voidaan vähentää häiriötä ympäristön asukkailla toiminnasta tiedottamisella ja suunnittelemalla meluntorjuntatoimenpiteet jokaiselle toimintavaiheelle.

Ilmanlaatuselvitys on liitetty hakemukseen ja mallinnuksen perusteella valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadulle (79/2017) annetut raja-arvot hengitettävälle pienhiukkasille sekä typpidioksidille eivät toiminnan seurauksena ylity lähistön asuinrakennuksilla, mikä voidaan varmistaa lupamääräyksen 33 mukaisella tarkkailulla.

Liikennevaikutuksia koskevien selvitysten perusteella toiminnan vaikutukset Hynnänkorventien ympäristön meluun ja viihtyisyyteen ovat vähäisiä. Toiminta ei aiheuta sellaista muutosta yleisten teiden liikennemääriin, että niiden liikenteen päästöjä tulisi tarkastella osana hankkeen vaikutuksia.

Lupamääräyksen 23 mukaisilla tärinävaikutusten riskinarvioinnilla, katselmuksilla ja tarkkailulla voidaan estää räjäytysten aiheuttamat haitalliset tärinävaikutukset hankealueen ympäristön asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä.

Hankkeen vaikutuksia Männistönojaan, Linnanojaan, Palojokeen ja Vantaanjokeen on selvitetty asiantuntijoiden toimesta YVA-menettelyssä ja lupaprosessin aikana. Hankkeen suunnitelmia on muutettu arviointimenettelyn jälkeen hakemusvaiheessa siten, että kaikki hankealueen valumavedet ohjataan yhteen vesienkäsittelyjärjestelmään, josta ne lasketaan käsittelyn jälkeen Männistönojaan. Toiminnan vaikutukset Linnanojaan ovat vähäisiä ja rajoittuvat pintavalunnan ja suotautuvan pohjaveden määrään. Hankkeen pölyvaikutuksia Linnanojaan torjutaan ajoväyliä kastelemalla ja rakentamalla kulkuväylä hankealueelle riittävän karkeasta kiviaineksesta, jossa pölyävän hienoaineksen osuus on minimoitu.

Vesienkäsittelyjärjestelmä on suunniteltu hakemusvaiheelle tavanomaisella tarkkuudella. Tarkempi suunnitelma voidaan tehdä, kun rakennuspaikka on raivattu ja maastomittaukset tehty, ja toimitetaan valvojan viranomaisen hyväksyttäväksi ennen rakennustöiden aloittamista määräyksen 18 mukaisesti. Toiminnan pintavesitarkkailusta on määrätty määräyksessä 30, jonka avulla varmistetaan vesienkäsittelyjärjestelmän toimivuudesta. Toiminta ei aiheuta merkittävää muutosta Männistönojan ravinne- ja kiintoainekuormitukseen, joka aiheutuu jatkossakin pääosin maataloudesta.

Hankkeen vaikutuksia Vantaanjoen Natura 2000 -alueeseen on selvitetty asiantuntijaselvityksellä, jonka mukaan hankealueen valumavesien osuus Vantaanjoen kuormituksessa on käytännössä mitätön johtuen hankealueen pienestä vesimäärästä suhteessa Palojoen vesimäärään sekä valumavesien käsittelystä ennen niiden päätymistä Männistönojaan.

Männistönojan nousuesteselvityksen perusteella Männistönoja muuttuu kaloille kulkukelvottomaksi viimeistään noin 815 metriä ennen hankealuetta. Lupapäätöksessä on määrätty kalataloudellisesta tarkkailusta, jolla varmistetaan, ettei toiminnalla ole haitallisia vaikutuksia Männistönojan, Palojoen tai Vantaanjoen kalastoon.

Toiminta-alueen ja sen lähiympäristön maaperää, kallioperää ja pohjavesiolosuhteita on tutkittu kattavasti. Selvityksen perusteella toiminnan ei voida olettaa aiheuttavan vaaraa muutoksista pohjaveden laatuun tai antoisuuteen hankealueen ympäristön kaivoissa. Arvio perustuu alueen koerei'issä tehtyihin vesimenekikokeisiin, joiden tulosten perusteella on voitu määrittää alueen kallioperän vedenläpäisevyyttä kuvaava k-arvo ja edelleen pohjaveden alenemavyöhykkeiden laajuus käyttäen Sichardtin kaavaa. Valittajien mukaan laskelma olisi tullut toteuttaa käyttäen varsin korkeaa k-arvoa, koska alueen kallioperässä esiintyy kiillegneissia. Kallioperän vedenläpäisevyyden määrittävä tekijä on kuitenkin rakoilu kivilajin sijaan. Pinnankorkeuden alenema on määritetty sen perusteella, mikä pohjavedenpinnan korkeus on louhinta-alueen reunalla, jossa alenema tapahtuu, ei sen perusteella, mikä se on korkeimmillaan louhinta-alueella. Kritiikki tutkimusreikien sijainnista enimmäkseen ottamisalueen ulkopuolella ei ole perusteltua, sillä alenemaa määrittävä tekijä on kallioperän vedenläpäisevyys ja pinnankorkeus ottamisalueen reunalla, ei sen keskellä. Mahdollinen De Geer -moreenimuodostuma Linnamäen laella on todennäköisesti ohut, eikä se esiinny maaperäkartassa, jossa Linnamäen laki on merkitty kalliomaaksi. Pinta-alaltaan pienen ja todennäköisesti ohuen moreenikerrostuman merkitys alueen pohjavesiolosuhteille ei ole merkittävä. Pohjavedenpinnan korkeutta ja laatua tarkkaillaan hankealueen ja lähimpien talousvesikaivojen välissä sijaitsevista pohjaveden tarkkailupisteistä, jolloin mahdolliset muutokset pohjavedenpinnan korkeuteen tai laatuun havaitaan ennen vaikutuksia talousvesikaivoissa. Louhinta-alueesta lähimpien asuinkiinteistöjen talousvesikaivojen vedenlaatua tarkkaillaan. Pohjaveden ja talousvesikaivojen tarkkailusta on määrätty lupapäätöksen määräyksessä 30.

Vastaanottavien maa-ainesten laadusta ja vastaanotosta on määrätty lupapäätöksen määräyksissä 5–7 ja tarkkailusta määräyksessä 29, millä

varmistetaan siitä, ettei alueelle oteta vastaan pilaantuneita maa-aineksia, jotka voisivat aiheuttaa riskin maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta. Lisäksi määräyksessä 10 määrätään, ettei louhosalueen pohjalle saa sijoittaa humuspitoisia pintamaita, ruoppausmassoja tai maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen kynnsarvot. Hankealueen täyttö on suunniteltu niin, että täyttökerroksen läpi suotautuva vesi siirtyy salaojakerroksen läpi pintavedeksi alueen ojastoon, mikä vähentää entisestään maa-aineksen loppusijoittamisen alueen pohjavedelle aiheuttamia riskejä.

Uudenmaan maakunnan ekologisia yhteyksiä- ja verkostoja koskeneessa selvityksessä Lumikallion ottamisalue kuuluu osin länsi-itä-suuntaiseen ekologiseen yhteyteen. Toiminta ei merkittävässä määrin vähennä selvityksessä esitetyn länsi-itäsuuntaisen yhteyden leveyttä. Nurmijärven kunnan valitukseen liitettyssä selvityksessä mainittu Lumikallion pohjoiseteläsuuntainen ekologinen yhteys kaventuu ottamistoiminnan vuoksi. Vaikutuksen minimoimiseksi Lumikallion ottamisaluetta on kavennettu idässä, ja toiminnanharjoittaja on vuokrannut ottamisalueen itäpuolisen kiinteistön toiminnan ajaksi, jolloin säilytettävän pohjoiseteläsuuntaisen ekologisen yhteyden leveydeksi on saatu 415 metriä. Pohjois-eteläsuuntainen yhteys katkeaa toiminnasta riippumatta hankealueen pohjoispuolella kantatiehen 45.

Päätökseen liitetyn ottamissuunnitelman louhinta-alueen rajaukset ovat MUR AUS-asetuksen 3 §:n mukaisia. Louhinta-alueen rajaamiseen käytetyt piha-alueet perustuvat ilmakuvista tehtyihin arvioihin piha-alueen laajuudesta. Piha-alueet on määritetty muun muassa piha-aitojen ja nurmialueiden perusteella, jotka ovat oleskelupihaa määrittäviä ja sitä ympäristöstä erottavia elementtejä. Kotieläinten pitoon tarkoitettuja aitauksia tai maa- ja metsätalouskäytössä olevia alueita ei voida pitää asumiseen tai loma-asumiseen käytettävän rakennuksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevana oleskeluun tarkoitettuna piha-alueena. Asetuksen perustelumuiistossa olevaa mainintaa eräistä poikastuotantolaitoksista, jotka voisivat olla suojaetäisyysvaatimuksen piirissä, ei ole sisällytetty asetustekstiin. Poikastuotantolaitoksilla viitataan kalankasvattamoihin. Valituksissa on virheellisesti tulkittu termin tarkoittavan muun muassa lemmikkikanien aitauksia ja hevosten laitumia.

Vakuus kattaa tarpeelliset jälkihoitotoimet, eli maankaatopaikan maisemoinnin sekä jälkitarkkailun, ja on ympäristönsuojelulain 59 §:n mukainen.

Hakemuksessa ja päätöksessä on ollut virhe niiden kiinteistöjen kiinteistötunnusten osalta, joiden kautta kulkuyhteys alueelle rakennetaan. Tieyhteys rakennetaan kiinteistöjen 543-412-1-874, 543-412-1-1183 ja 543-412-1-1233 kautta. Kiinteistöjen omistaja on antanut suostumuksensa kiinteistöjen käyttämiseen tieyhteyttä varten. Hakemukseen on liitetty suunnitelma tieyhteydestä ja lupaviranomainen on voinut arvioida hankkeen vaikutuksia suunnitellun tieyhteyden osalta virheestä huolimatta. Toinen hakemuksessa ollut virheellinen tieto koski kiinteistön [REDACTED] kaivokartoituksen yhteydessä laadittua kaivokorttia, jossa kaivon vedenpinnan korkeus oli merkitty kaivon pohjan tasoksi. Pinnankorkeustieto on ollut oikein

toiminta-aikojen kohtuullistamista ja ulkopuolisen räjähdekonsultin käyttämistä räjäytyssuunnitelmien laadinnassa, Raalan Kyläyhdistys ry:n ja asiakumppaneiden vastaselityksessä objektiivisen selvityksen puute, kallioperän, pohjaveden ja Männistönojan tutkimuksiin liittyvät virheet ja epäselvyydet, sisätilojen melu, maisemahaitat, hanketien hulevesivaikutukset, alueelle mahdollisesti sijoittuva luokittelematon pohjaveden muodostumis- ja pohjavesialue sekä lupaviranomaisen toiminnan puutteet, ja [REDACTED] vastaselityksessä selvitysten ja hulevesien käsittelyn puutteet sekä vaikutukset liikenteeseen, maisemaan ja ekologiseen yhteyteen.

Louhintahiekka Oy on antanut vastaselityksen, jossa on muun ohella esitetty, että alueen muilla toimijoilla on tarkoitettu lähialueella rakentamista, maarakennusta ja purkutoimintaa tekeviä yrityksiä, joilta voidaan ottaa vastaan betoni- ja tiilijätettä, energiapuuta ja ylijäämämaita, eivätkä ne operoisi alueen jätteenkäsittely- tai muita toimintoja. Ylijäämämaita hyödyntämiskelpoisuudella ei viitata maa-ainesten pilaantuneisuuteen vaan niiden geoteknisiin ominaisuuksiin, kuten raekokoon, joita ei tavanomaisesti määritetä maa-aineksista ennen niiden toimittamista loppusijoitettavaksi. Jätteenkäsittelytoiminnot on sisällytetty hakemuksessa tehtyyn kuormamäärälaskelmaan ja arvioon hankkeen liikennevaikutuksista.

[REDACTED] on hallinto-oikeuden pyynnöstä esittänyt lisäselvityksenä valitusoikeuden perustuvan siihen, että hankealueen viereinen kiinteistö on valittajien vanhempien omistuksessa sekä valittajien säännöllisessä käytössä ja tulevaa perintöä.

Hallinto-oikeus on lähettänyt luvan hakijalle tiedoksi muiden valittajien antamat vastaselitykset sekä kuulutuksesta annetun vastineen täydennyksen ja muille valittajille luvan hakijan vastaselityksen.

Raalan Kyläyhdistys ry asiakumppaneineen on 26.3.2026 ja 8.5.2026 toimittanut hallinto-oikeudelle lisäkirjelmät, joissa on tuotu esille alueelle suunnitellun tierakentamisen sekä Jäniksenlinnat-Raala ja Korvenniityn aurinkovoimahankkeiden vaikutus valituksenalaisen päätöksen mukaiseen hankkeeseen. [REDACTED] on 25.5.2026 toimittanut hallinto-oikeudelle lisäkirjelmän, jossa on ollut kyse hakijayhtiön toiminnasta toisen hankkeen yhteydessä. [REDACTED] on 2.6.2026 toimittanut hallinto-oikeudelle lisäkirjelmän, jossa on ollut kyse kiinteistölle rakennetun saunarakennuksen vaikutuksesta piha-alueen määrittelyyn. Lisäkirjelmät on lähetetty tiedoksi luvan hakijalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki [REDACTED] valitusta.

2. Hallinto-oikeus [REDACTED]

[REDACTED], Raalan Kyläyhdistys ry:n ja asiakumppanin sekä [REDACTED] valitukset hyväksyen kumoo maa-aines- ja ympäristölupapäätöksen 294/2024 ja hylkää lupaa koskevan hakemuksen.

Lausuminen Nurmijärven kunnan, Nukarin ja Raalan osakaskuntien, [REDACTED] sekä Louhintahiekka Oy:n maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä 294/2024 koskevista valituksista raukeaa.

3. Hallinto-oikeus kumoo vesitalouslupapäätöksen 295/2024 ja hylkää lupaa koskevan hakemuksen.

4. Hallinto-oikeus hylkää Nurmijärven kunnan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Valituksen tutkimatta jättäminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valittajalla ei ole valitusoikeutta.

Maa-aineslain 20 §:n 2 momentin mukaan 4 a §:ssä tarkoitettuun yhteiseen lupapäätökseen haetaan muutosta siten kuin ympäristönsuojelulain 191 §:ssä säädetään. Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella. Vesilain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan muutosta lain nojalla annettuun päätökseen saa hakea asianosainen.

[REDACTED] on esittänyt valitusoikeuden perustuvan siihen, että hankkeen vaikutusalueella on valittajien vanhempien asuinkiinteistö, jota valittajat säännöllisesti käyttävät, ja joka on heidän tulevaa perintöään. Hallinto-oikeus katsoo, että päätöksillä ei tällä perusteella ole asianosaisaseman synnyttäviä välittömiä vaikutuksia mainittujen valittajien oikeuteen tai etuun ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdassa tai vesilain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. [REDACTED] valitus on siten jätettävä puuttuvan valitusoikeuden vuoksi tutkimatta.

2. Maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevat valitukset

Sovellettavia säännöksiä

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai

melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 1–5 mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain (*naapuruussuhdelaki*) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja

taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta.

Naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Pykälän 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Jätelain 5 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitetaan *jätteellä* ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.

Jätelain asian vireilletulohetkellä voimassa olleen 6 §:n 15 kohdan mukaan *jätteen hyödyntämisellä* tarkoitetaan toimintaa, jonka ensisijaisena tuloksena jäte käytetään hyödyksi tuotantolaitoksessa tai muualla taloudessa siten, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita tai esineitä, mukaan lukien jätteen valmistelu tällaista tarkoitusta varten ja 16 kohdan mukaan *jätteen loppukäsittelyllä* jätteen sijoittamista kaatopaikalle, polttoa

ilman energian talteenottoa tai muuta näihin rinnastettavaa toimintaa, joka ei ole jätteen hyödyntämistä, vaikka toiminnan toissijaisena seurauksena on jätteen sisältämän aineen tai energian hyödyntäminen, mukaan lukien jätteen valmistelu loppukäsittelyä varten.

Jätelain 13 §:n 2 momentin mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Jätteen keräyksessä ja kuljetuksessa sekä jätteen käsittelylaitoksen tai -paikan sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei jätehuollosta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua ja hajua taikka viihtyisyyden vähentymistä. Toiminnan, laitoksen tai paikan on lisäksi sovelluttava ympäristöön ja maisemaan.

Asian vireilletulohetkellä voimassa olleen jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012, *jäteasetus*) 2 §:n 1 momentin mukaan asetuksen liitteessä 1 on luettelo toimista, jotka ovat jätteen hyödyntämistä, ja 2 momentin mukaan liitteessä 2 toimista, jotka ovat loppukäsittelyä. Asetuksen liitteen 1 kohdan R 5 mukaan jätteen hyödyntämistä on muiden epäorgaanisen aineiden kierrätys ja talteenotto sekä kohdan R 11 mukaan toimissa R 1–R 10 syntyneiden jätteiden käyttö. Asetuksen liitteen 2 kohdan D 1 mukaan jätteen loppukäsittelyä on jätteen sijoittaminen maahan tai maan päälle, kuten kaatopaikalle.

Jäteasetuksen 12 §:n 2 momentin mukaan sen, joka hyödyntää jätettä sijoittamalla tai levittämällä sitä maahan, on käytettävä jätettä vain maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta tarpeellinen määrä tai siten, että sen käyttö muutoin vastaa mahdollisimman tarkasti tarvetta.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (*MURAUS-asetus*) 3 §:n 1 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa alle 400 metrin päähän sairaalasta, päiväkodista, hoito- tai oppilaitoksesta taikka muusta melulle tai pölylle erityisen alttiista kohteesta. Pykälän 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

MURAUS-asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

Asiassa saatu selvitys

Päätöksellä sallittu toiminta

Valituksenalaisella päätöksellä 294/2024 Louhintahiekka Oy:lle on myönnetty maa-aineslain mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen ja ympäristölupa kiviaineksen louhintaan, murskaukseen sekä pilaantumattoman maa-ainesjätteen loppusijoittamiseen ja hyödyntämiseen varasto- ja toimintakentän ja maavallien rakentamisessa.

Hankealue koostuisi asiakirjojen mukaan kahdesta noin 300 metrin etäisyydelle toisistaan sijoittuvasta ottamisalueesta, joita myöhemmin käytettäisiin ylijäämämaiden loppusijoittamiseen, ottamisalueiden väliin rakennettavasta varasto- ja toimintakentästä sekä vesienkäsittelyalueesta. Toiminta aloitettaisiin vesienkäsittelyjärjestelmän, kentän sekä aluetta vesienkäsittelyaluetta lukuun ottamatta ympäröivien viisi metriä korkeiden maavallien rakentamisella. Kiviaineksen ottaminen alkaisi Lumikallion ottamisalueen länsiosasta ja etenisi sieltä ensin itään ja etelään ja sen jälkeen kaakkoon. Lumikallion jälkeen louhittaisiin Linnamäen ottamisalue, jossa louhinta etenisi koillisesta lounaaseen. Louhinta- ja murskaustoiminta ei olisi käynnissä molemmilla alueilla samaan aikaan. Maankaatopaikan toiminta aloitettaisiin ottamistoiminnan ollessa käynnissä ja sen yhteydessä saisi lupamääräyksen 5 mukaan vuosittain vastaanottaa enintään 320 000 tonnia maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alempia ohjeita. Lupamääräyksessä on lisäksi muun ohella rajoitettu maa-ainesten vastaanottoa tietyiltä teolliseen toimintaan käytetyiltä alueilta, ellei niiden pilaantumattomuudesta ole varmuutta, sekä kielletty jätettä sisältävän ja jätteillä stabiloitujen ja haitta-ainesten liukoisuuden vähentämiseksi stabiloitujen maa-ainesten vastaanotto.

Louhinta ulotettaisiin tasoon +70,0 metriä (N2000). Lupamääräyksellä 1 sallittu kiviaineksen kokonaisottomäärä on Lumikallion alueella 917 000 k-m³ ja Linnamäellä 340 000 k-m³. Lumikallion ottamisalueen pinta-ala olisi noin 9,9 hehtaaria ja Linnamäen noin 4,3 hehtaaria. Toiminta-alue olisi pinta-alaltaan noin 29 hehtaaria ja koko hankealue maavalleineen ja vesienkäsittelyalueineen noin 40 hehtaaria.

Lumikallion täyttöalueen pinta-ala olisi 10,1 hehtaaria ja alueelle sijoitettavan maa-ainesjätteen kokonaismäärä lupamääräyksen 9 mukaan 1 380 000 m³. Linnamäen täyttöalueen pinta-ala olisi 6,4 hehtaaria ja alueelle sijoitettavan maa-ainesjätteen määrä lupamääräyksen 9 mukaan 586 000 m³.

Kiviaineksen varastointi ja seulonta tehtäisiin alueelle rakennettavalla varasto- ja toimintakentällä, jonka pinta-ala olisi noin kuusi hehtaaria. Kenttä rakennettaisiin murskepintaisena ja se päällystettäisiin niiltä alueilta, joilla tehdään kaluston huoltoa ja tankkausta. Tasauserroksen paksuus olisi keskimäärin 500 mm ja rakennekerroksien 400 mm. Rakennekerrokseen käytettäisiin joko muualta tuotua ylijäämämursetta tai alueella valmistettua mursetta, jolle ei sekoittuneisuuden takia saada CE-merkintää. Kentän tasaukseen käytettävän muualta tuotavan ylijäämämaan määräksi on arvioitu

noin 29 500 m³ ja rakennekerrokseen käytettävän murskeen määräksi noin 23 600 m³. Maa- ja kiviainesten käyttäminen varasto- ja toimintakentän sekä suojamaavallien rakentamisessa on lupamääräyksellä 7 sallittu hakemuksessa esitetysti siltä osin kuin niiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä valtioneuvoston asetuksen 214/2007 kynnyksarvoja.

Ottamisalueita ja toiminta- ja varastokenttää vesienkäsittelyaluetta lukuun ottamatta ympäröivät maavallit rakennettaisiin pääosin alueelta kuorittavista pintamaista ja tarvittaessa edellä mainituista muualta tuotavista maa-aineksista. Maavalleilla olisi hakemusasiakirjojen mukaan tarkoitus rajata ja merkitä maastoon työskentelyalue, vähentää toiminnasta aiheutuvia melu- ja pölyhaittoja, hallita pintavesien kulkeutumista alueella ja estää ulkopuolisen pintavalunnan kulkeutuminen kaivantoihin. YVA-arviointiselostuksessa on todettu, ettei vallia ole suunniteltu varsinaiseksi meluntorjuntatoimenpiteeksi, koska se on suhteellisen matala ja etäällä melua aiheuttavista toiminnoista. YVA-arviointiselostuksen mukaan vallilla on näkyvyyttä rajaava ja maisemavaikutusta vähentävä merkitys.

Hakemustietojen perusteella vallien pohjan leveys olisi 30 metriä ja korkeus 5 metriä sekä luiskankaltevuus 1:2. Hakemuksessa ja sen täydennyksissä on esitetty useita toisistaan poikkeavia lukuarvoja vallien kokonaismassamäärästä ja valleihin käytettävän ottoalueen pintamaan ja muualta tuotavan ylijäämämaa-aineksen määrästä. Valituksenalaisen päätöksen kertoelmaosan mukaan vallien maa-ainesmäärä olisi noin 193 000 m³ ja pinta-ala 6,9 hehtaaria. Muualta tuotavia maa-aineksia käytettäisiin enintään 13 350 m³. Hakija on esittänyt, että maavalleille kylvetäisiin niiden rakentamisen jälkeen nurmiseos. Vallit tasattaisiin täyttöalueiden maisemoinnin yhteydessä ottamistoiminnan päätyttyä, jolloin niiden maa-ainekset sijoitettaisiin pääosin täyttöalueille. Toiminta- ja varastokentän ympärille maavallit jätettäisiin, mikäli toiminta siellä jatkuisi. Valleihin jäisi tällöin arviolta 41 000 m³ maa-ainesta.

Kiviaineksen louhinta, rikotus ja murskaaminen tapahtuisivat ottamisalueilla ja varastointi ja seulonta toimintakentällä. Tärinäselvityksen mukaan panostusreikien porausta tehtäisiin arviolta 200 päivänä vuodessa ja räjäytyksiä noin 40 vuodessa. Panostuksen ja räjäytyksen jälkeen louhe rikotettaisiin tarvittaessa pienemmäksi hydraulisella iskuvasaralla. Louhe murskattaisiin tela-alustaisella monivaiheisella murskauslaitoksella. Vuodessa murskauspäiviä olisi noin 120 ja rikotuspäiviä hieman vähemmän.

Toiminnan sijaintipaikka

Toiminta-alueelle ei ole laadittu asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Alueen kattavassa Uusimaa-kaava 2050 -maakuntakaavassa ei ole aluetta koskevia merkintöjä.

Hankealueesta alle 500 metrin etäisyydellä on noin 20 asuinkiinteistöä. Lähimmät valittajien asuinrakennusten oleskeluun tarkoitettut piha-alueet sijaitsevat esitetyn selvityksen ja karttatarkastelun perusteella noin 300 metrin päässä kummastakin louhinta-alueesta sekä toimintakentästä, noin 60 metrin

päässä hankealueesta (vesienkäsittelylle varatusta alueesta), noin 150–200 metrin päässä alueen ympärille rakennettavista maavalleista ja noin 250–300 metrin etäisyydelle täyttöalueista. Hankealueen välittömässä läheisyydessä on kaksi valittajien hevostilaa, joiden laidun- ja tarha-alueet sijoittuvat lähimmillään noin 150 metrin etäisyydelle louhinta- ja täyttöalueista ja noin 100 metrin etäisyydelle maavalleista. Lähimmät vapaa-ajan asunnot ovat hakemuksen mukaan noin 400 metrin päässä hankealueesta.

Hankealueen itäpuolella kulkee kantatie 45 (Hämeentie), pohjoispuolella Raalantie ja länsipuolella Hynnänkorventie. Alueen liikennöintiä varten rakennettaisiin tiesuunnitelman mukaan noin 1,8 kilometriä pitkä yksityistie, joka liittyisi Raalantiehen toiminta-alueen pohjoispuolelta. Raskaan liikenteen edestakaisia kuljetuksia olisi noin 60 vuorokaudessa.

Hankealue on pääosin tavanomaista metsätalouskäytössä olevaa metsää ja peltoa. Alueella ei luontoselvityksen (28.11.2019) tai lahojavieselvityksen (30.11.2022) perusteella ole havaittu uhanalaisia tai suojeltavia lajeja. Lumikallion ja hankealueen itäpuolen metsäalueet on arvioitu 14.2.2014 päivätyssä selvityksessä Nurmijärven kunnan luonnon ydinalueeksi, jonka kautta on osoitettu kulkemaan maakunnallinen ekologinen yhteystarve. Hakija on esittänyt, että louhinta-alueiden itäpuolelle ja kantatien 45 välille jätettäisiin ekologisen yhteyden turvaamiseksi vähintään 415 metriä leveä alue. Hakemusvaiheessa annetun vastineen mukaan alueella toteutetaan kuusien osalta päätehakkuu kirjanpainajakuoriaisen leviämisen estämiseksi. Metsätuhoista johtuvien hakkuiden jälkeen alueelle istutetaan uusi puusto.

Hankealueen hule- ja suotovedet johdettaisiin viivytyks- ja suodatusaltaista ja kosteikosta koostuvan vesienkäsittelyjärjestelmän kautta hankealueen eteläpuolelta alkavaan Männistönojaan. Männistönoja yhtyy karttatarkastelun perusteella Palojokeen noin 3,5 kilometrin ja Palojoki Vantaanjokeen noin kymmenen kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Hule- ja suotovesiä ei johdettaisi hankealueen pohjoispuolella kulkevaan Linnanojaan, joka laskee edelleen Vantaanjokeen.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Hankealuetta lähin pohjavesialue sijaitsee noin yhden kilometrin ja Päijännetunneli noin 900 metrin etäisyydellä hankealueesta itään. Alueen vesihuolto perustuu pääosin kiinteistökohtaisiin kaivoihin ja hankealueen luoteispuolella vesijohtoon.

Hankkeen pinta- ja pohjavesivaikutuksia koskevan 25.1.2024 päivätyyn selvityksen mukaan päivitetyn hakemuksen mukaiseen tasoon +70,0 metriä (N2000) ulottuvalla louhinnalla ei olisi vaikutuksia lähialueen kaivoihin, Päijännetunneliin tai pohjaveden laatuun taikka merkittävää vaikutusta Linnanojaan tai Männistönojaan purkautuvan pohjaveden määrään tai laatuun. Myös täyttötoiminnan pohjavesivaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Toiminnan arvioidut ilmanlaatu-, värinä- ja meluvaikutukset

Hakemuksen mukaisessa toiminnassa pölyä syntyisi poraamisesta, räjäytyksistä, louheen käsittelystä, kiviaineksen murskauksesta, varastoinnista,

kuormauksesta, liikenteestä sekä läjittämisestä. Tärinää syntyisi liikenteen lisäksi loushintaräjätöksissä. Melua syntyisi porauksesta, loushintaräjätöksistä, louheen rikotuksesta, murskauksesta, seulonnasta, haketuksista, varastoinnista, lastauksesta, kuljetuksista ja alueelle vastaanotettavan maa-aineksen kippaamisesta.

Ilmanlaatuselvityksen (1.9.2020) mukaan toiminnoista lähialueen asuinrakennuksille aiheutuvat ilmapäästöt olisivat suurimmillaan laitoksen pohjoispuolella, jossa hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) vuosikeskiarvopitoisuus olisi enintään $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ja vuorokausipitoisuus enintään $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ja pienhiukkasten ($PM_{2,5}$) vuosikeskiarvopitoisuus enintään $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kokonaisleijuman vuosikeskiarvopitoisuus olisi hengitettävien hiukkasten perusteella arvioituna enintään $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ilmanlaatuselvityksessä esitetyt hengitettävien hiukkasten pitoisuudet vastaavat tilannetta, jossa kastelua ei ole huomioitu pölyntorjunnassa. Murskauksen pölypäästö putoaa noin viidesosaan käytettäessä kastelua. Selvityksen mukaan mallinnuksen suurin epävarmuus liittyy hiukkasten laskennassa käytettyjen päästökertoimien suuruuteen, sillä kiviaineksen murskauslaitoksen, siirtelyn tai porauksen aiheuttamalle pölypäästölle ei ole yksiselitteistä arvoa.

Tärinävaikutusten arvioinnissa (13.11.2020) on todettu, että hankkeen tärinävaikutukset olisivat pääosin vähäisiä ja loushinta olisi toteuttavissa siten, että rakennuksille ei aiheudu vaurioriskiä. Maaperätietojen perusteella maaperä on lähimpien rakennusten kohdalla pääosin hiekkaa, moreenia ja kalliota. Hakemukseen liitetyn 25.1.2024 päivätyn pinta- ja pohjavesivaikutuksia koskevan lausunnon mukaan loushinta-alueita lähimmät rakennukset on rakennettu moreenimaaperälle, jolla loushinta ei aiheuta rakennuksia vahingoittavia painumia. Lähin pehmeällä maaperällä oleva rakennus sijaitsee 390 metrin etäisyydellä Linnamäen loushinta-alueesta länteen, mutta loushinnan ei ole arvioitu aiheuttavan rakennuksen painumista, koska rakennuksen kohdalla maanpinta on loushintatason alapuolella.

Meluselvityksessä (29.1.2024) loushinnan ja louheen murskauksen melua on tarkasteltu sekä Linnamäen että Lumikallion alueella kolmessa loushinnan etenemisen vaiheessa, joissa kallion loushinta, louheen rikotus ja murskaus ovat toiminnassa samanaikaisesti. Maa-aineksen seulonnan sekä kuormien lastauksen ja kuljetusliikenteen meluvaikutukset on lisäksi esitetty erikseen. Melulähteinä on laskennassa otettu huomioon poravaunu (kello 7–21), hydraulinen iskuvasara eli rikotin (kello 8–18), siirrettävä tela-alustainen murskauslaitos (kello 7–22), kuljetusliikenne (kello 6–22), kaivinkone (kello 7–22), pyöräkuormaajat (kello 6–22), dumperi (kello 7–22) sekä maa-ainesseula (kello 7–22). Laskennassa poravaunu on sijoitettu maanpinnan tasolle kalliorintauksen päälle ja rikotin ja murskauslaitos vähintään osittain kalliorintauksen suojaan tasolle +70 metriä. Seulontapaikka sijoittuu ottamisalueiden väliselle varasto- ja toimintakentälle korkeudelle +70 metriä. Räjätöksien aiheuttamaa hetkellistä melua ei ole otettu huomioon laskennassa.

Lumikallion loushinnan alkuvaiheessa keskiäänitaso on suurimmillaan noin 55 dB(A) murskauspaikan länsi-lounaispuolella kahdella asuinrakennuksella sekä noin 45 dB(A):n tuntumassa etelä-lounaispuolella sijaitsevalla loma-

asumiseen käytettävällä rakennuksella. Muilla asuin- ja lomarakennuksilla melutaso on pienempi. Louhinnan keskivaiheessa melutaso on suurimmillaan 53–54 dB(A) murskauspaikan länsipuolen kahdella asuinrakennuksella ja itäpuolen asuinrakennuksilla noin 50 dB(A). Loma-asumiseen käytettävillä rakennuksilla melutaso on suurimmillaan noin 45 dB(A). Louhinnan loppuvaiheessa toiminnasta aiheutuva päiväajan keskiäänitaso on suurimmillaan noin 50 dB(A) itä- ja länsipuolen asuinrakennuksilla ja alle 45 dB(A) loma-asumiseen käytettävillä rakennuksilla.

Linnamäen louhinnan alkuvaiheessa päiväajan keskiäänitaso on suurimmillaan noin 54 dB(A) murskauspaikan koillispuolen asuinrakennuksella. Etelä-lounaan ja luoteen suunnassa olevilla asuinrakennuksilla keskiäänitaso on suurimmillaan noin 50 dB(A):n tuntumassa. Muilla asuinrakennuksilla melutaso on pienempi ja loma-asumiseen käytettävillä rakennuksilla alle 45 dB(A). Louhinnan keskivaiheessa päiväajan keskiäänitaso on koillispuolen asuinrakennuksella enimmillään 53 dB(A), luoteispuolella noin 50 dB(A) ja muualla pienempi. Louhinnan loppuvaiheessa keskiäänitaso on suurimmillaan noin 52 dB(A) koillispuolen asuinrakennuksella, luoteispuolella noin 50 dB(A) ja muualla pienempi. Lännen puolella olevalla loma-asumiseen käytettävillä rakennuksella melutaso on noin 45 dB(A):n tuntumassa.

Louheen murskauksen ja rikotuksen meluntorjunnassa hyödynnettäisiin louhinnan myötä syntyviä kallioseinämiä. Louheen murskauksen melun torjumista on lisäksi tarkasteltu viiden metrin korkuisella melusteellä, joka on sijoitettu Lumikallion murskauslaitoksen länsipuolelle ja Linnamäen murskauslaitoksen koillispuolelle. Meluesteen avulla melutaso pienenee Lumikallion osalta eniten altistuvilla asuinrakennuksilla useita desibelejä niin, että se on selvästi alle 50 dB(A). Linnamäen osalta melutaso laskee melulle eniten altistuvalla asuinrakennuksella noin 5 dB(A):lla. Toiminta-aluetta ympäröivä maavalli on melun leviämiskartoissa kuvattu maastonmuotona.

Täyttötoiminnan osalta melulähteinä on otettu huomioon 20 maanainekuorman kippausta ja puskutraktorin toiminta Linnamäen alueella yhden tunnin ajan ja Lumikallion alueella kahden tunnin ajan päiväaikaan. Läjitys tehdään tasolla +70 metriä ja siitä aiheutuvan melun päiväajan keskiäänitaso on kaikilla asuin- ja loma-asumiseen käytettävillä rakennuksilla alle 35 dB(A).

Toimintaan liittyvästä liikenteestä aiheutuu kuljetusreittiä lähimpänä olevien asuinrakennusten piha-alueelle suurimmillaan noin 45–50 dB(A):n suuruinen keskiäänitaso. Kuljetusliikennettä ei ole sallittu yöaikaan kello 6–7.

Melulähteiden ja tarkastelupisteiden välisestä etäisyydestä ja louhinnassa muodostuvista meluesteinä toimivista kallioseinämistä johtuen iskumaista melua aiheuttavasta murskauksesta ja rikotuksesta aiheutuvan melun ei arvioida olevan ympäristön melulle herkillä kohteilla iskumaista. Toiminnassa ei käytetä kapeakaistaista melua aiheuttavia koneita tai laitteita.

Oikeudellinen arviointi

Valituksenalaisessa asiassa on yhdellä päätöksellä myönnetty maa-aineslain nojalla lupa maa-ainesten ottamiseen kahdella vierekkäisellä ottoalueella ja ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa louhinta- ja murskaustoimintaan sekä pilaantumattoman maa-ainesjätteen hyödyntämiseen kentän ja maavallien rakentamisessa ja loppusijoittamiseen louhituille ottoalueille. Päätöksessä annetut lupamääräykset ovat toiminnoille yhteiset.

Lähialueen asukkaiden valituksissa on vedottu hankkeesta kokonaisuudessaan aiheutuviin haitallisiin erilaatuisiin ympäristövaikutuksiin ympäristössä. Useissa valituksissa on tuotu esille louhintaa, murskausta ja maa-aineksen loppusijoitusta sisältävästä toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuvat melu-, pöly- ja värinäpäästöt sekä niistä aiheutuva kohtuuton rasitus ja haitta kiinteistöjen asuinkäytölle ja arvolle toimintojen sijoittuessa lähelle toisiaan ja asutusta. Osa valittajista on vedonnut siihen, ettei esitetyillä melu- tai maavalleilla niiden sijainti ja alueen maastonmuodot huomioon ottaen ole merkitystä melun- ja pölyntorjunnan kannalta, ja vaatinut tästä syystä maavallien korottamista. Osa valittajista on toisaalta tuonut esille maavallien ja pysyvien vesienkäsittelyalueiden sijoittumisen hyvin lähelle pihapiirejä ja valittajien pelto- ja laidunalueita. Valituksissa on lisäksi vedottu siihen, että hankkeen pääasiallinen tarkoitus olisi kaatopaikkatoiminnan harjoittaminen. Valituksissa hankekokonaisuutta on pidetty epäselvänä ja sijaintipaikan soveltuvuus päätöksen mukaiselle toiminnalle on kyseenalaistettu.

Hakemusasiakirjojen mukaan toiminnassa on aluksi ennen ottotoiminnan aloittamista tarkoitus rakentaa lähes koko hankealuetta ympäröivät maavallit, vesienkäsittelyalueet sekä ottoalueiden väliin sijoittuva noin kuuden hehtaarin suuruinen kenttä, jolla on sallittu harjoitettavan maa-ainesten seulontatoimintaa ja varastointia. Valituksenalaisella päätöksellä sallitut ottoalueet ovat laajat, yhteensä noin 14 hehtaaria. Maavallit, kenttä ja vesienkäsittelyalueet huomioon ottaen hankkeen kokonaispinta-ala on 40 hehtaaria. Ottotoiminnan kohteena ensimmäisenä olevalla Lumikallion alueella on louhinnan ja murskauksen päätyttyä tarkoitus harjoittaa maankaatopaikkatoimintaa. Samaan aikaan louhinta- ja murskaustoiminta on tarkoitus aloittaa viereisellä Linnamäen ottoalueella. Linnamäen ottoalueen louhinnan päätyttyä sielläkin harjoitetaan maankaatopaikkatoimintaa. Maa-aineksen enimmäisvastaanottomäärän on vuosittain sallittu olevan yhteensä enintään 320 000 tonnia. Aluetta ympäröivien maavalleihin sijoitettu maa-aines on toiminnan päättyessä lähes kokonaisuudessaan tarkoitus loppusijoittaa ottoalueille. Hallinto-oikeus toteaa, että kysymyksessä on varsin lähelle asutusta sijoittuva mittakaavaltaan huomattavan laaja ja pitkäkestoiseksi tarkoitettu hanke, joka edellä todetusti koostuu erilaatuisista ja vaikutuksiltaan moninaisista toiminnoista, jotka on tarkoitus toteuttaa vaiheistetusti. Osin toimintoja harjoitetaan samanaikaisesti.

Hallinto-oikeus käsittelee asiaa ensin ympäristöluvan myöntämisedellytysten täyttymisen arvioinnin ja siihen olennaisesti liittyvän sijaintipaikkatarkastelun kannalta merkityksellisten valituksissa esitettyjen louhinnasta, murskauksesta sekä pilaantumattoman maa-aineksen loppusijoittamisesta ja hyödyntämisestä

aiheutuvien erityisesti meluun ja pölyyn liittyvien ympäristövaikutusten kannalta.

Hakemukseen liitettyssä melumallinnuksessa on mallinnettu kallion louhinnasta, louheen rikotuksesta ja murskauksesta aiheutuvat meluvaikutukset ympäristöön kolmessa eri vaiheessa erikseen sekä Lumikallion että Linnamäen ottamisalueiden osalta. Mallinnuksen johtopäätösten mukaan MURAUS-asetuksen 7 §:n mukaisesti louhinta- ja murskaustoimintaan sovellettavat valtioneuvoston päätöksen 993/1992 päiväajan ohjearvot alittuvat kaikkien lähimpien asuinrakennusten osalta. Melumallinnusraportissa ei ilmene, onko mallinnuksen epävarmuudella olennaista merkitystä laskentatulokseen. Melun ei ole arvioitu olevan luonteeltaan impulssimaista. Vaikka impulssimaisuuden vaikutus vähenee etäisyyden kasvaessa, impulssimaisuuden arvioinnin johtopäätökseen liittyy rikotuksesta, porauksesta ja murskauksesta aiheutuvan melun luonteen vuoksi epävarmuutta melulähteiden sijaitessa tässä tilanteessa lähimmillään noin 300 metrin päässä lähimmistä häiriintyvistä kohteista ja ympäröivien alueiden ollessa pääosin avoimia peltoalueita, joilla melu leviää esteettä. Myös arvioon melusteiden, esimerkiksi toiminnassa syntyvien varastokasojen, melua vaimentavasta vaikutuksesta asiakirjoissa esitettyä liittyy epävarmuutta. Toimintaan sisältyy myös räjäytystoiminnasta aiheutuvaa melua. Melutason ohjearvojen voidaan silti lähtökohtaisesti arvioida mallinnuksiin tavanomaisesti liittyvä epävarmuus huomioon ottaen alittuvan, ellei melu ole impulssimaista. Ilmapäästöjen ei mallinnuksen perusteella ole arvioitu ylittävän sovellettavia ohjearvoja, mutta mallinnukseen liittyy epävarmuuksia erityisesti, kun mallinnusta ei ole päivitetty hankkeessa YVA-vaiheen jälkeen tapahtuneiden muutosten johdosta.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisessa lupaedellytysten täyttymisharkinnassa otetaan huomioon toiminnan sijaintipaikkaa koskevat ympäristönsuojelulain 11 §:ssä säädetyt seikat, kuten toiminnan luonne, kesto, ajankohta, vaikutusten merkittävyys, vaikutusalueen herkkyys ja merkitys elinympäristön viihtyisyyden kannalta. Ympäristöluvan myöntämisen esteenä oleva 49 §:n mukainen mahdollisesti merkittävä ympäristön pilaantuminen sekä naapurussuhdelain 17 §:n mukainen kohtuuton rasitus ilmenevät eri tavoin ja pilaantumisen sallittavuutta ja vaikutusten merkittävyyttä harkitaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon mahdollisuudet ehkäistä ja tarkkailla vaikutuksia lupamääräyksiin ympäristönsuojelulain 52 ja 62 §:ssä säädetysti. Pilaantumisen merkittävyys riippuu muun ohella vaikutuksen voimakkuudesta, laajuudesta ja kohdealueen ominaisuuksista. Myös naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta rasitusta arvioitaessa otetaan huomioon muun ohella paikalliset olosuhteet, rasituksen tavanomaisuus, voimakkuus ja kesto. Arviointia pilaantumisen merkittävyydestä ja kohtuuttomasta rasituksesta ei siten tule perustaa yksinomaan MURAUS-asetuksen vähimmäisetäisyyksien ja sovellettavien melua ja ilmapäästöjä koskevien ohjearvojen täyttymiseen, vaikka ohjearvot tyypillisesti osoittavatkin sen tason, jota yleisesti voidaan pitää riittävänä haitan ehkäisemisessä. Toiminnasta aiheutuva melu voidaan sen luonne ja toiminnan kesto huomioon ottaen kokea häiritsevänä määrätyistä melun raja-arvoista ja toiminta-aikarajoista huolimatta. Nyt kysymyksessä on lisäksi eri toimintoja käsittävä monivaiheinen hankekokonaisuus. Edellä

selostetun laskennallisen meluselvityksen sekä ilmanlaatuselvityksen johtopäätökset eivät siten sellaisenaan osoita toimintojen hyväksyttävyyttä melu- ja pölyrasituksen kannalta. Hallinto-oikeus korostaa, että MURAUS-asetuksessa säädetty louhinta- ja murskaustoimintaa koskevat etäisyysvaatimukset ovat vähimmäisetäisyysvaatimuksia. Niiden täyttyminen on asiassa esitetyn selvityksen perusteella lisäksi jäänyt muutamien toiminta-alueita lähimmäksi sijoittuvien valittajien asuinrakennusten oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden osalta epäselväksi.

Louhintahiekka Oy:n hanke sijoittuu aluehallintoviraston päätöksessä todetusti maaseutumaiselle alueelle, jossa ei ole muuta melua ja pölyä aiheuttavaa teollista toimintaa, ja jonka meluympäristöä voidaan ympäröivien teiden liikennemelusta huolimatta pitää suhteellisen hiljaisena. Toimintaa harjoitetaan maastollisesti alueen asutusta korkeammalla. Harjoitettavat toiminnot ovat meluvaikutuksiltaan erilaatuisia ja niitä harjoitetaan eri aikoina, minkä johdosta melun luonteessa korostuu sen häiritsevyyttä lisäävä vaihtelu, vaikka valituksenalaisessa päätöksessä onkin asetettu lupamääräykset toiminta-ajoista, meluntorjunnasta ja melunhallintasuunnitelman laatimisesta. Louhintatyön aloitusvaihe toistuu kahteen kertaan varsin lähellä toisiaan olevilla ottoalueilla ja siten myös lähellä lähimpiä asuinrainteistöjä. Myös ottotoiminnan päätyttyä samoilla alueilla harjoitettava maankaatopaikkatoiminta on huomattavan laajaa ja lähimpien häiriintyvien asuinrakennusten oleskeluun tarkoitettujen piha-alueet ovat siitä vain noin 250–300 metrin etäisyydellä. Lisäksi eri toiminnoista voi aiheutua ajoittain pölyhaittaa huolimatta valituksenalaisessa päätöksessä annetuista pölyntorjuntaa koskevista lupamääräyksistä. Erityisesti toimintoja lähimpien valittajien asuinrakennukset hankealueen etelä-lounaispuolella ovat miltei koko toiminta-ajan melu- ja pölyrasituksen piirissä, vaikka valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 15 mukaan louhinnan, rikotuksen ja murskauksen harjoittaminen kesäkuukausina ei olekaan sallittua. Toiminta olisi pitkäaikaista ja siitä aiheutuva melu poikkeaisi ennalta arvioiden häiritsevästi alueen nykyisestä äänimaisemasta ja muuttaisi olennaisesti alueen vallitsevaa melutasoa. Erityisesti toiminnasta kokonaisuudessaan aiheutuvan melun voidaan tällöin lupamääräyksistä huolimatta arvioida olevan erityisen häiritsevää sijaintipaikka, maastonmuodot ja häiriintyvien kohteiden lyhyet etäisyydet huomioon ottaen.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisen päätöksen mukainen hanke useine eri toimintoineen liikenne mukaan luettuna aiheuttaa näin ollen ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta erityisesti hankealueen etelä- ja lounaispuolelle sijoittuvilla lähimmillä valittajien asuinrainteistöillä. Kun edelleen otetaan huomioon alueen maastonmuodot, hankkeen mittakaava, monivaiheisuus, vaikutuksille altistuvan eri puolille hankealuetta sijoittuvan asutuksen määrä sekä toiminnan kesto, hallinto-oikeus katsoo toiminnasta kokonaisuudessaan lupamääräyksistä huolimatta aiheutuvan tällä sijaintipaikalla lisäksi ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kuten ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 d kohdassa tarkoitettua ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä, joka koskee hankealueen välitöntä ympäristöä laajemminkin alueella asuvia valittajia.

Hankealueen etelä- ja lounaispuolella asuvien lähimpien valittajien osalta toiminnoista kokonaisuudessaan aiheutuvat päästöt voivat lisäksi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 f kohdassa sekä 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa omaisuudelle ja sen käytölle vaikeuttamalla muun ohella kiinteistöillä harjoitettua hevostenpitotoimintaa ja laskemalla kiinteistöjen arvoa. Päätöksessä määrättyjä päästöraja-arvoja, melun- ja pölyntorjuntatoimenpiteitä, päiväkohtaisia toiminta-aikarajoituksia ja kesäaikaista rajoitusta eniten melua aiheuttaville toiminnoille ei näissä olosuhteissa voida pitää riittävinä estämään useista toiminnoista yhdessä aiheutuvaa kohtuutonta räsitystä ja merkittävää pilaantumista, eikä pilaantuminen ole myöskään lisämääräyksen rajoitettavissa ilman, että toiminta muuttuisi hakemuksen mukaisesta toiminnasta toiseksi.

Hallinto-oikeus toteaa edellä todetun lisäksi, että valituksenalaisella päätöksellä on sallittu hakemuksessa esitetyksi toimintakokonaisuuteen olennaisesti kuuluvan hankealuetta ympäröivän maavallin rakentaminen ennen muiden toimintojen aloittamista. Maavallien toteutuksessa on tarkoitus käyttää alueelta kuorittavia pintamaita ja muualta tuotavaa ylijäämämaata. Hakemusasikirjoissa esitetyt tiedot vallien pinta-alasta ja valleihin sijoitettavan alueelta poistettavan ja muualta tuotavan ylijäämämaa-aineksen määristä ovat ristiriitaiset ja niitä koskevat viimeisimmät päivitettyt tiedot poikkeavat valituksenalaiseen päätökseen kirjatusta. Meluselvityksestä tai muista asiakirjoista ei käy ilmi maavallien korkeustaso (N2000). Hakemusvaiheessa ei ole esitetty maavallien toteutussuunnitelmaa, vaan se on lupamääräyksellä 8 määrätty toimitettavaksi valvontaviranomaisille vasta päätöksen antamisen jälkeen. Suunnitelma on lupamääräysten 7 ja 8 perusteluiden mukaan tarpeen toiminnan luvanmukaisuuden varmistamiseksi ja ympäristölle aiheutuvien haittojen ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi.

Maavallien rakentamista on valituksenalaisessa päätöksessä käsitelty jätteen hyödyntämisenä asiaa tarkemmin perustelematta. Maa-ainesjätteen hyödyntäminen edellyttää vakiintuneen oikeuskäytännön ja ympäristöministeriön Kaivetut maa-ainekset -muistion (3.7.2015) mukaan todellista tarvetta ja suunnitelmallisuutta. Asiakirjoista ilmenevien tietojen ja karttatarkastelun perusteella maavallirakennelma on suhteessa sille hakemuksessa esitettyyn käyttötarkoitukseen ja alueen maastonmuotoihin matala, pituudeltaan arviolta kolmisen kilometriä pitkä ja pinta-alaltaan huomattava. Vallit sijoittuvat maastollisesti osittain toiminta- ja louhinta- aluetta alemmaksi sekä myös osin hankealueen osille, joissa ei ole lähietäisyydellä asutusta. Alueelta poistettavien maa-ainesten sijoittaminen hakemuksessa esitetyn mukaisesti aluetta ympäröivään valliin ei myöskään ole suhteessa hankkeen kokonaisuuteen tilapäistä. Kun otetaan huomioon vallien mittasuhteet, hakemuksen ja päätöksen mukainen käyttötarkoitus, rakenteelta vasta jälkikäteen vaadittavat suunnitelmat sekä hakemuksessa esitetty vallien maisemointi, maa-ainesten sijoitus valleihin poikkeaa tavanomaisesta maa-ainesten ottotoiminnan pintamaiden varastoinnista. Maavallien rakentamisen ja purkamisen ympäristövaikutuksia ei ole selvityksien yleispiirteisyyden vuoksi huomioitu lupaharkinnassa asianmukaisesti.

Hallinto-oikeus katsoo edelleen hankkeen YVA-arviointiselostuksen johtopäätöksiä ja osassa valituksia esitettyä vastaavasti, että ottoalueiden ympärille etäälle meluavista toiminnoista suunniteltuja matalia maavalleja ei voida pitää meluntorjuntarakenteena. Tämä on tunnustettu myös hankkeen ympäristömeluselvityksessä, johon liitettyjen melun leviämiskarttojen perusteella maavalleilla ei ole sanottavaa merkitystä melun leviämisen estämiseksi. Valituksenalaisessa päätöksessä maavallien rakentamisesta ei ole määrätty hankealueen toiminnoista aiheutuvia päästöjä ehkäisevänä torjuntatoimena. Maavallien rakentamisella ei voida myöskään korvata maaineslaissa tarkoitettua ottamisalueen rajaamista ja merkitsemistä.

Maavallien tosiasiallinen tarve, käyttötarkoitus ja mitoitus on siten jäänyt sijaintipaikan olosuhteissa olennaisilta osin valituksenalaisessa päätöksessä arvioimatta eikä kyseistä puutetta voida korjata jälkikäteen esitettävällä suunnitelmalla. Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen maa-ainesten sijoittaminen maavalleihin on katsottava luonteeltaan maa-ainesjätteen pysyvän sijoittamisen kaltaiseksi ja siten jätteen loppukäsittelyksi, joka rinnastuu maankaatopaikkatoimintaan. Aluehallintovirasto ei siten ole valituksenalaisella päätöksellä voinut hyväksyä hakemuksessa tarkoitettua maa-ainesten sijoittamista maavalleihin jätelain asian vireilletulohetkellä voimassa olleen 6 §:n 15 kohdan mukaiseksi jätteen hyödyntämiseksi.

Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että maa-ainesten sijoittamisesta maavalleihin aiheutuvat jätelain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettut ympäristöhaitat ovat valituksenalaisessa päätöksessä jääneet tarkastelematta. Valittajien asuinrakennusten oleskeluun tarkoitettut piha-alueet sijoittuvat karttatarkastelun perusteella lähimmillään noin 150–200 metrin etäisyydelle valleista. Maavallien mittasuhteet ja rakentamisolosuhteet huomioon ottaen niiden rakentamisen ja purkamisen ei ennalta arvioiden voida katsoa olevan kestoltaan lyhytaikaista. Rakentamis- ja purkamistoiminta eri vaiheineen lisäävät osaltaan suunnitellun hankekokonaisuuden toiminnoista aiheutuvaa pöly- ja meluhaittaa lähimpänä hankealuetta asuville, jolloin maa-ainesten sijoittamisesta maavalleihin kokonaisuudessaan aiheutuva haitta on vallien sijaintiolosuhteet huomioon ottaen tavanomaista maankaatopaikkatoimintaa suurempi. Alueelta kuorittavien pintamaiden osalta maavalleja olisi tullut tarkastella myös kaivannaisjätteen jätealueen perustamista ja hoitamista koskevien kaivannaisjäteasetuksen 7–8 §:ien vaatimusten kannalta.

Hallinto-oikeus toteaa edelleen, että jätteenkäsittelytoimintaa koskeneen hakemuksen tultua valituksenalaisella päätöksellä osin hylätyksi, asiassa on jäänyt epäselväksi myös lähelle tiettyjen valittajien asutusta sijoittuvan alueelle tuotavasta maa-ainesjätteestä rakennettavan käsittelykentän rakentamisen tarpeellisuus sen suunnitellussa laajuudessa suhteessa valituksenalaisella päätöksellä sallitun kentällä harjoitettavan kiviaineksen varastointi- ja seulontatoiminnan mittakaavaan.

Hallinto-oikeus katsoo edellä todettujen seikkojen perusteella, että valituksenalaisella päätöksellä sallittu hanke ei tällä sijaintipaikalla ympäristönsuojelulain 48 §:ssä tarkoitettusti täytä ympäristönsuojelulain ja jätelain vaatimuksia, eikä ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisia

ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä valituksenalaisen päätöksen mukaiselle toimintakokonaisuudelle ole. Aluehallintoviraston päätös 294/2024 ympäristöluvan myöntämisestä on siten kumottava ja ympäristölupahakemus hylättävä. Ympäristönsuojelulain mukaisen lupapäätöksen tullessa kumotuksi ja hakemuksen hyläytyksi, kumoutuu ympäristönsuojelulain 47 a §:n perusteella myös samalla päätöksellä ratkaistu maa-aineslain mukainen lupa.

Valituksenalaisen päätöksen tultua kumotuksi edellä todetuin perusteluin, enempi lausuminen

[REDACTED]

Raalan Kyläyhdistys ry:n ja asiakumppanin sekä [REDACTED] valituksissa esitetyistä valitusperusteista raukeaa.

Asian lopputulos huomioon ottaen lausuminen muihin kuin edellä perusteluissa mainittuihin valitusperusteisiin vedonneiden Nurmijärven kunnan, Nukarin ja Raalan osakaskuntien sekä [REDACTED] valituksista raukeaa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 82 §:n nojalla. Hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen lausuminen myös Louhintahiekka Oy:n valituksesta raukeaa.

3. Vesitalouslupapäätöstä koskeva ratkaisu

Valituksenalaisella päätöksellä 295/2024 Louhintahiekka Oy:lle on myönnetty hakemuksen mukainen vesitalouslupa kiviainesten ottamiselle ja pilaantumattoman ylijäämämaan loppusijoittamiselle kiinteistöille 543-412-1-356 ja 543-412-1-874.

Vesitalouslupahakemus on koskenut samaa toimintaa kuin päätöksellä 294/2024 ratkaistu maa-aines- ja ympäristölupahakemus, ja se on käsittelyratkaisussa todetusti käsitelty ja esitetty samassa päätösasiakirjassa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen kanssa. Hallinto-oikeus toteaa, että maa-aines- ja ympäristönsuojelulain nojalla annettu lupapäätös määrittää tässä tapauksessa olennaisella tavalla hakemuksissa tarkoitettua toimintakokonaisuutta eikä myönnetyllä vesitalousluvalla ole itsenäistä merkitystä hankkeen toteuttamisen edellyttäessä välttämättä maa-aines- ja ympäristölupaa. Lisäksi vesitaloushakemuksessa tarkoitettua kiviainesten ottamista ja maa-aineksen loppusijoittamista, haittojen välttämistä ja toiminnan lopettamiseen liittyvää maisemointia koskevat lupamääräykset on pääosin annettu maa-aines- ja ympäristöluvassa. Vesitalousluparatkaisun perusteluissa on viitattu alueella maa-aines- ja ympäristölupapäätöksessä määrätyn mukaisesti toteutettaviin kallistuksiin, salaojituksiin, vesienjohtamiseen ja -käsittelyyn. Myös pohjaveden pilaantumisvaaran estämiseksi tarvittavat lupamääräykset on annettu maa-aines- ja ympäristöluvassa, kuten vesitalouslupapäätöksen perusteluissa on todettu.

Maa-aines- ja ympäristöluvan vastaanotettavan maa-ainesjätteen laatua koskevat lupamääräykset ovat vesitalousluvassa annettuja tiukemmat. Vesitalousluvan mukaiset lupamääräykset eivät näissä olosuhteissa yksinään ole vesilain 3 luvun 10 §:ssä edellytetyn mukaiset, mikä korostaa lupien välistä riippuvuussuhdetta.

Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa tarkoitetut lupahakemukset on edellä mainituista syistä ollut syytä käsitellä samanaikaisesti kokonaisuutena, kuten aluehallintovirasto on tehnytkin. Vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisten hakemusten yhteiskäsittely ja ratkaiseminen yhdellä päätöksellä on 1.1.2026 voimaan tulleiden lakimuutosten (824/2025) myötä samaa toimintaa tai hanketta koskevien hakemusten osalta nykyään pääsääntö silloinkin, kun kyse ei ole vesien pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista.

Hallinto-oikeus kumoaa edellä todetun perusteella maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevan hallinto-oikeuden ratkaisun johdosta viran puolesta myös valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen 295/2024 sitä koskevia valitusperusteita enempää käsittelemättä, ja hylkää vesitalouslupaa koskevan hakemuksen.

4. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Asiassa annettu ratkaisu ja asian laatu huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että ei ole kohtuutonta, että Nurmijärven kunta joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

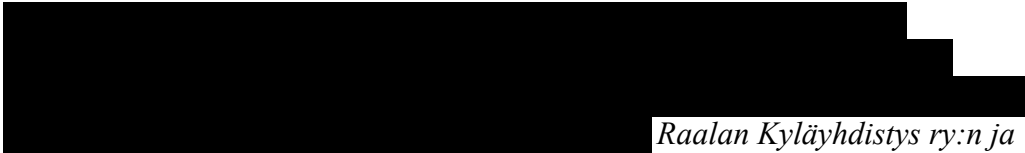
Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Nurmijärven kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Päätöksen tiedoksiantaminen

Raalan Kyläyhdistys ry:n ja

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **27.7.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Kirsi Stark, Laura Portin ja Noora Britschgi sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomarit Juha Väisänen ja Jaakko Heinolainen. Asian on esitellyt Noora Britschgi.

Asiaa ratkaistaessa on toimitettu äänestys. Äänestyslausunto on päätöksen liitteenä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksut

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

Nurmijärven kunnanhallitus, maksutta

Nukarin ja Raalan osakaskunnat, maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], oikeudenkäyntimaksu 310 euroa
(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

[REDACTED], maksutta

Raalan Kyläyhdistys ry asiakumppaneineen, maksutta

Louhintahiekka Oy, maksutta

[REDACTED] maksutta

Jäljennös maksutta

Lupa- ja valvontavirasto / lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / yleisen edun valvontayksikkö

Lounais-Suomen elinvoimakeskus / kalatalousviranomaisen

Uudenmaan elinvoimakeskus / liikenteen tehtävät

Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Nurmijärven kunnan terveydensuojeluviranomainen

Nurmijärven kunnan kaavoitusviranomaisen

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy

Nurmijärven Vesi

Suomen ympäristökeskus

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
 Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

2. Maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevat valitukset

Viitataan pääosin maa-aines- ja ympäristölupapäätöksen osalta enemmistön ratkaisun perusteluissa esitettyihin sovellettaviin säännöksiin ja asiassa saatuun selvitykseen.

Oikeudellinen arviointi

Kysymyksenasettelu

Valituksenalaisessa asiassa on yhdellä päätöksellä myönnetty maa-aineslain mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen kahdella vierekkäisellä ottoalueella sekä ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa louhinta- ja murskaustoimintaan. Lisäksi päätöksellä on myönnetty lupa pilaantumattoman maa-ainesjätteen hyödyntämiseen kentän ja maavallien rakentamisessa sekä loppusijoittamiseen louhituille ottoalueille. Päätöksessä annetut lupamääräykset ovat edellä mainituille toiminnoille yhteiset.

Useissa valituksissa on tuotu esille louhintaa, murskausta ja maankaatopaikkakäyttöä sisältävästä toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä kokonaisuutena aiheutuvat melu-, pöly- ja tärinäpäästöt toimintojen sijoituessa lähelle toisiaan ja asutusta. Asiassa on siten valitusten johdosta arvioitava, voiko näistä päästöistä aiheutua sellaisia vaikutuksia, jotka estävät ympäristöluvan myöntämisen ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisten luvan myöntämisen edellytysten puuttuessa. Arvio on tehtävä koko hankekokonaisuus ja toiminnalle annettavat lupamääräykset huomioon ottaen. Katson, että valitukset koskevat lähinnä toimintakokonaisuuden aiheuttamaa naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua rasitusta, joka on arvioitu valituksissa kohtuuttomaksi. Lisäksi valituksissa on esitetty, että toiminta varsinkin pilaantumattomien maa-ainesjätteiden osalta saattaa aiheuttaa toiminta-alueen lähellä sijaitsevien vesistöjen ja alueen pohjaveden pilaantumista. Enemmistö ei ole arvioinut asiassa vesistöön ja pohjaveteen mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia, sillä päätös on kumottu ja hakemus hylätty jo muilla perusteilla.

Kokoonpanon enemmistö on edellä mainitun lisäksi nostanut ratkaisunsa perusteluissa esille seikat, jotka liittyvät maa-ainesjätteen hyödyntämiseen maavalleissa. Enemmistö on perusteluissaan katsonut, että maavallien osalta kyse ei ole jätteen hyödyntämisestä vaan loppusijoittamisesta ja että maavalleja koskevat tiedot ovat olleet asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan puutteellisia. Enemmistön perusteluissa on katsottu lisäksi, että valituksenalaisella päätöksellä luvitetun käsittelykentän tarve on jäänyt epäselväksi, kun hakemus on hylätty aluehallintovirastossa jätteenkäsittelytoiminnan osalta. Osa valittajista on valituksissaan esittänyt, etteivät hakemuksessa esitetyt melu- ja maavallit niiden sijainti ja alueen maastonmuodot huomioon ottaen ole riittäviä melun- ja pölyntorjunnan kannalta, ja vaatinut tästä syystä maavallien korottamista. Valituksissa ei ole tulkintani mukaan esitetty maavalleihin liittyviä muita erityisiä vaatimuksia tai perusteluita kumoamisvaatimusten tueksi. Valituksissa ei ole käsittelykenttään liittyviä valitusperusteita, ellei sellaiseksi katsota mainintaa kentän sijoittumisesta lähelle yhden valittajan kiinteistöä. Edellä mainittu huomioon

ottaen katson, että asiassa ei ole valitusten perusteella arvioitavana se, onko pilaantumattomien maamassojen sijoittamisessa maavalleihin kyse jätteen hyödyntämisestä vai loppusijoittamisesta tai mikä merkitys käsittelykentällä on asiassa. Maavalleja koskevat seikat tulisivat mielestäni käsiteltäviksi ainoastaan niistä aiheutuvien melu-, pöly-, vesistö- ja pohjavesivaikutusten osalta. Koska enemmistö on kuitenkin perustanut ratkaisunsa osin edellä mainittuun arviointiin, koen olevani velvoitettu ottamaan kantaa myös tähän seikkaan.

Toiminta-aika

Lumikallion alueella ottamistoimintaa on hakemuksen mukaan tarkoitus tehdä vuosina 2024–2034 ja Linnamäen alueella vuosina 2034–2044.

Ylijäämämaiden vastaanottomäärä on Lumikallion alueella noin 1 308 000 kuutiota. Maa-ainesten keskimääräisellä vastaanottamismäärällä vastaa tämä 13 vuoden keskimääräistä vastaanottomäärää (100 000 m³ / 160 000 t) tai 6,5 vuoden enimmäisvastaanottomäärää (200 000 m³ / 320 000 t). Linnamäen alueelle vastaanotettavan maa-aineksen kokonaistilavuus on noin 586 000 kuutiota. Maa-ainesten keskimääräisellä vastaanottamismäärällä vastaa tämä kuuden vuoden keskimääräistä vastaanottomäärää (100 000 m³ / 160 000 t) tai kolmen vuoden enimmäisvastaanottomäärää (200 000 m³ / 320 000 t).

Melu

Hakemusasiakirjojen mukaan Linnamäen alueella louhinta on suunniteltu aloitettavan koillisesta, josta edetään kohti lounasta ja Lumikallion alueella louhinta aloitetaan länsiosasta ja edetään kohti itää. Kyseisillä louhintasuunnilla melua aiheuttavat toiminnot pystytään sijoittamaan mahdollisimman pitkään kalliorintauksen taakse suhteessa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin eli asuinrakennuksiin.

Meluselvityksessä on käytetty seuraavia työkoneiden ja -tehtävien toiminta-aikoja melumallin laskennassa:

- poraus kello 7–21
- louheen rikotus kello 8–18
- louheen murskaus kello 7–22
- maa-aineksen seulonta kello 7–22.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 15 päivittäiset toiminta-ajat on rajattu seuraaviksi:

- poraus kello 7–19
- rikotus kello 8–18
- murskaus ja seulonta kello 7–20

Ympäristömeluselvityksen liitteissä on esitetty melun vaikutukset vaiheittain. Linnamäen murskauslaitoksen keskiäänitaso on ilman melusteita suurimmillaan louhinnan alkuvaiheessa noin 54 dB(A) murskauspaikan koillispuolella sijaitsevalla asuinrakennuksella. Asuinrakennuksilla etelälounaan ja luoteen suunnassa keskiäänitaso on suurimmillaan noin 50 dB(A):n

tuntumassa. Muilla asuinrakennuksilla melutaso on pienempi. Lomarakennuksilla melutaso on alle 45 dB(A).

Lumikallion louhinnan alkuvaiheessa keskiäänitaso ilman meluesteitä on suurimmillaan noin 55 dB(A) murskauspaikan länsi-lounaispuolella kahdella asuinrakennuksella. Itäpuolella olevilla asuinrakennuksilla melutaso on noin 50 dB(A). Lomarakennuksilla melutaso on suurimmillaan noin 45 dB(A).

Selvityksen mukaan melulle eniten altistuville kohteille louheen murskauksesta aiheutuvaa melutasoa voidaan pienentää sijoittamalla Linnamäen alueella toimittaessa murskauslaitoksen luoteispuolelle ja Lumikallion alueella toimittaessa murskauslaitoksen länsipuolelle meluesteeksi esimerkiksi viisi metriä korkea melueste. Meluesteen avulla alueen louhinta- ja murskaustoiminnan melulle eniten altistuvilla asuinrakennuksilla melutaso pienenee useita desibelejä ja on enemmillään noin 50 dB(A). Selvityksen mukaan melun leviämisen estäminen on suositeltavaa kaikissa toimintavaiheissa.

Täyttötoiminnasta aiheutuvan melun päiväajan keskiäänitaso on meluselvityksen perusteella kaikilla asuin- ja loma-asumiseen käytettävillä rakennuksilla alle 35 dB(A). Toimintaan liittyvästä liikenteestä aiheutuu kuljetusreittiä lähimpänä olevien asuinrakennusten piha-alueelle suurimmillaan noin 45–50 dB(A):n suuruinen keskiäänitaso. Kuljetusliikennettä ei ole sallittu yöaikaan kello 6–7.

Melumallinnuksessa ei ole otettu huomioon maavallien rakentamisesta aiheutuvaa melua, joka on verrattavissa tavanomaiseen maarakentamiseen. Meluisat toiminnot eli ottamistoiminta sekä louhinta- ja murskaus aloitetaan selvityksen perusteella vasta meluvallin rakentamisen jälkeen. Siten maavallin rakentaminen ei ennalta arvioiden vaikuta olennaisesti toiminnan kokonaismelutasoihin.

Asiakirjojen mukaan melulähteiden ja tarkastelupisteiden välisestä etäisyydestä ja louhinnassa muodostuvista meluesteinä toimivista kallioseinäistä johtuen iskumaista melua aiheuttavasta murskauksesta ja rikotuksesta aiheutuvan melun ei arvioida olevan ympäristön melulle herkillä kohteilla iskumaista. Toiminnassa ei asiakirjaselvityksen mukaan käytetä kapeakaistaista melua aiheuttavia koneita tai laitteita. Aluetta kiertävää maavallia ei ole mallinuksissa selvityksen mukaan otettu huomioon meluesteenä. Liitekartoissa maavalli on esitetty maanpinnan muotona. Asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella alueella tapahtuva murskaus ja rikotus tapahtuvat mahdollisimman alhaalla lähellä kallion rintausta, joten myös alueelle rakennettavan maavallin voidaan arvioida toimivan louhintatasolla +70 tapahtuvien toimintojen osalta myös meluntorjuntarakenteena.

Mallinnuksen johtopäätösten mukaan toiminnassa alittuvat kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (MURAUS-asetus) 7 §:n mukaisesti louhinta- ja murskaustoimintaan raja-arvoina sovellettavat valtioneuvoston päätöksen

993/1992 päiväajan 2 §:n 1 momentin mukaiset ohjearvot (päiväohjearvo 55 dB, yöohjearvo 50 dB) kaikkien lähimpien asuinrakennusten osalta.

Räjähdyksen aiheuttamaa hetkellistä melua ei yleisen käytännön mukaisesti ole huomioitu laskennassa. Hakijan viranomaiselle antaman vastineen mukaan poraus, panostus ja irrotus mukaan luettuna yksittäisen kentän louhinta kestää noin 10 päivää. Kenttiä räjäytetään noin 10–20 kappaletta vuodessa ja louhinta painottuu pääosin talvikauteen. Tärinäselvityksessä on esitetty, että räjäytyksiä on vuodessa noin 40 päivänä. Murskauspäiviä on arvioitu olevan vuodessa noin 120 ja rikotuspäiviä hieman vähemmän. Lupamääräyksen 15 mukaan louhintaa (kallion poraus ja räjäytykset) ja kiviaineksen rikotusta ja murskausta ei saa tehdä 1.5.–1.9. välisenä aikana. Muilta osin toiminta on rajattu arkipäiviin.

Toiminta-alueen itäpuolella kulkee vilkasliikenteinen kantatie 45 (Hämeentie), pohjoispuolella Raalantie ja länsipuolella Hynnänkorventie. YVA-arviointiselostuksen 18.11.2020 perusteella Hämeentien keskivuorokausiliikenne on 7 354 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 10 %) ja arkipäivän keskivuorokausiliikenne on 8 129 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 12 %). Raalantien keskivuorokausiliikenne on 1 706 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 7 %) ja arkipäivän keskivuorokausiliikenne 1 939 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 8 %). Vanhan Hämeentien keskivuorokausiliikenne on 1 101 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 8 %) ja arkipäivän keskivuorokausiliikenne 1 232 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 9 %). Hynnänkorventien keskivuorokausiliikenne on 299 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 5 %) ja arkipäivän keskivuorokausiliikenne 325 ajon/vrk (raskaiden ajoneuvojen osuus 7 %). Toiminnan aiheuttaman liikennemäärän on arvioitu olevan keskimäärin noin 60 raskaan ajoneuvon käyntiä työpäivässä.

Kuten edellä on esitetty, meluselvityksen melumallinnus on laadittu siten, että keskiäänitason laskennassa on oletettu melua aiheuttavien toimintojen päivittäisten toiminta-aikojen olevan pidempiä kuin mitä valituksenalaisessa päätöksessä on sallittu. Siten toiminnasta aiheutuvan häiritsevyyden voidaan arvioida melun osalta olevan todellisuudessa pienempi kuin ympäristömeluselvityksessä esitetty. Lisäksi päätöksen lupamääräyksessä 21 porauksessa on määrätty käyttämään vaimennettua poravaunua tai vastaavaa suojausta, joka alentaa porauksen lähtömelutasoa edelleen arviolta noin 2–3 dB. Melumallissa on myös esitetty, että melusteitä on suositeltavaa käyttää kaikissa vaiheissa, joka on otettu myös valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 21 huomioon. Lupamääräyksessä 21 on määrätty, että melun leviämistä ehkäisevien rakenteiden on sijaittava melua tuottavien kohteiden välittömässä läheisyydessä ja niiden on oltava riittävän korkeita. Rakenteiden on oltava valmiit ennen melua aiheuttavan toiminnan aloittamista. Lupamääräyksessä 22 on määrätty ottamaan huomioon melumallinnuksen tai -mittauksen epävarmuus. Melumallinnuksen tulokset sekä päätöksessä annetut määräykset huomioon ottaen kiviaineksen louhinnasta ja murskauksesta aiheutuvat keskiäänitasot alittavat ennalta arvioiden selvästi MURAUUS-asetuksessa raja-arvoiksi määritellyt

valtioneuvoston päätöksen päivääjän ohjearvot, vaikka arvioinnissa ei oteta huomioon aluetta ympäröivää maavallia.

Valituksissa on esitetty, että valituksenalaisen päätöksen mukainen toiminta aiheuttaa eräistä naapuruussuhteista annetun lain (*naapuruussuhdelaki*) 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusä. Naapuruussuhdelain vastainen kohtuuton räsitus on ympäristönsuojelulain 49 §:n 5 kohdan mukainen este lain 27 §:ssä säädetyn ympäristöluvan myöntämiselle. Melun aiheuttaman räsituksen kohtuullisuutta on arvioitava kokonaisuutena, eikä merkitystä voida antaa pelkästään sille, että toiminnasta aiheutuva melu alittaa sääntelyn mukaiset raja-arvot. Kun otetaan huomioon, että toiminta sijoittuu haja-asutusalueelle, jossa harjoitetaan maa- ja metsätaloutta, ja jonka itäpuolella kulkee vilkasliikenteinen kantatie, pohjoispuolella Raalantie ja länsipuolella Hynnänkorventie, ei aluetta ole pidettävä erityisen hiljaisena alueena. Hakemuksen mukaisen toiminta-alueen tai sen ympäristön osalta ei ole esimerkiksi kaavoituksessa osoitettu erityisiä hiljaisia alueita. Erityisinä melusta häiriintyvinä kohteina ei pidetä vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan myöskään hevosten ulkona sijaitsevia laidunalueita. Eniten melua aiheuttavan toiminnan rajaaminen talvikauteen, toiminnan vaiheistus ja kaiken alueella tapahtuvan toiminnan rajoittaminen arkipäiviin sekä määrätty meluntorjuntatoimet vähentävät merkittävästi melusta aiheutuvaa räsitusä lähimmillä asuinkiinteistöillä.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen katson, että toiminnasta ei aiheudu kokonaisuutena arvioiden naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusä aiheuttavaa melua, jota ei ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisin lupamääräyksiin voitaisi rajoittaa. Tarkempi lausuminen valituksissa esitetyistä lupamääräyksiä muuttamista koskevista vaatimuksista ja valitusperusteista raukeaa kokoonpanon enemmistön ratkaisu ja perustelut huomioon ottaen.

Pöly ja tärinä

Hankkeen toteutuksessa pölypäästöjä aiheutuu kallion porauksesta, kallion irtiottoräjäytyksestä, louheen rikotuksesta ja murskauksesta sekä maa-aineksen seulonnasta. Ilmanlaatuselvityksen (1.9.2020) mukaan toiminnoista lähialueen asuinrakennuksille aiheutuvat ilmapäästöt ovat suurimmillaan laitoksen pohjoispuolella, jossa hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) vuosikeskiarvopitoisuus on enintään 6 µg/m³ ja vuorokausipitoisuus enintään 20 µg/m³ ja pienhiukkasten (PM_{2,5}) vuosikeskiarvopitoisuus enintään 5 µg/m³. Kokonaisleijuman vuosikeskiarvopitoisuus olisi hengitettävien hiukkasten perusteella arvioituna enintään 15 µg/m³. Ilmanlaatuselvityksessä esitetyt hengitettävien hiukkasten pitoisuudet vastaavat tilannetta, jossa kastelua ei ole huomioitu pölyntorjunnassa. Murskauksen pölypäästö putoaa noin viidesosaan käytettäessä kastelua. Selvityksen mukaan mallinnuksen suurin epävarmuus liittyy hiukkasten laskennassa käytettyjen päästökertoimien suuruuteen, sillä kiviaineksen murskausalaitoksen, siirtelyn tai porauksen aiheuttamalle pölypäästöille ei ole yksiselitteistä arvoa.

Ilmanlaatuselvityksen mukaiset pitoisuudet asuinrakennuksilla alittavat selvästi ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa 79/2017 annetut

raja-arvot sekä ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvosta annetun valtioneuvon päätöksen 480/1996 ohjearvot. Vaikka maavallien rakentaminen ja purkaminen sekä liikenne saattavat aiheuttaa jonkin verran pölyä, ei toiminnasta kokonaisuutena arvioiden voi katsoa aiheutuvan sellaista pölyämistä, joka voisi olla naapuruussuhdelain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla tavoin kohtuutonta. Maavallit saattavat myös jossakin määrin vähentää louhinnasta ja murskauksesta sekä lastaus- ja kuormaustoiminnasta ympäristöön leviävää pölyhaittaa, etenkin, kun murskaus- ja rikotus- sekä lastaus ja kuljetustoiminta sijoittuvat edellä mainitulla tavoin lähes täysin louhintatasolle +70 ja lisäksi valmiin vallin päälle kylvetään asiakirjoissa mainittu nurmiseos. Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisin lupamääräyksiin on mahdollista edelleen ehkäistä näitä vaikutuksia.

Tärinävaikutusten arvioinnissa (13.11.2020) on todettu, että hankkeen tärinävaikutukset olisivat pääosin vähäisiä ja louhinta olisi toteuttavissa siten, että rakennuksille ei aiheudu vaurioriskiä. Maaperätietojen perusteella maaperä on lähimpien rakennusten kohdalla pääosin hiekkaa, moreenia ja kalliota. Hakemukseen liitetyn 25.1.2024 päivätyn pinta- ja pohjavesivaikutuksia koskevan selvityksen mukaan louhinta-aluetta lähimmät rakennukset on rakennettu moreenimaaperälle, jolla louhinta ei aiheuta rakennuksia vahingoittavia painumia. Lisäksi hakijan on lupamääräyksen 23 perusteella tehtävä riskianalyysi, jonka pohjalta on määritettävä tarvittavat kiinteistökatselmukset ja tärinämittaussuunnitelmat.

Katson, että asiassa saadun selvityksen perusteella tärinästä aiheutuvat vaikutukset ovat yleisesti ottaen vähäisiä, eikä niistä ennalta arvioiden aiheudu toiminnan etäisyys huomioon ottaen vaikutuksia lähimmille häiriintyvälle kohteille.

Maavallit ja varastokenttä

Asiassa saadun selvityksen mukaan maavallien toteutuksessa on tarkoitus käyttää alueelta kuorittavia pintamaita ja muualta tuotavaa ylijäämämaita. Louhinta-alueiden pinnalta kuorittu maa käytetään alueelle rakennettaviin maavalleihin. Louhintatyöt aloitetaan vasta, kun maavallit ovat valmiit. Mikäli kuorittava pintamaa ei riitä, maavallien rakentamiseen käytetään lisäksi muualta tuotuja pilaantumattomia ylijäämämaita.

Hakemusasiakirjojen mukaan pilaantumattomia maa-ainesjätettä ja ylijäämämaita loppusijoitetaan louhinnan päätyttyä louhinta-alueille. Lisäksi pilaantumattomia ylijäämämaita hyödynnetään varasto- ja toimintakentän ja suojavallin rakentamisessa sekä jalostettavan muualla hyödynnettäväksi. Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen siltä osin kuin tarkoitus on ollut jalostaa maa-ainesjätteitä muualla hyödynnettäväksi.

Hakemusasiakirjojen mukaan ottamisalueiden ja kenttäalueen ympärille rakennettavalla maavallilla on tarkoitus rajata ja merkitä maastoon työskentelyalue, vähentää toiminnasta aiheutuvia melu- ja pölyhaittoja sekä hallita pintavesien kulkeutumista alueella ja estää ulkopuolisen pintavalunnan kulkeutuminen kaivantoihin. Hakemusasiakirjojen mukaan maavalli estää

lisäksi näkyvyyttä alueelle ja vähentää maisemavaikutuksia. YVA-arviointiselostuksessa on todettu, ettei maavallia ole suunniteltu varsinaiseksi meluntorjuntatoimenpiteeksi, koska se on suhteellisen matala ja etäällä melua aiheuttavista toiminnoista. YVA-arviointiselostuksen mukaan maavallilla on näkyvyyttä rajaava ja maisemavaikutusta vähentävä merkitys.

Hakemustietojen mukaan maavallien pohjan leveys on 30 metriä ja korkeus 5 metriä, kokonaispinta-ala on noin 6,9 hehtaaria ja kokonaistilavuus arviolta noin 193 000 m³. Muualta tuotavia maa-aineksia käytettäisiin maavalleihin enintään 13 350 m³. Asiakirjojen mukaan maavallit rakennetaan luiskakaltevuuteen 1:2.

Maavalleissa on tarkoitus asiakirjojen perusteella käyttää kantavia kitkamaalajeja tai kuivakuorisavea. Maa-aines voi sisältää myös orgaanista ainesta, kuten kaivantojen pinnalta kuorittua humuskerrosta. Hulevesien mukana kulkeutuvien kiintoainespäästöjen ja pölyämisen vähentämiseksi maavalliin vastaanotettu maa-aines tiivistetään välittömästi vastaanoton yhteydessä. Jos vastaanotettavat maat ovat niin märkiä, että niitä ei voida tiivistää, ne kuivataan ennen tiivistämistä. Tiivistämiskelpoisuus tarkastetaan vastaanoton yhteydessä.

Hakemuksen mukaan maavallit tasataan täyttöalueiden maisemoinnin yhteydessä lukuun ottamatta toiminta- ja varastokenttää, jonka kohdalle maavallit jätetään, kunnes alueen myöhäisempi maankäyttö on selvitetty.

Hakemuksen ja lupamääräyksen 7 mukaan kentän tasaukseen ja rakennekerrokseen sekä maavalliin käytettävän maa-aineksen haitta-ainepitoisuuksien on alitettava maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot.

Toiminnanharjoittaja on lisäselvityksessään viranomaiselle todennut, että alueelta poistettaville pintamaille ei ole kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa (18.2.2023) osoitettu sijoituspaikkoja ottamisalueilla, sillä pintamaat käytetään kokonaisuudessaan maavallien rakentamiseen ennen ottamistoiminnan aloittamista. Maavallit jäävät käyttöön maankaatopaikkatoiminnan alkuvaiheessa täyttöalueiden ympärille ja toistaiseksi täyttötoiminnan päätyttyä toiminta- ja varastokentän ympärille.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan maavallit poistetaan ottamistoiminnan päätyttyä ja niiden maa-aines käytetään alueen maisemointiin. Ympäristöluvanvarainen jätteenkäsittelytoiminta saattaa jatkaa kiviainesten ottamisen päätyttyä, jolloin varasto- ja toimintakentän kohdalla olevat maavallit jätetään sijoilleen.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 27 on määrätty, että kaivannaisjätteet on käsiteltävä hakemuksessa esitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

Asiakirjoista tai meluselvityksestä ei käy ilmi maavallien korkeustaso (N2000). Asiakirjojen perusteella on arvioitavissa, että maavalli sijoittuisi lähimmillään noin 200 metrin etäisyydelle hankealueen etelä- ja lounaispuolella olevista lähimmistä häiriintyvistä kohteista. Hakemusvaiheessa ei ole esitetty maavallien yksityiskohtaista toteutussuunnitelmaa, vaan se on lupamääräyksellä 8 määrätty toimitettavaksi valvontaviranomaisille ennen rakentamisen aloittamista.

Voimassa olevan jäte- ja ympäristönsuojelulainsäädännön ja oikeuskäytännön perusteella jätteen käyttö maarakentamisessa on jätteen hyödyntämistä silloin, kun jäte korvaa rakentamisessa muutoin käytettävän luonnonmateriaalin. Korkein hallinto-oikeus on omassa oikeuskäytännössään (muun muassa KHO 2022:22 ja KHO 2022:23) katsonut, että ympäristöluvan myöntäminen jätteiden käsittelyyn hyödyntämisenä edellyttää, että jätteen käyttämisellä on aito hyödyntämistarkoitus, jätteen on oltava teknisiltä ominaisuuksiltaan sopivaa korvaamaan luonnonmateriaalia ja jätteen käytöstä aiheutuvien ympäristövaikutusten tulee myös olla kokonaisuutena arvioiden vähäisemmät kuin jätteen kaatopaikalle sijoittamisen. Lisäksi jätteen käytön on muutoinkin oltava ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaista.

Katson, että edellä mainitun perusteella maavalleista on esitetty riittävät tiedot (sijainti, pinta-ala, korkeus, leveys ja käytettävä materiaali sekä määrä) lupaharkinnan tekemiseksi. Yksityiskohtainen suunnitelma vallien rakentamisesta on voitu jättää lupamääräyksen 8 mukaisesti myöhemmin toimitettavaksi. Toiminta-alueella ei ole osoitettu muuta aluetta ottoalueelta kuorittavien pintamaiden ja alueen maisemointiin käytettävien maa-ainesten sijoittamiseen. Vaikka maavallin rakentamisessa käytetään osin myös ulkopuolelta tuotavaa maa-ainesjätettä, ei toiminta poikkea olennaisesti maa-ainesten ottotoimintaan tavanomaisesti liittyvästä alueelta kuorittavien pintamaiden väliaikaisesta sijoittamisesta, kun maavalliin sijoitettava maa-aines tullaan louhinta- ja murskaustoiminnan päätyttyä käyttämään alueen maisemointiin. Maavallin rakentamiselle esitettyä tarkoitusta vähentää toiminnasta aiheutuvia melu- ja pölyhaittoja, hallita pintavesien kulkeutumista alueella sekä estää lisäksi näkyvyyttä alueelle ja vähentää näin maisemavaikutuksia on pidettävä uskottavana. Vaikka maavalli ei ole varsinainen meluste, on se otettu huomioon meluselvityksessä pinnanmuotona, joka vähentää melun leviämistä. Pilaantumattomien pintamaiden käyttäminen rakenteessa ei poikkea tavanomaisesta maarakentamisesta, eikä siitä voida materiaalin laatua koskevien lupamääräysten myötä myöskään katsoa aiheutuvan merkityksellisiä päästöjä. Se, että valli on paikallaan pitkän ajan, ei tarkoita koko toiminnalle sallittu toiminta-aika huomioon ottaen jätteen loppusijoittamista. Kyse on siis edellä mainittu huomioon ottaen ollut maa-aineslain mukaisesta kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa esitetystä toiminnasta ja muualta tuotavan pilaantumattoman jätteen hyödyntämisestä.

Itse maavallin rakentamisesta ja purkamisesta, huomioiden maavallin etäisyys lähimmistä häiriintyvistä kohteista, ei voida katsoa aiheutuvan olennaisia melu- tai pölypäästöjä, jotka vaikuttaisivat toimintakokonaisuuden aiheuttamaan kokonaisrasitukseen, jota tarkoitetaan naapurussuhdelain 17

§:ssä, vaan toiminta on tältä osin verrattavissa tavanomaiseen maarakentamiseen.

Kiviaineksen varastointi ja seulonta tapahtuu hakemusasiakirjojen mukaan toimintakentällä. Kentälle on hakemuksessa suunniteltu myös muita jätteenkäsittelytoimintoja, jotka on valituksenalaisella päätöksellä kuitenkin hylätty. Kenttä rakennettaisiin hakemusasiakirjojen mukaan murskepintaisena ja se päällystettäisiin niiltä alueilta, joilla tehdään kaluston huoltoa ja tankkausta. Tasauserroksen paksuus olisi keskimäärin 500 mm ja rakennekerroksien 400 mm. Rakennekerrokseen käytettäisiin joko muualta tuotua ylijäämämursketta tai alueella valmistettua mursketta, jolle ei sekoittuneisuuden takia saada CE-merkintää. Kentän tasaukseen käytettävän muualta tuotavan ylijäämämaan määräksi on arvioitu noin 29 500 m³ ja rakennekerrokseen käytettävän murskeen määräksi noin 23 600 m³. Maa- ja kiviainesten käyttäminen varasto- ja toimintakentän sekä maavallien rakentamisessa on lupamääräyksellä 7 sallittu hakemuksessa esitetyksi siltä osin kuin niiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä valtioneuvoston asetuksen 214/2007 kynnyksarvoja. Katson, että maa-ainesjätteiden hyödyntämiseen kenttärakenteissa on esitetty hakemuksessa asianmukaiset tiedot ja maa-ainesjätteen hyödyntämiselle asianmukainen käyttötarkoitus. Hakija on lisäksi esittänyt, että kentän tarkempi pinta-ala määräytyy sinne mahdollisesti tulevien toimintojen perusteella myöhemmin. Päätös ei siten ole ollut kentän osalta lainvastainen.

Johtopäätös

Edellä esitettyjen perustelujen mukaisesti katson, että toiminnasta kokonaisuudessaan ei aiheudu naapurussuhdelain 17 § 2 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta melusta, pölystä tai tärinästä. Päätös ei näkemykseni mukaan ole lainvastainen myöskään maa-ainesjätteen hyödyntämisen osalta. Näin ollen toiminnanharjoittajan hakemusasiakirjoissa esitetty ja valituksenalaisella päätöksellä hyväksytty toiminta täyttää lähtökohtaisesti ympäristönsuojelulain 49 §:ssä säädetyt edellytykset siltä osin kuin hallinto-oikeuden kokoonpanon enemmistö on valitusten perusteella asiasta lausunut, kun toimintaa rajoitetaan ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisin määräyksin. Toiminnan sijoituspaikan ei voida myöskään katsoa olevan toiminnasta aiheutuvat päästöt, etäisyys häiriintyviin kohteisiin sekä toiminta-alueesta ja sen ympäristöstä saatu selvitys huomioon ottaen ympäristönsuojelulain 11 §:n vastainen. Koska toiminta täyttää tässä päätöksessä tutkituin osin lainsäädännön vaatimukset, on nyt kyseessä olevalle toiminnalle tullut myöntää ympäristölupa ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaisesti.

Koska edellä todetulla tavoin katson, että valituksenalainen ympäristölupa on voitu myöntää, tulisi myös ympäristönsuojelulain 47 a §:n perusteella samalla päätöksellä ratkaistun maa-ainesluvan lainmukaisuus tutkia valituksessa esitettyjen vaatimusten ja perusteiden mukaisesti.

Koska kokoonpanon enemmistö on ratkaissut maa-aines- ja ympäristölupaa koskevat valitukset vain maavallia, melua, pölyä ja tärinää koskeviin

perusteisiin perustuen, myös osaltani lausuminen enemmälti muista haitankärsijöiden valituksissa esitetyistä vaatimuksista ja valitusperusteista sekä toiminnanharjoittajan valituksesta raukeaa, vaikka oma ratkaisuni johtaisi myös näiden valitusperusteiden tutkimiseen.

3. Vesitalouslupapäätöstä koskeva ratkaisu

Valituksenalaisella päätöksellä 295/2024 Louhintahiekka Oy:lle on myönnetty hakemuksen mukainen vesitalouslupa kiviainesten ottamiselle ja pilaantumattoman ylijäämämaan loppusijoittamiselle kiinteistöille 543-412-1-356 ja 543-412-1-874.

Kuten enemmistö on perusteluissaan edellä todennut, on vesitalouslupahakemus koskenut samaa toimintaa kuin päätöksellä 294/2024 ratkaistu maa-aines- ja ympäristölupahakemus, ja se on valituksenalaisen päätöksen käsittelyratkaisussa todetusti käsitelty ja esitetty samassa päätösasiakirjassa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen kanssa. Katson enemmistön tavoin, että maa-aines- ja ympäristöluvalla sekä vesilain mukaisella luvalla on hakemuksen mukainen toiminta ja kummassakin päätöksessä aluehallintoviraston antamat lupamääräykset huomioon ottaen tosiasiallinen kiinteä riippuvuussuhde. Vesitalouslupa pohjautuu osittain maa-aines- ja ympäristöluvassa hyväksytyihin ja rajattuihin toimintoihin, joista on annettu maa-aines- ja ympäristöluvassa osin hakemusta tiukemmat lupamääräykset. Koska katson jo edellä äänestyslausestani esitetyn perustein, että maa-aines- ja ympäristölupaa ei tulisi kumota ympäristönsuojelulain vastaisena, ei myöskään vesitalouslupaa tulisi kumota lupien riippuvuussuhteen perusteella enemmistön perusteluissa esittämällä tavoin. Näin ollen en kumoaisi vesitalouslupaa, vaan katson, että vesitalousluvan numero 295/2024 lainmukaisuus tulisi tutkia myös sisällöllisesti. Kun otetaan huomioon kokoonpanon enemmistön ratkaisu vesitalouslupaa koskien ja enemmistön ratkaisun perustelut, en voi ottaa kantaa vesitalousluvan lainmukaisuuteen enemmälti.

Koska katson, että maa-aines- ja ympäristöluvalla sekä vesitalousluvalla on edellä esitetysti riippuvuussuhde, olen velvoitettu ottamaan kantaa vesitalouslupaan 295/2024 myös siitä näkökulmasta, että enemmistö on kumonnut aluehallintoviraston päätöksen 294/2024. Katson tältä osin enemmistön tavoin ja enemmistön esittämin perustein, että vesitalouslupa on kumottava viran puolesta, kun maa-aines- ja ympäristölupa on kumoutunut.

4. Oikeudenkäyntikulut

Olen samaa mieltä kuin enemmistö Nurmijärven kunnan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen hylkäämisestä ja sen osalta esitetyistä perusteluista.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>